

Plagiarism Checking Report

Created on 2025-06-26 09:12:04 at 09:12 AM

Submission Information

ID	SUBMISSION DATE	SUBMITTED BY	ORGANIZATION	FILENAME	STATUS	SIMILARITY INDEX
4344374	Jun 26, 2025 at 09:01 AM	thananchai@nmc.ac.th	วิทยาลัยนครราชสีมา	วิจัยฉบับสมบูรณ์ส่งปิดเล่ม67.pdf	Completed	12.56 %

Match Overview

NO.	TITLE	AUTHOR(S)	SOURCE	SIMILARITY INDEX
1	การมีส่วนร่วมของชุมชนเมืองในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม : กรณีศึกษาชุมชนลาดพร้าว PARTICIPATION OF URBAN COMMUNITY IN DEVELOPING ARTS AND CULTURE LEARNING CENTER : CASE STUDY, LAD PRAO COMMUNITY	แพทย์หลักฟ้า, จักรพงษ์	วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ	1.08 %
2	The Activities and Physical Factors of Public Space in Nakhon Si Thammarat Old Town	Sukkan, Monchadapon	วารสารวิชาการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สงล.	0.95 %
3	Education Management Accordance with Buddhist (Temple Home School)	ปธานิโก (เพงผล), พระครูปลัดอิทธิพล	วารสารบัณฑิตศาสนมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	0.79 %
4	Partnership of Local Government Administration to Integrated Community Reinforcement	Yamim, Supatpong	Journal of Modern Learning Development	0.59 %
5	The Building a system of peaceful communities in zone Isan Tie	อิสรพงษ์ ไกรสินธุ์	วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์	0.52 %
6	การเปลี่ยนผ่านบทบาทพื้นที่สาธารณะของประเทศไทย, The Transition of Roles of Public Spaces in Thailand	คงพูนพิน, ชมพูนท	วารสารวิชาการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สงล.	0.51 %
7	ปกกฎหมายกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม	ดวงเดือน พันธมนาวิน, Duangduen Bhanthumnavin	วารสารพัฒนาสังคม	0.49 %
8	A Classification of Thai Urban Public Spaces: A Case Study of Bangkok Metropolitan Area, Thailand	Kongphunphin, Chompoonut	วารสารวิจัยและสาระสถาปัตยกรรม/การผังเมือง	0.45 %
9	ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาชุมชนบริเวณกว๊านพะเยา อ าเภอเมือง จังหวัดพะเยา	Opapoom chamnanchai	มหาวิทยาลัยพะเยา	0.34 %
10	Virtues for teachers according to Buddhist principles	ตั้งปณิธานวัฒน์, ธวัชศักดิ์	วารสาร อัล-ฮิกมะฮฺ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี	0.24 %

TEXT FROM SUBMITTED DOCUMENT	TEXT FROM SOURCE DOCUMENT(S)
กำหนดแนวทางและกิจกรรมการพัฒนาของชุมชนที่ยึดหลักการพึ่งพาตนเองด้วยศักยภาพทรัพยากรภูมิปัญญาวิถีชีวิตวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นโดยนำข้อมูลชุมชนมาวิเคราะห์หาปัญหาและสาเหตุค้นหาทางออกนำไปทดลองปฏิบัติจริงมีเครือข่ายการศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้การต่อยอดปรับใช้ประโยชน์โดยใช้แหล่งทุนในชุมชนพัฒนาความต้องการของชุมชนให้เป็นแผนชุมชนไปเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาท้องถิ่นแผนยุทธศาสตร์จังหวัดและแผนอื่นๆตามความเหมาะสมค่าสำคัญการพัฒนาการเรียนรู้พื้นที่	ข้อมูลชุมชนให้เป็นระบบและปรับให้ทันสมัยอยู่เสมอทั้งข้อมูลครัวเรือนข้อมูลศักยภาพชุมชนในประเด็นต่างๆได้แก่สถานะของกลุ่มต่างๆกิจกรรมของชุมชนทุนทางเศรษฐกิจทุนทางทรัพยากรธรรมชาติทุนภูมิปัญญาท้องถิ่นและปราชญ์หรือผู้นำตามธรรมชาติในชุมชนทั้งนี้โดยการจัดทำเป็นแผนที่ทุนของชุมชนที่คนในชุมชนสามารถเข้าถึงได้สะดวกและนำไปใช้เป็นฐานในการจัดการทรัพยากรของชุมชนและกำหนดทางเลือกการพัฒนาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตนอกจากนี้ยังมีการจัดให้มีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในชุมชนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอร่วมคิดร่วมทำร่วมกันกำหนดแนวทางและกิจกรรมการพัฒนาของชุมชนที่ยึดหลักการพึ่งพาตนเองด้วยศักยภาพทรัพยากรภูมิปัญญาวิถีชีวิตวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นโดยนำข้อมูลชุมชนมาวิเคราะห์หาปัญหาและสาเหตุค้นหาทางออกนำไปทดลองปฏิบัติจริงโดยสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการบริหารงานสร้างองค์กรเครือข่ายโดยใช้แหล่งทุนในชุมชน Journal of Modern Learning Development ปีที่ 6 ฉบับที่ 5 ประจำเดือนกันยายนตุลาคม 2564 357 เพื่อการพัฒนาความต้องการของชุมชนให้เป็นแผนชุมชนไปเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาท้องถิ่นแผนยุทธศาสตร์จังหวัดและแผนอื่นๆตามความเหมาะสมในแบบการบูรณาการแล้ว 23 การให้ข้อมูลหรือส่งเสริมให้กลุ่มปราชญ์กลุ่มแกนนำและผู้ถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านการเรียนรู้และการจัดการความรู้ในชุมชนโดยมีการเชื่อมโยงความหลากหลายทางวัฒนธรรมกับวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่เพื่อความเป็นอยู่จริงกับการค้นหาผู้นำตามธรรมชาติรุ่นใหม่ที่จะเข้มแข็งมีคุณธรรมจริยธรรมและมีจิตสำนึกต่อส่วนรวมให้เป็นพลังขับเคลื่อนเพื่อให้เป็นชุมชนที่มีระบบการมีส่วนร่วมพร้อมการบูรณาการเพื่อให้เกิดสิ่งที่เป็นประโยชน์ใหม่ๆเพิ่ม
ที่ถูกพัฒนาขึ้นโดยชุมชนท้องถิ่นต่างๆเป็นแหล่งเรียนรู้ทางเลือกที่มีรูปแบบหลากหลายเช่นวัดบ้านศูนย์การศึกษาชุมชนห้องสมุดประชาชนพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านแหล่งเรียนรู้ศิลปศึกษาบ้านเรียนศิลปะศูนย์อาชีวะพลาซ่ากีฬาฯปัจจุบันแหล่งเรียนรู้ที่เป็นพื้นที่สาธารณะได้ถูกพัฒนาขึ้นจากอย่างมากมายแต่การดำรงอยู่ของแหล่งเรียนรู้ชุมชนมีความแตกต่างจากแหล่งเรียนรู้ชุมชนในอดีตที่ผ่านมากล่าวคือในอดีตเคยกาญจนาแสงล้มสุวรรณการท่องเที่ยวเชิงมรดกทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนวารสารนัก	ต่างๆเป็นแหล่งเรียนรู้ทางเลือกที่มีรูปแบบหลากหลายเช่นวัดบ้านศูนย์การศึกษาชุมชนห้องสมุดประชาชนพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านแหล่งเรียนรู้ศิลปศึกษามานเรียนศิลปะศูนย์อาชีวะพลาซ่ากีฬาฯซึ่งแหล่งเรียนรู้เหล่านี้มีบทบาทในการถ่ายทอดความรู้และวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นจึงเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิตชีวามีความเคลื่อนไหวของกระบวนการเรียนรู้ของชาวชุมชนที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นอย่างแนบแน่นแต่จากการที่สังคมไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาอุตสาหกรรมตามแนวคิดการพัฒนาไปสู่ความทันสมัยได้ส่งผลกระทบทำให้บทบาทในการพัฒนาตนเองของแหล่งเรียนรู้ชุมชนถูกลดบทบาทและลดความสำคัญลงในขณะเดียวกันบทบาทในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ชุมชนได้เปลี่ยนแปลงไปโดยการเพิ่มบทบาทให้กับองค์กรพัฒนาจากภายนอกมากขึ้นซึ่งกระบวนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ชุมชนในลักษณะนี้ส่งผลกระทบต่อแหล่งเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนเป็นอย่างมากอาจไม่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้พึ่งพาตนเองได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนดังที่ เสรีพงศ์พิศ 1 ได้สะท้อนความคิดเห็นของผู้ใหญ่โตชัยลัมประดิษฐ์ที่มีต่อการพัฒนาขององค์กรภายนอกชุมชนว่าผมไม่เชื่อว่าคนข้างนอกจะไปสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนได้ชุมชนต้องสร้างเองเหมือนผลึกที่มันต้องเกิดตรงนั้นแล้วก็ได้ขึ้นโดยธรรมชาติต้องยอมรับว่าผู้นำทางการซึ่งมีอิทธิพลต่อการนำชุมชนหลายคนยังขาดวิสัยคิดขาดความชัดเจนกลายเป็นเครื่องมือของอำนาจรัฐสั่งให้ทำก็ทำทำเพื่อละลายงบประมาณเงินหมดก็เลิกการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ชุมชนจึงควรเป็นกระบวนการพัฒนาขีดความสามารถของชาวชุมชนให้สามารถสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้และการจัดการแหล่งเรียนรู้ของชุมชนด้วยการร่วมคิดร่วมตัดสินใจ

๒ แหล่งเรียนรู้พื้นที่สาธารณะเน้นการถ่ายทอดความรู้ที่เชื่อมโยงกับคติความเชื่อทางพุทธศาสนาหรือมีเจตนาคือเป็นคติความเชื่อของชุมชนท้องถิ่น นอกจากนี้ก็จะเป็นความรู้ที่สอดคล้องกับวิถีการดำรงชีวิตของชุมชนท้องถิ่นเป็นด้านหลักและการดำรงอยู่ของแหล่งเรียนรู้ชุมชนในอดีตก็มักเป็นไปในลักษณะของระบบอุปถัมภ์ซึ่งแตกต่างจากการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ชุมชนในยุคปัจจุบันซึ่งส่วนใหญ่ไม่อาจปฏิเสธการครอบงำของระบบทุนนิยมที่มีอิทธิพลต่อรูป

วัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ชุมชนจากองค์กรภายนอกอาจก่อให้เกิดผลทั้งทางบวกและทางลบต่อแหล่งเรียนรู้ชุมชนซึ่งขึ้นอยู่กับนโยบายและแนวทางในการพัฒนาชุมชนขององค์กรนั้นกล่าวคือหากนโยบายเน้นการพัฒนาที่มีความสอดคล้องกับบริบทของชุมชนเน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาดเองก็จะส่งผลทางบวกแต่ถ้านโยบายเน้นการพัฒนาเชิงกายภาพและการพัฒนาวัตถุกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมนั้นก็จะส่งผลกระทบต่อ 4 ชุมชนในทางลบโดยอาจก่อให้เกิดปัจจัยอันเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ส่งผลกระทบต่อชุมชนทั้งในด้านความสัมพันธ์ของคนในชุมชนกระบวนการเรียนรู้ของคนในชุมชนและความเข้มแข็งของชุมชนปัจจุบันแหล่งเรียนรู้ชุมชนได้ถูกพัฒนาขึ้นจากชุมชนและปัจเจกชนอย่างมากมายแต่การดำรงอยู่ของแหล่งเรียนรู้ชุมชนในปัจจุบันนี้มีความแตกต่างจากแหล่งเรียนรู้ชุมชนในอดีตกล่าวคือในอดีตแหล่งเรียนรู้ชุมชนเหล่านี้มักเน้นการถ่ายทอดความรู้ที่เชื่อมโยงกับคติความเชื่อทางพุทธศาสนาหรือมีเจตนาคือเป็นคติความเชื่อของชุมชนท้องถิ่นนอกจากนี้ก็จะเป็นความรู้ที่สอดคล้องกับวิถีการดำรงชีวิตของชุมชนท้องถิ่นเป็นด้านหลักและการดำรงอยู่ของแหล่งเรียนรู้ชุมชนในอดีตก็มักเป็นไปในลักษณะของระบบอุปถัมภ์ซึ่งแตกต่างจากการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ชุมชนในยุคปัจจุบันซึ่งส่วนใหญ่ไม่อาจปฏิเสธการครอบงำของระบบทุนนิยมที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการพัฒนาและการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ได้ซึ่งผลของการครอบงำจากลัทธิทุนนิยมนี้มักจะทำให้ชุมชนท้องถิ่นสูญเสียอัตลักษณ์ของตนโดยมักถูกขงชิงพื้นที่ทางความคิดจากองค์กรภายนอกที่เข้ามาออกทุนและใช้อำนาจจากการให้ทุนเป็นข้อต่อรองในการกำหนดรูปแบบของการพัฒนา

ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมซึ่งสามารถสื่อได้ถึงลักษณะเฉพาะของเมืองนั้นๆการมีพื้นที่สาธารณะที่ดีจึงช่วยกระตุ้นให้สภาพจิตใจผู้ใช้งานลดความเสี่ยงจากพฤติกรรมเนือยนิ่งอีกทั้งช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมสร้างโอกาสในการใช้ประโยชน์ร่วมกันบนพื้นที่สาธารณะเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนในมิติเชิงกายภาพอธิบายถึงกายภาพพื้นที่สาธารณะที่ดีระบุว่า คุณลักษณะเชิงพื้นที่ที่มีอิทธิพลต่อการดึงดูดผู้คนนั้นเกี่ยวข้องกับสัดส่วนพื้นที่ที่เหมาะสมต่อสัดส่วนมนุษย์การรับรู้

สมัยโดยนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นได้ให้ความสำคัญกับพื้นที่สาธารณะในหลายมิติทั้งด้านความหลากหลายผู้คนกิจกรรมทางสังคมลดจนความสามารถในการเข้าถึงและเอกลักษณ์เชิงกายภาพพื้นที่ที่มีดีเชิงสังคม Akkar 2005 ได้นิยามความเป็นสาธารณะของพื้นที่สาธารณะ Publicness of Public Space ว่ามีการใช้งานเกี่ยวข้องกับประชาชนเอื้อประโยชน์ให้ทุกคนสามารถเข้าถึงทำกิจกรรมได้อย่างเปิดเผยมักเป็นการพัฒนาหรือจัดตั้งโดยหน่วยงานภาครัฐบทบาทของพื้นที่สาธารณะจึงทำหน้าที่เป็นพื้นที่พบปะพูดคุยรวมตัวกันของผู้คนที่หลากหลายส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมซึ่งสามารถสื่อได้ถึงลักษณะเฉพาะของเมืองนั้นๆ Marcus and Francis 1998 การมีพื้นที่สาธารณะที่ดีจึงช่วยกระตุ้นให้สภาพจิตใจผู้ใช้งานลดความเสี่ยงจากพฤติกรรมเนือยนิ่งอีกทั้งช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมสร้างโอกาสในการใช้ประโยชน์ร่วมกันบนพื้นที่สาธารณะเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ 2561 ในมิติเชิงกายภาพอธิบายถึงกายภาพพื้นที่สาธารณะที่ดีโดย Gehl 1987 กล่าวว่า คุณลักษณะกายภาพพื้นที่ส่งผลต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดึงดูดผู้คนในการใช้พื้นที่สาธารณะได้และ Gehl 2010 ระบุว่าคุณลักษณะเชิงพื้นที่ที่มีอิทธิพลต่อการดึงดูดผู้คนนั้นเกี่ยวข้องกับสัดส่วนพื้นที่ที่เหมาะสมต่อสัดส่วนมนุษย์การรับรู้ทางสุนทรียศาสตร์ในสภาพแวดล้อมของสถานที่นั้นโดย Project for public space 2008 ได้อธิบายคุณสมบัติเชิงพื้นที่สาธารณะที่ดีเพิ่มเติมว่าต้องเป็นพื้นที่ที่มีความปลอดภัยสร้างความรู้สึกสบายใจเมื่อใช้งานรองรับการใช้งานยืดหยุ่นมีความสะดวกสบายในการใช้งานและการเข้าถึงจากชุมชนโดยรอบมีร่มเงาตลอดจนมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางภูมิทัศน์ Facilities

ทางสุนทรียศาสตร์ในสภาพแวดล้อมของสถานที่นั้นโดย Project for public space ได้อธิบายคุณสมบัติเชิงพื้นที่สาธารณะที่ดีเพิ่มเติมว่าต้องเป็นพื้นที่ที่มีความปลอดภัยสร้างความรู้สึกสบายใจเมื่อใช้งานรองรับการใช้งานยืดหยุ่นมีความสะดวกสบายในการใช้งานและการเข้าถึงจากชุมชนโดยรอบมีร่มเงาตลอดจนมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางภูมิทัศน์ Facilities สีสันทางกายภาพของอาคารหรือสถานที่ที่ส่งเสริมให้เกิดเอกลักษณ์ Identity of Place และน่าจดจำและมีมิติเชิงโครงสร้างพื้นฐานเมือง

รูปการใช่งานยืดหยุ่นมีความสะดวกสบายในการใช้งานและการเข้าถึงจากชุมชนโดยรอบมีร่มเงาตลอดจนมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางภูมิทัศน์ Facilities สีสันทางกายภาพของอาคารหรือสถานที่ที่ส่งเสริมให้เกิดเอกลักษณ์ Identity of Place และน่าจดจำ Lennard and Lennard 1995 และมีมิติเชิงโครงสร้างพื้นฐานเมืองกล่าวถึงระบบเมืองที่เอื้อให้เกิดการใช่งานพื้นที่สาธารณะนอกเหนือจากปัจจัยทางกายภาพของพื้นที่ Hillier Hanson Penn and Grajewski 1993 อธิบายว่าการออกแบบพื้นที่สาธารณะให้ใช้งานได้นั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติเชิงพื้นที่สาธารณะเป็นหลักแต่ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือสิ่งแวดล้อมที่สัมพันธ์กับระบบโครงข่ายการสัญจรของเมืองทั้งหมดและ Hillier and Hanson 1984 อธิบายเพิ่มเติมว่าโครงข่ายถนนระดับเมืองมีอิทธิพลต่อการกำหนดระดับการ Arch Journal Issue 2021 Vol 32 30 สัญจรอิสระของพื้นที่สาธารณะระดับย่านสามารถดึงดูดผู้คนสร้างความมีชีวิตชีวาของเมือง Urban Buzz สอดคล้องกับ Marcus and Francis 1998 ได้ให้ความสำคัญกับตำแหน่งใจกลางเมืองย่านที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินแบบผสมผสาน Mixed Use และการเชื่อมโยงพื้นที่สาธารณะกับโครงข่ายการสัญจรสายหลักย่อยและโครงข่ายทางเท้าจากชุมชนโดยรอบอย่างชัดเจนทำให้เกิดการใช่งานในพื้นที่สาธารณะที่รวดเร็วและสะดวกมากขึ้นในศรัทธักติสุขเจริญ 2551 Lennard Lennard 1995 อากการทางทวนรกรรมกรรมข้างต้นนั้นได้พาปัจจัยที่เอื้อต่อการใช่งานพื้นที่สาธารณะมีหลากหลายปัจจัยปัจจุบันมีงานวิจัยส่วนมากได้อธิบายถึงปัจจัยพื้นที่สาธารณะตามแนวคิดและทฤษฎีตะวันตกซึ่งอยู่บนพื้นฐานของการเป็นเมืองอุตสาหกรรมและที่ประเทศไทยเป็นประเทศที่ตั้งอยู่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีพื้นฐานวัฒนธรรมที่หลากหลาย

กล่าวถึงระบบเมืองที่เอื้อให้เกิดการช้งานพื้นที่สาธารณะนอกเหนือจากปัจจัยทางกายภาพของพื้นที่ที่การออกแบบพื้นที่สาธารณะให้ใช้งานได้นั้น ไม่ใช่ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติเชิงพื้นที่ที่สาธารณะเป็นหลักแต่ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือสัณฐานเมืองที่สัมพันธ์กับระบบโครงข่ายการสัญจรของเมืองทั้งหมดและ Hillier and Hanson 1984 สถาบันงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ๒๕๖๑ดัดดัดการร่วมสร้างสรรค์พื้นที่สาธารณะในเขตเมืองเพื่อสภาวะสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนเข้าถึงได้จาก <https://www.samatcha.org/site>

โดยรอบมีโรงแรมเจดออลจนมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางภูมิทัศน์ Facilities สวัสดิภาพทางกายภาพของอาคารหรือสถานที่ที่ส่งเสริมให้เกิดเอกลักษณ์ Identity of Place และน่าจดจำ Lennard and Lennard 1995 และมีดีเชิงโครงสร้างพื้นฐานเมืองกล่าวถึงระบบเมืองที่เอื้อให้เกิดการใช้งานพื้นที่สาธารณะนอกเหนือจากปัจจัยทางกายภาพของพื้นที่ Hillier Hanson Penn and Grajewski 1993 อธิบายว่าการออกแบบพื้นที่สาธารณะให้ใช้งานได้นั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติเชิงพื้นที่สาธารณะเป็นหลักแต่ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือพื้นฐานเมืองที่สัมพันธ์กับระบบโครงข่ายการสัญจรของเมืองทั้งหมดและ Hillier and Hanson 1984 อธิบายเพิ่มเติมว่าโครงข่ายถนนระดับเมืองมีอิทธิพลต่อการกำหนดระดับการ Arch Journal Issue 2021 Vol 32 30 สัญจรอิสระของพื้นที่สาธารณะระดับย่านสามารถดึงดูดผู้คนสร้างความมีชีวิตชีวาของเมือง Urban Buzz สอดคล้องกับ Marcus and Francis 1998 ได้ให้ความสำคัญกับตำแหน่งใจกลางเมืองย่านที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินแบบผสมผสาน Mixed Use และการเชื่อมโยงพื้นที่สาธารณะกับโครงข่ายการสัญจรสายหลักขยอและโครงข่ายทางเท้าจากชุมชนโดยรอบอย่างชัดเจนทำให้เกิดการใช้งานในพื้นที่สาธารณะที่รวดเร็วและสะดวกมากขึ้น ไชศรีภักดิ์สุขเจริญ 2551 Lennard Lennard 1995 จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมข้างต้นเห็นได้ว่าปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้งานพื้นที่สาธารณะมีหลากหลายปัจจัยนับมีงานวิจัยส่วนมากได้อธิบายถึงปัจจัยพื้นที่สาธารณะตามแนวคิดและทฤษฎีตะวันตกซึ่งอยู่บนพื้นฐานของการเป็นเมืองอุตสาหกรรม ขณะที่ประเทศไทยเป็นประเทศที่เพิ่งเกิดขึ้นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้พื้นฐานวัฒนธรรมที่แตกต่างโดยมีนักเชื่อมโยงกับความเชื่อทางสังคมและวัฒนธรรมเชิงพื้นที่พื้นที่สาธารณะจึงมีรูป

แหล่งเรียนรู้ชุมชนมีความแตกต่างจากแหล่งเรียนรู้ชุมชนในอดีตที่ผ่านมา กล่าวคือในอดีตแหล่งเรียนรู้พื้นที่สาธารณะเน้นการถ่ายทอดความรู้ที่เชื่อมโยงกับคติความเชื่อทางพุทธศาสนาหรือมีเจตนาคือเป็นคติความเชื่อของชุมชนท้องถิ่นนอกจากนี้ก็จะเป็นความรู้ที่สอดคล้องกับวิถีการดำรงชีวิตของชุมชนท้องถิ่นเป็นด้านหลักและการดำรงอยู่ของแหล่งเรียนรู้ชุมชนในอดีตก็มักเป็นไปในลักษณะของระบบอุปถัมภ์ซึ่งแตกต่างจากการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

ที่มีความเคลื่อนไหวในลักษณะที่ยังเป็นหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเป็นแม่ข่ายในการจัดการเรียนโดยทั่วไปแล้วในการพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชนต้องได้รับความช่วยเหลือหรือการพัฒนาจากองค์กรพัฒนาภายนอกชุมชนและการพัฒนาที่เริ่มต้นโดยชาวชุมชนเองในด้านการพัฒนาตนเองนั้นชุมชนพยายามขับเคลื่อนกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมในลักษณะชุมชนพึ่งตนเองโดยพยายามเชื่อมโยงเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ต่างๆในชุมชนเพื่อที่จะ

ทางกายภาพที่มีหลายรูปแบบในมิติมุมมองที่แตกต่างกันออกไปสามารถเข้าถึงเข้าไต่และมีกลุ่มคนผู้ใช้งานที่หลากหลายมีการใช้พื้นที่ร่วมกันทั้งที่เข้ามามีส่วนร่วมโดยตรงและร่วมสังเกตการณ์โดยเป็นพื้นที่ทางสังคมที่รองรับคนทั้งในระดับบุคคลกลุ่มเพื่อนครอบครัวชุมชนเมืองและรองรับความต้องการเพื่อผลประโยชน์ต่อสาธารณชน

ชุมชนกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ชุมชนจากองค์กรภายนอกอาจก่อให้เกิดผลทั้งทางบวกและทางลบต่อแหล่งเรียนรู้ชุมชนซึ่งขึ้นอยู่กับนโยบายและแนวทางในการพัฒนาชุมชนขององค์กรนั้นกล่าวคือหากนโยบายเน้นการพัฒนาที่มีความสอดคล้องกับบริบทของชุมชนเน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเองก็จะส่งผลทางบวกแต่ถ้านโยบายเน้นการพัฒนาเชิงกายภาพและการพัฒนาวัตถุกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมนั้นก็จะส่งผลกระทบต่อ 4 ชุมชนในทางลบโดยอาจก่อให้เกิดปัจจัยอันเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ส่งผลกระทบต่อชุมชนทั้งในด้านความสัมพันธ์ของคนในชุมชนกระบวนการเรียนรู้ของคนในชุมชนและความเข้มแข็งของชุมชนปัจจุบันแหล่งเรียนรู้ชุมชนได้ถูกพัฒนาขึ้นจากชุมชนและปัจเจกชนอย่างมากมายแต่การดำรงอยู่ของแหล่งเรียนรู้ชุมชนในปัจจุบันที่มีความแตกต่างจากแหล่งเรียนรู้ชุมชนในอดีตกล่าวคือในอดีตแหล่งเรียนรู้ชุมชนเหล่านี้มักเน้นการถ่ายทอดความรู้ที่เชื่อมโยงกับคติความเชื่อทางพุทธศาสนาหรือมีเจตนาคือเป็นคติความเชื่อของชุมชนท้องถิ่นนอกจากนี้ก็จะเป็นความรู้ที่สอดคล้องกับวิถีการดำรงชีวิตของชุมชนท้องถิ่นเป็นด้านหลักและการดำรงอยู่ของแหล่งเรียนรู้ชุมชนในอดีตก็มักเป็นไปในลักษณะของระบบอุปถัมภ์ซึ่งแตกต่างจากการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ชุมชนในยุคปัจจุบันซึ่งส่วนใหญ่ไม่อาจปฏิเสธการครอบงำของระบบทุนนิยมที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการพัฒนาและการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ได้ซึ่งผลของการครอบงำจากลัทธิทุนนิยมนี้มักจะทำให้ชุมชนท้องถิ่นสูญเสียอัตลักษณ์ของตนโดยมักถูกช่วงชิงพื้นที่ทางความคิดจากองค์กรภายนอกที่เข้ามาออกทุนและใช้

อย่างแท้จริงชุมชนลาดพร้าวเป็นชุมชนแออัดในสังคมเมืองที่ประสบปัญหาในเรื่องของการพัฒนาชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นแนวคิดวิธีการเรื่องของการขาดประสบการณ์ความรู้ในการพัฒนาและมีปัญหาเรื่องของความยั่งยืนในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมชุมชนโดยเน้นการพึ่งตนเองแต่ชุมชนลาดพร้าวก็ยังมีจุดเด่นในแง่ของการมีความตั้งใจมีความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาตั้งแต่เห็นได้จากความเคลื่อนไหวเพื่อการพัฒนาและการเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพของแหล่งเรียนรู้และพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของชุมชนเพื่อที่จะนำไปสู่ชุมชนเข้มแข็งแหล่งเรียนรู้ชุมชนลาดพร้าวเป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชนเมืองที่มีความเคลื่อนไหวในการพัฒนาชุมชนโดยสถานภาพของการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ชุมชนมีทั้งการได้รับความช่วยเหลือหรือการพัฒนาจากองค์กรพัฒนาภายนอกชุมชนและการพัฒนาที่เริ่มต้นโดยชาวชุมชนเองในด้านการพัฒนาตนเองนั้นชุมชนพยายามขับเคลื่อนกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมในลักษณะชุมชนพึ่งตนเองโดยพยายามเชื่อมโยงเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ต่างๆในชุมชนเพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพของแหล่งเรียนรู้และพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของชุมชนเพื่อที่จะนำไปสู่ชุมชนเข้มแข็งหรือชุมชนพึ่งตนเองได้จากบริบทดังกล่าวผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนลาดพร้าวในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมชุมชนโดยมุ่งศึกษาตามแนวคิดและกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม Participatory Action Research หรือ PAR ซึ่งเป็นกระบวนการที่ผู้วิจัยเข้าไปดำเนินงานร่วมกับชุมชนเพื่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมชุมชนซึ่งแนวคิดและกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

แตกต่างระหว่างสาธารณะและส่วนตัวผ่านพื้นที่สาธารณะพื้นที่สาธารณะแนวความคิดและทิศทางการศึกษาการศึกษาที่ผ่านมาจากมุมมองหลายๆสาขาที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่สาธารณะทั้งจากมุมมองสถาบันอุดมศึกษาออกแบบชุมชนเมืองสังคมศาสตร์ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับพื้นที่สาธารณะในประเด็นต่างๆซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจควรพิจารณาควบคู่ไปกับการศึกษานี้มุ่งทำความเข้าใจแนวคิดของคุรุตรงข้ามสาธารณะและส่วนตัวจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่มีอิทธิพลต่อทิศทางการมองพื้นที่สาธารณะอย่างฮานนาอาเร็นท์ Hannah Arendt 1958 เจอร์เกนฮาเบอร์มาส Jrgen Habermas 1989 และสแตนลีย์เบนน์และเจอร์าลด์กัส Stanley Benn Gerald Gaus 1983 ในการศึกษาความเป็นสาธารณะผ่านทฤษฎีเหล่านี้ตามที่ไมเคิลบิลล์ Michael Brill 1989 ได้เขียนถึงพื้นที่สาธารณะนั้นประกอบกันด้วยพื้นที่ทางกายภาพที่สัมพันธ์กับชีวิตสาธารณะซึ่งเข้าถึงได้และมีกลุ่มคนผู้ใช้ที่หลากหลายใช้พื้นที่ร่วมกันทั้งที่มีส่วนร่วมและร่วมสังเกตการณ์โดยเป็นพื้นที่ทางสังคมที่คนทั้งในระดับบุคคลกลุ่มเพื่อนครอบครัวชุมชนเมืองเข้าด้วยกันและรองรับความต้องการเพื่อผลประโยชน์ต่อสาธารณชนซึ่งเป็นความหมายในนิยาม

ร็อคเกอร์แม้จะกล่าวว่าจริยศาสตร์ของการพัฒนานั้นเป็นสาขาวิชาแต่ก็เน้นการประเมินและตัดสินหลักการหรือบรรทัดฐานบางอย่างของการพัฒนาเป็นสำคัญซึ่งสอดคล้องกับนิยามของจริยศาสตร์ที่ใช้กันอยู่โดยทั่วไปที่ว่าปรัชญาสาขาหนึ่งที่ว่าด้วยการแสวงหาความดีสูงสุดของชีวิตมนุษย์แสวงหาเกณฑ์ในการตัดสินความประพฤติของมนุษย์ว่าอย่างไรถูกไม่ถูกดีไม่ดีกว่าไม่ควรและพิจารณาปัญหาเรื่องสถานภาพของค่าทางศีลธรรมได้อย่างไรก็ดีเมื่อพิจารณาถึงลงไปในการศึกษา

และให้เกียรติในความเชื่อที่แตกต่างกันตลอดจนต้องร่วมกันสร้างความเสมอภาคในเรื่องสิทธิและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ไม่เช่นนั้นย่อมเกิดความขัดแย้งได้(दनियไชยโยธา, 2543)| 9 วารสารมหาปชาตเถรีปริทรรศน์ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2566 ผู้เขียนจึงสนใจจะศึกษาประเด็นปัญหาสังคมดังกล่าวว่าจะลดน้อยลงและค่อยๆหมดไปจากสังคมไทยได้นั้นก็ด้วยกระบวนการทำความเข้าใจในหลักพุทธจริยศาสตร์และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่าสามารถนำมาบูรณาการในการค้าประกันความมั่นคงของสังคมไทยในยุคปัจจุบันและนำมาปรับใช้ในการพัฒนาสังคมให้มีความมั่นคงยั่งยืนตลอดไปได้อย่างไรความหมายของพุทธจริยศาสตร์ Royal Academy (1989)ได้ให้นิยามความหมายว่าจริยศาสตร์คือปรัชญาสาขาหนึ่งที่ว่าด้วยการแสวงหาความดีสูงสุดของชีวิตมนุษย์แสวงหาเกณฑ์ในการตัดสินความประพฤติของมนุษย์ว่าอย่างไรถูกไม่ถูกดีไม่ดีกว่าไม่ควรและพิจารณาปัญหาเรื่องสถานภาพของค่าทางศีลธรรมและอีกนัยหนึ่งจริยศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยศีลธรรมอันประกอบด้วยแนวทางพฤติกรรมของบุคคลแต่ละคนและแนวทางการปฏิบัติต่อสังคม Sanith Srisamdaeng (1992)ในความหมายทั่วไปหมายถึงหลักการหรือข้อปฏิบัติในการดำเนินชีวิตในภาษาไทยจะใช้คำว่าจริยธรรมเช่นจริยธรรมในศาสนาอิสลามจริยธรรมในคริสต์ศาสนาจริยธรรมกับชีวิตเป็นคุณธรรมที่ต้องประพฤติและคุณลักษณะที่จะต้องละเว้นอันเป็นจริยธรรมในศาสนานั้นๆ เพื่อพัฒนาคุณค่าของชีวิตซึ่งเป็นข้อกำหนดกฎเกณฑ์ในการดำเนินชีวิตของศาสนิกชนในศาสนา Phaithoon Phatyaiying (2008)ได้กล่าวว่าจริยศาสตร์(Ethics)ศึกษาเกี่ยวกับธรรมชาติของความดีเลิศที่ตัดสินความดีเราอาจเข้าใจได้ใน 2

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความเชื่อความคิดทางจริยธรรมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการศึกษาชุดของความเชื่อความคิดทางจริยธรรมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและประเด็นต่างๆที่ชุดของความดีเหล่านั้นเข้าไปเกี่ยวข้องกับ Des Gasper ๒๐๐๔๙๗บทความนี้ใช้นิยามตามความหมายที่๓ของกาสเปอร์เนื่องจากตรงกับวัตถุประสงค์ของบทความที่ต้องการศึกษาและสำรวจชุดของความดีความเชื่อและประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการศึกษาจริยศาสตร์ในเชิงพรรณนาเป็น

ที่มีเพศต่างกันมีการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่อการนำหลักจริยศาสตร์ไปใช้ในการปกครองบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอประจันตคามจังหวัดปราจีนบุรีแตกต่างกันประชาชนที่มีอายุต่างกันมีการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่อการนำหลักจริยศาสตร์ไปใช้ในการปกครองบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอประจันตคามจังหวัดปราจีนบุรีแตกต่างกันประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่อการนำหลักจริยศาสตร์ไปใช้ในการปกครองบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอประจันตคามจังหวัดปราจีนบุรีแตกต่างกันประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่อการนำหลักจริยศาสตร์ไปใช้ในการปกครองบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอประจันตคามจังหวัดปราจีนบุรีแตกต่างกันประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่อการนำหลักจริยศาสตร์ไปใช้ในการปกครองบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอประจันตคามจังหวัดปราจีนบุรีแตกต่างกันวารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่ปีที่ 1 ฉบับที่ 6 (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2566)| 57 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแนวคิดทฤษฎีของจริยศาสตร์และการพัฒนา Des Gasper (2004)ได้กล่าวถึงได้เสนอานิยามของจริยศาสตร์การพัฒนาขึ้นมา 3 นิยามคือ 1)ชุดของความเชื่อ/ความคิดทางจริยธรรมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา 2)การสร้างชุดของทฤษฎีที่เกี่ยวกับความเชื่อ/ความคิดทางจริยธรรมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา 3)การศึกษาชุดของความเชื่อ/ความคิดทางจริยธรรมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและประเด็นต่างๆที่ชุดของความดีเหล่านั้นเข้าไปเกี่ยวข้องกับบทความนี้ใช้นิยามตามความหมายที่ 3 ของกาสเปอร์เนื่องจากตรงกับวัตถุประสงค์

ที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมและพฤติกรรมจริยธรรมซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นหลักในการพัฒนาจริยธรรมข้าราชการกิจกรรมในการเสริมสร้างพฤติกรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพการที่เราจะทำความดีหรือไม่มากนักเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับสาเหตุทั้งภายในและภายนอกสาเหตุภายในคือลักษณะทางจิตใจต่างๆเช่นการไม่เห็นแก่ตัวแต่เห็นแก่ส่วนรวมการมุงอนาคตและความสามารถควบคุมตนเองความเชื่อว่าทำความดีจะนำไปสู่ผลดีและการทำชั่วจะต้องโดนลงโทษนอกจากนั้นยังเกี่ยวข้องกับลักษณะทางจิตใจทางด้านอื่นๆคือความพอใจและเห็นด้วย

กับความดีต่างๆและเห็นความสำคัญของความดีเหล่านั้นเช่นความซื่อสัตย์การเคารพกฎระเบียบและกฎหมายความสามัคคีเป็นต้นลักษณะทางจิตใจเหล่านี้ที่สำคัญมีอะไรบ้างได้มีการกำหนดโดยการวิจัยเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมของคนไทยซึ่งจะได้กล่าวต่อไปเมื่อกำหนดลักษณะทางจิตใจที่เป็นคนมีจริยธรรมสูงแล้วในคู่มือนี้จะได้อธิบายถึงวิธีการพัฒนาจิตใจต่อไปด้วยส่วนสาเหตุภายนอกตัวบุคคลการที่บุคคลนั้นจะทำความดีหรือละเว้นการกระทำที่ไม่น่าปรารถนามากน้อยเพียงใดนั้นสาเหตุคือคนรอบข้างกฎระเบียบสังคมวัฒนธรรมและสถานการณ์ในขณะนั้นที่บุคคลประสบอยู่นอกจากนั้นระเบียบข้อบังคับในหน่วยงานสภาพแวดล้อมใน

อาจทำตามกฎหมายโดยการพิจารณาตัดสินใจโดยตนเองนี้สันนิษฐานว่าผู้ใหญ่มักจะไม่ทำตามกฎหมายก็ได้ถ้ากฎหมายนั้นไม่ยุติธรรมหรือผิดจริยธรรมหรือเมื่อกฎหมายบางข้อขัดกับหลักจริยธรรมเช่นหลักสิทธิมนุษยชนเป็นต้นในตอนต่อไปจะได้กล่าวถึงความหมายของจริยธรรมและการวัดตลอดจนการวิจัยที่ให้ผลที่น่าสนใจเกี่ยวกับจริยธรรมในจิตใจและจริยธรรมที่เป็นพฤติกรรมต่างๆของมนุษย์จริยธรรมคืออะไรคำว่าจริยธรรมหมายถึงระบบการทำความดีละเว้นความชั่วคำนี้ยังมีความหมายไม่ชัดเจนคือคำว่าระบบซึ่งหมายถึงทั้งสาเหตุที่บุคคลจะกระทำหรือไม่กระทำและผลของการกระทำหรือไม่กระทำนั้นตลอดจนกระบวนการเกิดและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเหล่านี้ด้วย Lickona 1976 การที่คนจะทำความดีหรือไม่มากนักเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับสาเหตุทั้งภายในและภายนอกสาเหตุภายในคือลักษณะทางจิตใจต่างๆเช่นการไม่เห็นแก่ตัวแต่เห็นแก่ส่วนรวมการมุงอนาคตและความสามารถควบคุมตนเองความเชื่อว่าทำความดีจะนำไปสู่ผลดีและการเห็นว่าคนทำชั่วจะต้องรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม 5 โดลงโทษนอกจากนั้นยังเกี่ยวข้องกับลักษณะทางจิตใจทางด้านอื่นๆคือความพอใจและเห็นด้วยกับความดีต่างๆและเห็นความสำคัญของความดีเหล่านั้นเช่นความซื่อสัตย์การเคารพกฎระเบียบและกฎหมายความสามัคคีเป็นต้นลักษณะทางจิตใจเหล่านี้ที่สำคัญมีอะไรบ้างสำหรับคนไทยนั้นได้พบจากการวิจัยหลายสิบเรื่องและสรุปเป็นทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมว่าคนดีและคนเก่งนั้นคือผู้มีจิตลักษณะที่สำคัญ 8 ประการในปริมาณมากภาพที่ 1 ดวงเดือนพฤษภาคม 2523 2538 2548 ส่วนสาเหตุภายนอกตัวบุคคลในการที่บุคคลนั้นจะทำความดีหรือละเว้นการกระทำที่ไม่น่าปรารถนามากน้อยเพียงใดนั้นสาเหตุสำคัญคือคนรอบข้างกฎระเบียบสังคมวัฒนธรรมและสถานการณ์ที่บุคคลประสบอยู่ในกรณีของลูกน้องหัวหน้าเป็นสาเหตุภายนอกที่สำคัญอย่างยิ่ง

ถึงทั้งสาเหตุที่บุคคลจะกระทำหรือไม่กระทำและผลของการกระทำหรือไม่กระทำนั้นตลอดจนกระบวนการเกิดและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเหล่านี้ด้วย Lickona 1976 การที่คนจะทำความดีหรือไม่มากนักเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับสาเหตุทั้งภายในและภายนอกสาเหตุภายในคือลักษณะทางจิตใจต่างๆเช่นการไม่เห็นแก่ตัวแต่เห็นแก่ส่วนรวมการมุงอนาคตและความสามารถควบคุมตนเองความเชื่อว่าทำความดีจะนำไปสู่ผลดีและการเห็นว่าคนทำชั่วจะต้องรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม 5 โดลงโทษนอกจากนั้นยังเกี่ยวข้องกับลักษณะทางจิตใจทางด้านอื่นๆคือความพอใจและเห็นด้วยกับความดีต่างๆและเห็นความสำคัญของความดีเหล่านั้นเช่นความซื่อสัตย์การเคารพกฎระเบียบและกฎหมายความสามัคคีเป็นต้นลักษณะทางจิตใจเหล่านี้ที่สำคัญมีอะไรบ้างสำหรับคนไทยนั้นได้พบจากการวิจัยหลายสิบเรื่องและสรุปเป็นทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมว่าคนดีและคนเก่งนั้นคือผู้มีจิตลักษณะที่สำคัญ 8 ประการในปริมาณมากภาพที่ 1 ดวงเดือนพฤษภาคม 2523 2538 2548 ส่วนสาเหตุภายนอกตัวบุคคลในการที่บุคคลนั้นจะทำความดีหรือละเว้นการกระทำที่ไม่น่าปรารถนามากน้อยเพียงใดนั้นสาเหตุสำคัญคือคนรอบข้างกฎระเบียบสังคมวัฒนธรรมและสถานการณ์ที่บุคคลประสบอยู่ในกรณีของลูกน้องหัวหน้าเป็นสาเหตุภายนอกที่สำคัญอย่างยิ่งท่านอาจจะออกคำสั่งตรวจตราเข้มหรือทำหน้าที่บังคับจึงจะมีผลต่อจิตใจและพฤติกรรมของลูกน้องนอกจากนั้นระเบียบข้อบังคับในหน่วยงานสภาพแวดล้อมในการทำงานการมีหรือขาดแคลนสิ่งเอื้ออำนวยในการทำงานตลอดจนบรรยากาศทางสังคมในที่ทำงานกลุ่มเพื่อนและวัฒนธรรมขององค์กรจะมีผลต่อพฤติกรรมการทำงานตลอดจนความสุขความพอใจในการทำงานของลูกน้องของท่านมากในสภาพแวดล้อมที่บุคคลท่านายไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นที่จะเป็นผลดีหรือผลเสียต่อคนตัวอย่างเช่นการที่ท่านมีอารมณ์แปรปรวนเดี๋ยวดีเดี๋ยวร้ายหรือสถานการณ์โคลมเครือลูกน้องไม่ทราบจะทำอะไรจึงจะถูกต้องเหมาะสมหรือไม่โดนตำหนิโดนบ่นว่าสถานการณ์เหล่านี้จะมีผลต่อจิตใจ

การทำงานการมีหรือขาดแคลนสิ่งเอื้ออำนวยในการทำงานตลอดจนบรรยากาศทางสังคมในที่ทำงานกลุ่มเพื่อนและวัฒนธรรมขององค์กรจะมีผลต่อพฤติกรรมการทำงานและสุขภาพจิตตลอดจนความสุขความพอใจในการทำงานในสภาพแวดล้อมที่บุคคลทำนายไม่ได้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นและจะก่อให้เกิดผลดีหรือผลเสียต่อบุคคลตัวอย่างเช่นผู้บังคับบัญชามีอารมณ์แปรปรวนเดียวดีเดียวโมโหหรือสถานการณ์ใดคลุมเครือลูกน้องไม่ทราบว่าจะต้องทำอะไรจึงจะถูกต้องเหมาะสมและจะไม่โดนตำหนิหรือบ่นว่าสถานการณ์เหล่านี้จะมีผลต่อจิตใจและพฤติกรรมของลูกน้องทั้งสิ้นส่วนการควบคุมผลดีและผลเสียที่จะเกิดกับตนก็ขึ้นอยู่กับระบบกฎเกณฑ์และสภาพงานแบบราชการ Bureaucracy ของหน่วยงานต่างๆ

ต่างๆเช่นการไม่เห็นแก่ตัวแต่เห็นแก่ส่วนรวมการมุ่งอนาคตและความสามารถควบคุมตนเองความเชื่อว่าทำความดีจะนำไปสู่ผลดีและการเห็นว่าเป็นคนทำดีจะต้องรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม 5 โดรนลงโทษนอกจากนั้นยังเกี่ยวข้องกับลักษณะทางจิตใจทางด้านอื่นๆคือความพอใจและเห็นด้วยกับความดีต่างๆและเห็นความสำคัญของความดีเหล่านั้นเช่นความซื่อสัตย์ การเคารพกฎระเบียบและกฎหมายความสามัคคีเป็นต้นลักษณะทางจิตใจเหล่านี้ที่สำคัญมีอะไรบ้างสำหรับคนไทยนั้นได้พบจากการวิจัยหลายสิบเรื่องและสรุปเป็นทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมว่าคนดีและคนเก่งนั้นคือผู้มีจิตลักษณะที่สำคัญ 8 ประการในปริมาณมากภาพที่ 1 ดวงเดือนพฤษภาคมวัน 2523 2538 2548 ส่วนสาเหตุภายนอกตัวบุคคลในการที่บุคคลนั้นจะทำความดีหรือละเว้นการกระทำที่ไม่น่าปรารถนามากน้อยเพียงใดนั้นสาเหตุสำคัญคือคนรอบข้างกฎระเบียบสังคมวัฒนธรรมและสถานการณ์ที่บุคคลประสบอยู่ในกรณีของลูกน้องหัวหน้าเป็นสาเหตุภายนอกที่สำคัญอย่างยิ่งท่านอาจจะออกคำสั่งตรวจตราเข้มหรือทำหน้าบึ้งตึงจะมีผลต่อจิตใจและพฤติกรรมของลูกน้องนอกจากนั้นระเบียบข้อบังคับในหน่วยงานสภาพแวดล้อมในการทำงานการมีหรือขาดแคลนสิ่งเอื้ออำนวยในการทำงานตลอดจนบรรยากาศทางสังคมในที่ทำงานกลุ่มเพื่อนและวัฒนธรรมขององค์กรจะมีผลต่อพฤติกรรมการทำงานตลอดจนความสุขความพอใจในการทำงานของลูกน้องของท่านมากในสภาพแวดล้อมที่บุคคลทำนายไม่ได้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นที่จะเป็นผลดีหรือผลเสียต่อบุคคลตัวอย่างเช่นการที่ท่านมีอารมณ์แปรปรวนเดียวดีเดียวร้ายหรือสถานการณ์ใดคลุมเครือลูกน้องไม่ทราบว่าทำอะไรจะถูกต้องเหมาะสมหรือไม่โดนตำหนิโดนบ่นว่าสถานการณ์เหล่านี้จะมีผลต่อจิตใจและพฤติกรรมของลูกน้องทั้งสิ้นส่วนการจะก่อให้เกิดผลดีแก่ตนเองและป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นนั้นคือการที่จะสามารถควบคุมผลดีและผลเสียที่จะเกิดกับตนได้มากเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับระบบกฎเกณฑ์และสภาพงานแบบราชการ Bureaucracy ของหน่วยงานต่างๆด้วยในสาขาวิชาจิตวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์คำว่าจริยธรรมคุณธรรมและค่านิยมมีความหมายต่างกันอย่างชัดเจน

ด้วยดังนั้นสาเหตุภายนอกที่ส่งผลต่อจิตใจและพฤติกรรมของบุคคลในสภาพการทำงานราชการจึงมีทั้งสภาพแวดล้อมทางกายภาพและลักษณะทางสังคมในหน่วยงานนั้นๆบุคคลแต่ละคนจะอยู่ภายใต้อิทธิพลของจิตใจของตนและสภาพแวดล้อมภายนอกไปพร้อมกันในการที่เขาจะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมต่างๆท่านอาจจะสงสัยว่าจิตใจหรือสภาพ

อย่างเหมาะสมกับเจตนาและการกระทำของลูกน้องไม่ลำเอียงหรือเล่นพวก 3 พฤติกรรมทางศาสนาที่เกี่ยวกับการทำงานเช่นพฤติกรรมตามบารมี 10 ประการพฤติกรรมตามอิทธิบาท 4 4 พฤติกรรมทำงานเพื่องานเงินสำคัญเป็นรองทำตามกฎระเบียบทำเพื่อส่วนรวมและผลที่ยั่งยืนบุคคลแต่ละคนจะอยู่ภายใต้อิทธิพลของจิตใจของตนและสภาพแวดล้อมภายนอกไปพร้อมกันในการที่เขาจะกระทำหรือไม่ทำพฤติกรรมต่างๆท่านอาจจะสงสัยว่าจิตใจหรือสภาพภายนอกจะมีอิทธิพลต่อบุคคลมากกว่ากันในการที่บุคคลนั้นจะทำความดีและละเว้นการทำความชั่วก็ตอบได้ว่าใครจะอยู่ภายใต้อิทธิพลของสภาพแวดล้อมมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพทางจิตใจของเขาคนที่จิตใจยังไม่พัฒนาไปสู่ขั้นสูงเช่นเด็กหรือคนที่จิตใจหยุดขังในขั้นต่ำคนประเภทนี้มักอยู่ภายใต้อิทธิพลของคนรอบตัวสภาพแวดล้อมและสื่อได้มากกว่าส่วนผู้มีจิตใจพัฒนามากมีวิจญาณจะสามารถเป็นตัวของตัวเองได้มากกว่าอาจเข้าใจได้ว่าพฤติกรรมของข้าราชการไทยนั้นขึ้นอยู่กับสาเหตุภายนอกและสาเหตุภายในจิตใจของข้าราชการนั้นโดยสาเหตุภายนอกที่สำคัญคือระบบราชการและสภาพแวดล้อมในหน่วยงาน

๑๔ภายนอกจะมีอิทธิพลต่อบุคคลมากกว่ากันในการที่บุคคลนั้นจะทำความดีและละเว้นการทำความชั่วก็ตอบได้ว่าใครจะอยู่ภายใต้อิทธิพลของสภาพแวดล้อมมากน้อยหรือไม่ก็นั้นย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพทางจิตใจของเขาคคนที่จิตใจยังไม่พัฒนาไปสู่ขั้นสูงเช่นเด็กหรือคนที่จิตใจต่ำแม้จะเป็นผู้ใหญ่แล้วก็ตามจะเป็นผู้ที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของสภาพแวดล้อมภายนอกทั้งเด็กและผู้ใหญ่ที่จิตใจต่ำนั้นจะทำความดีละเว้นชั่วในสถานการณ์ที่มีคนออกคำสั่งคอยสอดส่องและควบคุมบังคับ

ไม่ลำเอียงหรือเล่นพวก 3 พฤติกรรมทางศาสนาที่เกี่ยวกับการทำงานเช่น พฤติกรรมตามบารมี 10 ประการพฤติกรรมตามอิทธิบาท 4 4 พฤติกรรมทำงานเพื่องานเงินสำคัญเป็นรองทำตามกฎระเบียบทำเพื่อส่วนรวมและผลที่ยั่งยืนบุคคลแต่ละคนจะอยู่ใต้อิทธิพลของจิตใจของตนและสภาพแวดล้อมภายนอกไปพร้อมกันในการที่เขาจะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมต่างๆท่านอาจสงสัยว่าจิตใจหรือสภาพภายนอกจะมีอิทธิพลต่อบุคคลมากกว่ากันในการที่บุคคลนั้นจะทำความดีและละเว้นการทำความชั่วก็ตอบได้ว่าใครจะอยู่ใต้อิทธิพลของสภาพแวดล้อมมากน้อยนั้นย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพทางจิตใจของเขาคคนที่จิตใจยังไม่พัฒนาไปสู่ขั้นสูงเช่นเด็กหรือคนที่จิตใจหยุดชักในขั้นต่ำคนประเภทนี้มักอยู่ใต้อิทธิพลของคนรอบตัวสภาพแวดล้อมและสื่อได้มากส่วนผู้ที่มีจิตใจพัฒนามากมีวิจรรย์ญาณจะสามารถเป็นตัวของตัวเองได้มากกว่าอาจเข้าใจได้ว่าพฤติกรรมของข้าราชการไทยนั้นขึ้นอยู่กับสาเหตุภายนอกและสาเหตุภายในจิตใจของข้าราชการนั้นโดยสาเหตุภายนอกที่สำคัญคือระบบราชการและสภาพแวดล้อมในหน่วยงานส่วนสาเหตุในจิตใจนั้นมีหลายประการดังจะกล่าวต่อไปแต่อย่างไรก็ตามข้าราชการที่อยู่ในระบบเดียวกันก็ยังมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันได้มากสาเหตุที่สำคัญจึงอยู่ที่ลักษณะทางจิตใจที่แตกต่างกันของข้าราชการเหล่านั้นนั่นเอง 10 วารสารพัฒนาสังคมประเทศไทยในปัจจุบันระบบเศรษฐกิจระบบทางสังคมระบบการเมืองการปกครองได้พัฒนาขึ้นมากแต่จิตใจของคนไทยส่วนใหญ่ยังไม่พัฒนาเท่าที่ควรจึงปรากฏบุคคลที่ยังมีพฤติกรรมที่ไม่น่าปรารถนาอยู่มากนอกจากนั้นแม้ระบบจะดีแต่ถ้าคนยังไม่มีจิตใจที่ไม่พัฒนาคนเหล่านั้นก็จะอาจจะไปบิดเบือนเปลี่ยนแปลงระบบ

ใกล้เคียงกันทั้งในภาษาไทยและภาษาอังกฤษตามที่บัญญัติไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพศ๒๕๒๓คุณธรรมหมายถึงสภาพคุณงามความดีเป็นสภาพคุณงามความดีทางความประพฤติและจิตใจซึ่งสามารถแยกออกเป็น๒ความหมายคือ๑ความประพฤติดีงามเพื่อประโยชน์สุขแก่ตนและสังคมซึ่งมีพื้นฐานมาจากหลักศีลธรรมทางศาสนาค่านิยมทางวัฒนธรรมประเพณีหลักกฎหมายจรรยาบรรณวิชาชีพ๒การรู้จักไตร่ตรองว่าอะไรควรทำไม่ควรทำและอาจกล่าวได้ว่าคุณธรรมคือจริยธรรมแต่ละข้อที่นำมาปฏิบัติจนเป็นนิสัยเช่นเป็นคน

อาหารการขับถ่ายการพักผ่อนการคิดวิเคราะห์การเคลื่อนไหวร่างกายซึ่งล้วนแล้วแต่จะต้องมีการทำงานสัมพันธ์กันแต่สิ่งหนึ่งที่ทำงานควบคู่ไปกับการทำงานของร่างกายคือจิตใจความรู้สึกนึกคิดการควบคุมอารมณ์จิตใจเป็นสิ่งที่ควบคุมการทำงานของร่างกายที่บ่งบอกถึงความต้องการและส่งผลไปสู่การปฏิบัติทางกายเป็นการพัฒนาความเป็นคนคือการพัฒนาเรื่องของจิตใจการควบคุมตนเองการเรียนรู้การมีคุณธรรมจริยธรรมประจําใจเพื่อเป็นแบบแผนการดำเนินชีวิตเป็นเครื่องมือขัดเกลาจิตใจในการฝึกปฏิบัติเพื่อให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์มีความดีงามภายในจิตใจจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากในโลกยุคปัจจุบันครูเป็นคนที่มีบทบาทสำคัญมากในเรื่องของภาระหน้าที่ความรับผิดชอบในการสั่งสอนผู้เรียนถ่ายทอดวิชาความรู้ขัดเกลาจิตใจให้ผู้เรียนมีความประพฤติดีเป็นคนดีเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปการที่ครูมีการนำหลักพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมและหลักทางพุทธศาสนาอบรมสั่งสอนผู้เรียนให้เป็นคนดีมีความประพฤติดีจึงเป็นเรื่องที่ควรส่งเสริมให้เกิดขึ้นท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ยึดวัตถุนิยมมากกว่าความดีงามภายในจิตใจคุณธรรมคืออะไรแตกต่างจากจริยธรรมอย่างไรคุณธรรม Morality Virtue และจริยธรรม Ethics เป็นคำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงกันทั้งในภาษาไทยและภาษาอังกฤษตามที่บัญญัติไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542 คุณธรรมหมายถึงสภาพคุณงามความดีเป็นสภาพคุณงามความดีทางความประพฤติและจิตใจซึ่งสามารถแยกออกเป็น 2 ความหมายคือ 1 ความประพฤติดีงามเพื่อประโยชน์สุขแก่ตนและสังคมซึ่งมีพื้นฐานมาจากหลักศีลธรรมทางศาสนาค่านิยมทางวัฒนธรรมประเพณีหลักกฎหมายจรรยาบรรณวิชาชีพ

ข้อเสียเสียสละอดทนมีความรับผิดชอบฯลฯจริยธรรมแปลว่าธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติศีลธรรมกฎศีลธรรมซึ่งก็คือกฎเกณฑ์ความประพฤติของมนุษย์ซึ่งเกิดขึ้นจากธรรมชาติของมนุษย์เองความเป็นผู้มีปรีชาญาณปัญญาและเหตุผลทำให้มนุษย์มีมโนธรรมรู้จักแยกแยะความถูกผิดควรไม่ควรโดยจริยธรรมมีลักษณะ๔ประการคือ๑การตัดสินใจทางจริยธรรม Moral Judgement บุคคลจะมีหลักการของตนเองเพื่อตัดสินใจการกระทำของผู้อื่น๒หลักการของจริยธรรมและการตัดสินใจเป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลก่อนที่จะปฏิบัติกรต่างๆ

จริยธรรมแปลว่าธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติศีลธรรมกฎศีลธรรมซึ่งก็คือกฎเกณฑ์ความประพฤติของมนุษย์ซึ่งเกิดขึ้นจากธรรมชาติของมนุษย์เองความเป็นผู้มีปรีชาญาณปัญญาและเหตุผลทำให้มนุษย์มีมโนธรรมรู้จักแยกแยะความถูกผิดควรไม่ควรโดยจริยธรรมมีลักษณะ 4 ประการคือ 1 การตัดสินใจทางจริยธรรม Moral Judgement บุคคลจะมีหลักการของตนเองเพื่อตัดสินใจการกระทำของผู้อื่น 2 หลักการของจริยธรรมและการตัดสินใจเป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลก่อนที่จะปฏิบัติกรต่างๆไป 3 หลักการทางจริยธรรมเป็นหลักการสากลที่บุคคลใช้ตัดสินใจในการกระทำสิ่งต่างๆ 4 ทศนะเกี่ยวกับจริยธรรมได้มาจากความคิดของบุคคลหรืออุดมคติของสังคมจนเกิดเป็นทัศนคติในการดำรงชีวิตของตนและของสังคมที่ตนอาศัยอยู่สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างเสริมคุณธรรมแห่งชาติพศ 2550 ลงวันที่ 13 กรกฎาคมพศ 2550 ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2550 ได้กำหนดความหมายของคุณธรรมว่าหมายถึงสิ่งที่มีคุณค่ามีประโยชน์เป็นความดีงามเป็นมโนธรรมเป็นเครื่องประดับประดาจิตใจให้เกลียดความชั่วกลัวบาปใฝ่ความดีเป็นเครื่องกระตุ้นผลักดันให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบเกิดจิตสำนึกที่ดีมีความสงบเย็นภายในเป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังโดยเฉพาะเพื่อให้เกิดขึ้นและเหมาะสมกับความต้องการในสังคมไทยและคำว่าวารสารอัลฮิกมะฮ์ฮะมาวีทยาชัยฟาฏอนีปีที่ 11 ฉบับที่ 22 กรกฎาคมธันวาคม 2564 AlHikmah Journal FTU Vol 11 No 22 July December 2021 72 จริยธรรมก็หมายถึงกรอบหรือแนวทางอันดีงามที่พึงปฏิบัติซึ่งกำหนดไว้สำหรับสังคมเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยดงามความสงบร่มเย็นเป็นสุขความรักษาสัจดีความอบอุ่นมั่นคงและปลอดภัยในการดำรงชีวิตดังนี้

เกิดการพัฒนาคิดแบบที่เรียกว่าการเปลี่ยนยกระบวนทัศน์ paradigm shift ขึ้นส่งผลให้เกิดกรอบแนวคิดว่าการพัฒนาที่ยั่งยืนนับแต่ปี๒๕๑๕เป็นต้นมาจากการที่แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนได้เริ่มเข้ามามีบทบาทในกระแสการพัฒนาของสังคมโลกนับตั้งแต่ปีพศ๒๕๑๕โดยเริ่มตั้งแต่องค์การสหประชาชาติได้จัดให้มีการประชุมสุดยอดว่าด้วยสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ Human Environment ณกรุงสต็อกโฮล์มประเทศสวีเดนซึ่งเรียกร้องให้ชาวโลกคำนึงถึงผลกระทบจากการใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือยจนเกินขีดจำกัดผลจากการประชุมดังกล่าวทำให้ทั่วโลกหันมาให้ความสนใจเรื่องสิ่งแวดล้อมกันอย่างกว้างขวางต่อมา

๖๔การพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development ปัจจุบันโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งด้านบวกและลบดังนั้นมนุษย์ชาติควรที่จะสร้างความตระหนักในการปฏิบัติตนและสร้างความเข้าใจถึงสภาพการเปลี่ยนแปลงไปของโลกภายนอกแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนจึงเริ่มเข้ามามีบทบาทในกระแสการพัฒนาสังคมโลกนับตั้งแต่ปีพ.ศ.๒๕๑๕เริ่มตั้งแต่สหประชาชาติจึงได้จัดให้มีการประชุมสุดยอดว่าด้วยสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ (Human Environment) ณกรุงสต็อกโฮล์มประเทศสวีเดนซึ่งเรียกร้องให้ทั่วโลกคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพและต่อมาในพ.ศ.๒๕๒๖สหประชาชาติได้จัดตั้งสมัชชาโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา(World Commission on Environment and Development)หรือเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า" Brundtland Commission "ได้เรียกร้องให้ชาวโลกเปลี่ยนแปลงวิถีการดำรงชีวิตให้ปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับข้อจำกัดของธรรมชาติรวมทั้งได้เสนอว่ามนุษยชาติสามารถที่จะทำให้เกิด"การพัฒนาที่ยั่งยืน"ขึ้นมาได้ว่าการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นการสื่อถึงคนเรายุคปัจจุบันและคนรุ่นต่อไปในอนาคตด้วยเป็นการพัฒนาท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์(Globalization)ที่ก้าวไปกับระบบเทคโนโลยีและกลไกของการตลาดอันก่อให้เกิดการแสวงหาอำนาจเพื่อครอบงำผลประโยชน์ของอีกฝ่ายในการแข่งขันไม่ว่าจะเป็นประชาสังคม(Civil Society)หรือรัฐประชาชาติ(Nation State)แต่การเข้ามามีอิทธิพลนั้นชาวโลกก็ต้องการระบบบริหารแบบ Good Governance อยู่ดีความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนพระธรรมปิฎก(๒๕๓๙)การพัฒนาที่ยั่งยืนหมายถึงการพัฒนาที่สนองตอบความต้องการของคนในรุ่นปัจจุบันโดยไม่กระทบกระเทือนความสามารถของคนรุ่นต่อไปในการที่จะสนองตอบความต้องการของเขาเองคณะกรรมการสิทธิการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ(๒๕๔๖)การพัฒนาที่ยั่งยืนคือรูปแบบการพัฒนาที่คอยตอบสนองความต้องการของมนุษย์ในปัจจุบัน

ในปีพศ๒๕๒๖สหประชาชาติได้จัดตั้งสมัชชาของโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา World Commission on Environment and Development หรือเป็นที่รู้จักกันในชื่อ Brundland Commission เพื่อทำการศึกษารองการสร้างความสมดุลระหว่างสิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาซึ่งได้เผยแพร่เอกสารชื่อ Our Common Future ที่ได้เรียกร้องให้ชาวโลกเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตที่ฟุ่มเฟือยและเปลี่ยนวิถีทางการพัฒนาประเทศเสียใหม่ในลักษณะที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมและให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของธรรมชาติมากยิ่งขึ้นรวมทั้งได้เสนอว่ามนุษยชาติสามารถที่จะทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนขึ้นมาได้ต่อมาสหประชาชาติได้จัดการประชุมสุดยอดระดับโลก

๖๔การพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development ปัจจุบันโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งด้านบวกและลบดังนั้นมีมนุษย์ชาติควรที่จะสร้างความตระหนักในการปฏิบัติตนและสร้างความเข้าใจถึงสภาพการเปลี่ยนแปลงไปของโลกภายนอกแนวความคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนจึงเริ่มเข้ามามีบทบาทในการแสวงหาพัฒนาสังคมโลกนับตั้งแต่ปีพ.ศ.๒๕๑๕เริ่มตั้งแต่สหประชาชาติจึงได้จัดให้มีการประชุมสุดยอดว่าด้วยสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ (Human Environment) ณ กรุงสตอกโฮล์มประเทศสวีเดนซึ่งเรียกร้องให้ทั่วโลกคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพและต่อมาในพ.ศ.๒๕๒๖สหประชาชาติได้จัดตั้งสมัชชาโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (World Commission on Environment and Development) หรือเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า "Brundtland Commission" ได้เรียกร้องให้ชาวโลกเปลี่ยนแปลงวิถีการดำรงชีวิตให้ปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับข้อจำกัดของธรรมชาติรวมทั้งได้เสนอว่ามนุษยชาติสามารถที่จะทำให้เกิด "การพัฒนาที่ยั่งยืน" ขึ้นมาได้ คำว่าพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นการสื่อถึงคนเรายุคปัจจุบันและคนรุ่นต่อไปในอนาคตด้วยเป็นการพัฒนาท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่ก้าวไปกับระบบเทคโนโลยีและกลไกของการตลาดอันก่อให้เกิดการแสวงหาอำนาจเพื่อครอบงำผลประโยชน์ของอีกฝ่ายในการแข่งขันไม่ว่าจะเป็นประชาสังคม (Civil Society) หรือรัฐประชาชาติ (Nation State) แต่การเข้ามามีอิทธิพลนั้นชาวโลกก็ยังคงการระบบบริหารแบบ Good Governance อยู่ดีความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนพระธรรมปิฎก(๒๕๓๙)การพัฒนาที่ยั่งยืนหมายถึงการพัฒนาที่สนองตอบความต้องการของคนในรุ่นปัจจุบันโดยไม่กระทบกระเทือนความสามารถของคนรุ่นต่อไปในการที่จะสนองตอบความต้องการของเขาเองคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ(๒๕๔๖)การพัฒนาที่ยั่งยืนคือรูปแบบการพัฒนาที่คอยตอบสนองความต้องการของมนุษย์ในปัจจุบันโดยไม่มีข้อผ่านปรนใดๆกับความต้องการที่จะเป็นที่ยั่งยืน

อีก๒๓ครั้งคือการประชุมสุดยอดระดับโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา UN Conference on Environment and Development UNCED ณ กรุงริโอเดอจาเนโรประเทศบราซิลในปีพศ๒๕๓๕โดยมีเอกสารสำคัญคือแผนปฏิบัติการ๒๑ซึ่งเป็นเหมือนแผนแม่บทของโลกให้ประเทศภาคีสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมได้นำไปเป็นกรอบทิศทางพัฒนาประเทศให้ก้าวสู่ความยั่งยืนอีก๕ปีถัดมาสหประชาชาติก็ได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสุดยอดระดับโลกว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน World Summit on Sustainable Development WSSD ณ กรุงโจฮันเนสเบิร์กประเทศสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ในปี

UNEP นำไปสู่การประชุมสุดยอดระดับโลกในเดือนมิถุนายนพศ. 2535 คศ. 1992 ที่มีชื่อทางการว่า "การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา" The United Nations Conference on Environment and Development UNCED ซึ่งจัดขึ้นที่เมืองริโอเดอจาเนโรประเทศบราซิลการพัฒนาที่ยั่งยืนยังคงเป็นสาระสำคัญหลักของการประชุมนี้รวมทั้งมีประเด็นปัญหาอื่นที่ได้นำเสนอเข้ามาผลจากการประชุมได้มีผลการลงนามรับรองเอกสารสำคัญ 5 ฉบับ คือปฏิญญาว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา The Rio Declaration on Environment and Development แผนปฏิบัติการ 21 Agenda 21 คำแถลงเกี่ยวกับหลักการเรื่องป่าไม้ Statement of Principles on Forests กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ UN Framework Convention on Climate Change และอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ Convention on Biological Diversity ในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการที่ 21 นั้นจะมีการประชุมเพื่อประเมินผลทุกๆ 5 ปีได้มีการประเมินผลไปครั้งแรกแล้วในปีพศ. 2540 และในปีพศ. 2545 ก็ได้มีการประชุมประเมินผลอีกครั้งโดยใช้ชื่อว่าการประชุมสุดยอดระดับโลกว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน 2002 World Summit for Sustainable Development 2002 WSSD ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 26 สิงหาคม - 4 กันยายนพศ. 2545 ที่เมืองโจฮันเนสเบิร์กประเทศสาธารณรัฐแอฟริกาใต้โดยมีเป้าหมายสำคัญคือการเพิ่มพลังของข้อผูกมัดทางการเมืองสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนได้เน้นความสนใจของโลกในด้านการกระทำที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยการเปลี่ยนแปลงจากแผนมาสู่การปฏิบัติ 22

ชนส่วนใหญ่เป้าหมายสำคัญที่สุดของแนวนี้นี้คือการรักษาคุณภาพชีวิตใหม่ระดับสูงอย่างยาวนาน๒แนวนี้นี้จะเน้นอยู่ที่กระบวนการทางชีวิตวิทยาของธรรมชาติโดยเน้นเรื่องความยั่งยืนของการทำงานและประสิทธิภาพของระบบนิเวศเพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืนทางนิเวศในระยะยาวจำเป็นจะต้องมีการคุ้มครองทรัพยากรทางพันธุกรรมและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางธรรมชาติในความหมายนี้การจัดการและการรักษาระบบนิเวศรวมทั้งการสนับสนุนให้ชีวิตทั้งหลายอยู่รอดคือเป้าหมายสำคัญที่สุด๓แนวเศรษฐกิจจะเน้นแต่เรื่องการขยายตัวทางเศรษฐกิจถ้ากล่าวถึงความยั่งยืนจะหมายถึงเศรษฐกิจขยายตัวอย่างยั่งยืน

4 ภายหลังจากต้นแม่พระพุทธศาสนาจะศึกษาเน้นเรื่องธรรมนิยามและจิตนิยามแต่ก็ไม่ปฏิเสธเรื่องอุคตินิยามและพีชนิยามที่เป็นจุดเน้นของวิทยาศาสตร์หลักคำสอนในพระพุทธศาสนาได้สอดคล้องกับเรื่องธรรมชาติไว้ เช่นเรื่องธรรมนิยามที่กล่าวถึงทุกสิ่งมีการเป็นไปตามเหตุและผลพระมหาโยธินโยธิโก 2562 การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับการดูแลระบบนิเวศวิทยาอย่างยั่งยืนตามหลักพุทธธรรมในวัดพบว่า เป็นไปในทิศทางเดียวกับหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ว่า การพัฒนาอย่างยั่งยืนในบริบทโลกคือการพัฒนาที่มุ่งสู่ดุลยภาพของมิติ 3 ด้านคือด้านเศรษฐกิจสังคมสิ่งแวดล้อม โดยให้ตอบสนองต่อความต้องการของคนรุ่นปัจจุบันและไม่ทำให้คนรุ่นอนาคตต้องประนีประนอมยอมลดความสามารถที่จะสนองความต้องการของคนเองความหมายของคำว่ายั่งยืนการใช้คำ sustainable และ sustainability มีนิยามอยู่ 3 แนวใหญ่ด้วยกันคือ 1 แนวสังคมหมายถึงเรื่องเกี่ยวกับการสนองความต้องการพื้นฐานอย่างต่อเนื่องซึ่งมนุษย์ทุกคนต้องได้รับอาหารน้ำที่อยู่อาศัยและการบำบัดรักษาพยาบาลป่วยในขณะเดียวกันก็หมายถึงการสนองความต้องการระดับสูงด้วยเช่นความมั่นคง เสริมภาพการศึกษาการมีงานทำ ความยั่งยืนทางสังคมอาจจะเน้นเรื่องการส่งเสริมความสุขสมบูรณ์ของมวลชนส่วนใหญ่เป้าหมายสำคัญที่สุดของแนวนี้นี้คือการรักษาคุณภาพชีวิตใหม่ระดับสูงอย่างยาวนาน 2 แนวนี้นี้จะเน้นอยู่ที่กระบวนการทางชีวิตวิทยาของธรรมชาติโดยเน้นเรื่องความยั่งยืนของการทำงานและประสิทธิภาพของระบบนิเวศเพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืนทางนิเวศในระยะยาวจำเป็นจะต้องมีการคุ้มครองทรัพยากรทางพันธุกรรมและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางธรรมชาติในความหมายนี้การจัดการและการรักษาระบบนิเวศรวมทั้งการสนับสนุนให้ชีวิตทั้งหลายอยู่รอดคือเป้าหมายสำคัญที่สุด 3 แนวเศรษฐกิจจะเน้นแต่เรื่องการขยายตัวทางเศรษฐกิจถ้ากล่าวถึงความยั่งยืนจะหมายถึงเศรษฐกิจขยายตัวอย่างยั่งยืนยาวนาน

๒๐๑๒จิตใจจิตใจที่มีเจตจำนงที่เป็นตัวชี้กำหนดพฤติกรรมและสภาพจิตที่พอใจมีความสุขก็ทำให้พฤติกรรมมีความมั่นคงปัญญางานได้ผลและพัฒนาไปได้ต้องอาศัยสภาพจิตใจที่เหมาะสม๑๓ปัญญาปัญญาเป็นตัวแก้ปัญหาเป็นตัวจัดปรับทุกอย่างทั้งพฤติกรรมและจิตใจให้ลงตัวพอดีและเป็นตัวนำไปสู่จุดหมายแห่งความมีอิสรภาพและสันติสุขจะต้องพัฒนาควบคู่ประสานกันไปและอิงอาศัยการพัฒนาทั้งพฤติกรรมและจิตใจใช้ปัญญานบนความไม่ประมาทระบบ

และด้วยดีด้วยกันพฤติกรรมพฤติกรรมที่ดีเป็นช่องทางให้จิตใจพัฒนาและช่วยให้อุปนิสัยอย่างน้อยพึงพัฒนาพฤติกรรมที่ไม่เบียดเบียนแต่เป็นพฤติกรรมที่สร้างสรรค์เกื้อกูลจิตใจจิตใจที่มีเจตจำนงที่เป็นตัวชี้กำหนดพฤติกรรมและสภาพจิตใจที่พอใจมีความสุขก็ทำให้พฤติกรรมมีความมั่นคงปัญญางานได้ผลและพัฒนาไปได้ต้องอาศัยสภาพจิตใจที่เหมาะสมโดยเฉพาะในการพัฒนาคนปัญญาปัญญาเป็นตัวแก้ปัญหาเป็นตัวปรับทั้งพฤติกรรมและจิตใจให้ลงตัวและเป็นตัวนำสู่ความมีอิสรภาพและสันติสุขต้องมีการพัฒนาควบคู่ประสานกันไปและอิงอาศัยการพัฒนาทั้งพฤติกรรมและจิตใจการจัดกิจกรรมที่ตั้งอยู่บนฐานคิดของการพัฒนามนุษย์ดังกล่าวข้างต้นก็คือกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาสติเพื่อสร้างปัญญาในการรู้เท่าทันต่อสถานการณ์ปัญหาทำให้ผู้ที่ได้รับการฝึกหรือผู้ที่ประสบอุทกภัยสามารถใช้สติยังคิดพิจารณาจัดการกับปัญหาชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสมและเป็นการจัดการกับปัญหาชีวิตจัดการความเครียดของตนเองได้อย่างยั่งยืนในแวดวงศิลปะทางด้านวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งยุคปัจจุบันนั้นเพลงนำท่อมของครูไพบูลย์บุตรชั้นก็มีศิลปินหลายท่านนำบทเพลงนี้มาขับร้องใหม่เพื่อสะท้อนเหตุการณ์และใช้ในสถานการณ์มหาอุทกภัยน้ำท่วมใหญ่ปีพศ 2554 โดยนำมาใช้ในกิจกรรมเพื่อการบำบัดฟื้นฟูและให้กำลังใจรวมทั้งการกระตุ้นให้คนไทยต่อสู้ฝ่าฟันมหาอุทกภัยครั้งนี้ให้ผ่านพ้นไปด้วยกันซึ่งก็นับว่าเป็นการใช้กิจกรรมศิลปะเข้ามาช่วยในการบำบัดอย่างได้ผลอย่างหนึ่งการจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อการบำบัดฟื้นฟูและเยียวยาผู้ประสบอุทกภัยนั้นนอกเหนือจากการใช้บทเพลง

การพัฒนาที่ยั่งยืนโดยคนที่พัฒนาเต็มระบบนั้นเป็นตัวกลางหรือเป็นแกนกลางด้วยการเป็นปัจจัยตัวกระทำที่ไปประสานปรับเปลี่ยนนุรณาการระบบสัมพันธ์องค์รวมใหญ่สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและการพัฒนาที่ยั่งยืนจะเกิดขึ้นเมื่อระบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้ง๔ดำเนินไปด้วยดีโดยทุกส่วนเป็นปัจจัยส่งผลในทางเกื้อกูลกันและในระบบนี้มีมนุษย์ในฐานะปัจจัยตัวกระทำที่มีความสำคัญที่สุดที่จะให้ภาวะที่พึงประสงค์นี้เกิดขึ้นหรือไม่โดยจะกล่าว

และสภาพของสิ่งแวดล้อมได้อย่างต่อเนื่องการพัฒนาเศรษฐกิจแบบยั่งยืนเป็นรูปแบบการพัฒนาที่สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายของระบบระบบด้วยกันคือระบบทางชีววิทยาระบบเศรษฐกิจและระบบสังคมโดยที่แต่ละระบบสามารถพัฒนาไปสู่เป้าหมายของตนเองได้ทั้งนี้เป้าหมายของแต่ละระบบมีรายละเอียดดังนี้เป้าหมายของระบบทางชีววิทยาคือการนำไปสู่ความหลากหลายทางพันธุกรรมความสามารถในการกลับคืนสู่สมดุลในกรณีที่ถูกรบกวนหรือถูกใช้ไปและความสามารถในการให้ผลผลิตทางชีวภาพเป้าหมายของระบบเศรษฐกิจคือการนำไปสู่การได้รับความต้องการขั้นพื้นฐานอย่างเพียงพอส่งเสริมให้เกิดการเท่าเทียมกันโดยมีสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นเป้าหมายของระบบสังคมคือการนำไปสู่ความหลากหลายในวัฒนธรรมมีสถาบันทางสังคมที่ยั่งยืนยาวนานมีความเป็นธรรมทางสังคมและมีส่วนร่วมจากผู้คนต่างๆในสังคมการพัฒนาแบบยั่งยืนระบบชีวภาพระบบสังคมระบบเศรษฐกิจแผนภาพที่๑แสดงการพัฒนาแบบยั่งยืนของบาเบียร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแนวคิดเชิงพุทธสุวิธิแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืน 257 การพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนจะเกิดขึ้นเมื่อระบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้ง๔คือมนุษย์สังคมธรรมชาติและเทคโนโลยีดำเนินไปด้วยดีโดยที่ทุกส่วนเป็นปัจจัยส่งผลในทางเกื้อกูลต่อกันทำให้ดำรงอยู่ด้วยกันได้เป็นอย่างดีและในระบบนี้มีมนุษย์ในฐานะเป็นปัจจัยตัวกระทำที่มีความสำคัญที่สุดที่จะทำให้ภาวะที่พึงประสงค์นี้เกิดขึ้นได้หรือไม่แผนภาพที่๒แสดงการพัฒนาแบบยั่งยืนของพระธรรมปิฎกปอปปยุตโตถ้าจะแปลความให้เข้าใจมากยิ่งขึ้นไปอีกเพื่อให้เข้าใจถึงการพัฒนาที่ยั่งยืน

ยั่งยืนที่ตระหนักว่าสรรพสิ่งเกี่ยวของและส่งผลกระทบต่อกันอย่างซับซ้อนและหลากหลายสังคมโลกก็จะดำเนินไปด้วยกันระหว่างสรรพสิ่งและตัวมนุษย์ได้อย่างยั่งยืนยาวนาน๗๒๓แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนสร้างสรรค์๒๓๓ที่มาของแนวคิดชุมชนสร้างสรรค์อานันท์กาญจนพันธุ์ได้กล่าวถึงความเป็นชุมชนไว้ว่าเป็นเรื่องของความเป็นตัวตนหรืออัตลักษณ์ Identity ซึ่งมีความเป็นตัวตนอันหลากหลายปรากฏในหลายรูปลักษณะที่มีความหมายเพราะเป็นความพยายามที่จะบอกคนอื่นให้รู้ว่าฉันเป็นใครซึ่งเป็นเรื่องของการเชื่อมโยงตัว

เหมาะสมกับสถานการณ์รวมทั้งมีการจัดการกับความสัมพันธ์ที่เข้ามาสู่ชุมชนทั้งในแนวตั้งและแนวนอนเป็นการสร้างพื้นที่หรือหน่วยแห่งความสัมพันธ์รวมถึงการสร้างสรรค์ทุนทางสังคมและภูมิปัญญาพระมหาสุทิตยอาภาโร 2549 ความเป็นชุมชนนั้นจะปรากฏขึ้นเมื่อกลุ่มคนได้แสดงออกซึ่งอัตลักษณ์ Identity คุณค่าและความสัมพันธ์ของผู้คนที่อยู่ร่วมกันเช่นเมื่อบุคคลกล่าวถึงความเป็นตัวตนและชุมชนอันเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยภายใต้ความผูกพันว่าตนเองเป็นคนบ้านบางหรือคุ่มนี้เป็นต้นซึ่งแสดงให้เห็นถึงความผูกพันที่ตนเองมีต่อชุมชนความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนดังกล่าวอานันท์กาญจนพันธุ์ได้อธิบายไว้อย่างน่าสนใจว่าความเป็นชุมชนเป็นเรื่องของความเป็นตัวตนหรืออัตลักษณ์ซึ่งความเป็นตัวตนอันหลากหลายปรากฏในรูปลักษณะที่มีความหมายเพราะเป็นความพยายามจะบอกให้คนอื่นรู้ว่าฉันเป็นใครซึ่งเป็นเรื่องของการเชื่อมโยงตัวเองกับคนอื่นในสังคมเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับมิติความสัมพันธ์เชิงอำนาจหรือสิทธิที่หมายถึงได้รับการยอมรับว่าตัวเองมีความชอบธรรมเพราะความเป็นชุมชนวางอยู่บนหลักการเกี่ยวกับอำนาจในการมีส่วนร่วมดังนั้นหากถูกกีดกันหรือถูกปฏิเสธชุมชนก็จะรวมตัวกันเพื่อเรียกร้องสิทธิดังกล่าวโดยลักษณะที่สำคัญของความเป็นชุมชนจะต้องประกอบด้วยปัจจัย 4 ประการคือ 1 คุณค่าทางสังคมวัฒนธรรม 2 ทุนทางสังคม 3 สิทธิเกี่ยวกับความชอบธรรม 4 การเรียนรู้และการปรับตัวของชุมชนซึ่งเป็นความสัมพันธ์กันระหว่างวิถีคิดกฎเกณฑ์องค์กรสถาบันอานันท์กาญจนพันธุ์ 2544 ชุมชนจึงมีความสำคัญในฐานะรากฐานของการพัฒนาประเทศในมิติทางด้านต่างๆทั้งเศรษฐกิจสังคมการเมืองรวมถึงวัฒนธรรมที่จะประสบความสำเร็จได้ก็ต้องเริ่มต้นที่ฐานรากของประเทศซึ่งนั่นก็คือชุมชนอันเป็น

ในลักษณะของชุมชนและสังคม๒การตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นของมนุษย์ กล่าวคือมีคนจำนวนหนึ่งไปรวมกันตั้งถิ่นฐานเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยในอาณาบริเวณหรือสถานที่ใดสถานที่หนึ่งซึ่งไม่มีใครอยู่อาศัยมาก่อนอาจจะเริ่มต้นจากบุคคลเพียงคนเดียวหรือครอบครัวเดียวกันแล้วมีคนอื่นๆตามไปภายหลังก็ได้จึงทำให้เกิดกลุ่มคนกลุ่มสังคมละแวกบ้านและชุมชนขึ้นตามลำดับ๓การขยายตัวของอุตสาหกรรมกล่าวคือในสังคมหรือชุมชน

ของกลุ่มคนที่มี๑ วัตถุประสงค์ร่วมกันเป็นกลุ่มคนที่อยู่รวมกันเป็นสังคมขนาดเล็กอาศัยอยู่ในอาณาบริเวณเดียวกัน๑ และมีผลประโยชน์ร่วมกันมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันมีการทำกิจกรรมร่วมกันและมีระเบียบสังคมอย่าง๑ เดียวกัน๑ ผู้วิจัยจะกล่าวโดยสรุปว่าชุมชนหมายถึงกลุ่มคนที่มาอยู่รวมกันในเขตหรือบริเวณ๑ เดียวกันที่แน่นอนเป็นสังคมขนาดเล็กมีวิถีการดำเนินชีวิตคล้ายกันและวิถีชีวิตที่ต้องพึ่งพาอาศัย๑ 14๑๑ ซึ่งกันและกันมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเป็นการรวมตัวของกลุ่มคนที่มีวัตถุประสงค์๑ ร่วมกันมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและอยู่ภายใต้กฎระเบียบกฎเกณฑ์เดียวกัน๑ สาเหตุของการเกิดชุมชน๑ สนธยาพลศรี(2547 \,หน้า 25 - 26)ได้แบ่งสาเหตุที่ทำให้เกิดชุมชนขึ้นดังต่อไปนี้๑ 1 .ความเป็นสัตว์สังคมของมนุษย์ กล่าวคือมนุษย์ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้เพียงลำพัง๑ คนเดียวต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่นจึงจะมีชีวิตรอดจึงต้องใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในลักษณะของชุมชนและ๑ สังคม๑ 2 .การตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นของมนุษย์ กล่าวคือมีคนจำนวนหนึ่งไปรวมกันตั้งถิ่น๑ ฐานเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยในอาณาบริเวณหรือสถานที่ใดที่หนึ่งซึ่งไม่มีใครอยู่อาศัยมาก่อนอาจจะ๑ ๑ เริ่มต้นจากบุคคลเพียงคนเดียวหรือครอบครัวเดียวกันแล้วมีคนอื่นๆตามไปภายหลังก็ได้ทำให้เกิด๑ กลุ่มคนกลุ่มสังคมละแวกบ้านและชุมชนขึ้นตามลำดับ๑ 3 .การขยายตัวของอุตสาหกรรมกล่าวคือในสังคมหรือชุมชนที่อุตสาหกรรมมีความ๑ เจริญก้าวหน้าจะเกิดการขยายตัวของระบบโรงงานอย่างรวดเร็วทำให้เกิดความแออัดเพราะโดย๑ ๑

เช่นวัสดุสำนักงานวัสดุก่อสร้างเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆยานพาหนะเครื่องมือเครื่องจักรเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นต้นโดยวัสดุอุปกรณ์เหล่านี้ต้องมีคุณภาพที่เหมาะสมทันสมัยและเพียงพอกับกิจกรรมการพัฒนาชุมชนที่กำหนดขึ้น๔ยุทธศาสตร์หรือวิธีการพัฒนาการพัฒนาชุมชนมีหลายวิธีการเช่นการให้การศึกษอบรมการจัดระเบียบชุมชนการสร้างผู้นำการสร้างกลุ่มและองค์การวางแผนและโครงการการประสานงานเป็นต้นยุทธศาสตร์เหล่านี้เมื่อนำมาใช้ในการพัฒนาชุมชนต้องเป็นยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมกับชุมชนจึงจะเป็นประโยชน์และสนับสนุนการพัฒนาให้ประสบความสำเร็จ๑๑กระบวนการพัฒนาชุมชน

ของการพัฒนามีนักวิชาการกล่าวไว้ดังนี้สนธยาพลศรี(2550 : 106 - 107)กล่าวว่าพัฒนามีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้ 1 .คนคนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดของการพัฒนาเนื่องจากการพัฒนาเป็นการพัฒนาของคนโดยความร่วมมือกันของคนและเพื่อประโยชน์ของคนการพัฒนาจึงเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับคนโดยตรงทั้งที่เป็นบุคคลกลุ่มและองค์กรต่างๆ 2 .ทุนทั้งทุนทางสังคมทุนทางเศรษฐกิจและทุนสิ่งแวดล้อมทุนทางสังคมได้แก่คุณภาพของคนการจัดระเบียบทางสังคมสถาบันทางสังคมกลุ่มองค์กรต่างๆ ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมเทคโนโลยีต่างๆเป็นต้นทุนทางเศรษฐกิจได้แก่อาชีพผลิตภัณฑ์รายได้แหล่งทุนเป็นต้นทุนสิ่งแวดล้อมได้แก่ป่าไม้แร่ธาตุภูเขาแม่น้ำลำคลองน้ำตกหาดทรายเป็นต้นทุนเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญที่สนับสนุนให้การพัฒนาประสบความสำเร็จ 3 .วัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเช่นวัสดุสำนักงานวัสดุก่อสร้างเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆยานพาหนะเครื่องมือเครื่องจักรเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นต้นวัสดุอุปกรณ์เหล่านี้ต้องมีคุณภาพเหมาะสมทันสมัยและเพียงพอกับกิจกรรมที่จะพัฒนา 4 .ยุทธศาสตร์หรือวิธีการพัฒนาการพัฒนาามีหลายวิธีการเช่นการให้การศึกษอบรมการจัดระเบียบการสร้างผู้นำการสร้างกลุ่มและองค์การวางแผนและโครงการการประสานงานเป็นต้นยุทธศาสตร์เหล่านี้เมื่อนำมาใช้ในการพัฒนาสิ่งใดก็ตามต้องเป็นยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมจึงจะเป็นประโยชน์และสนับสนุนการพัฒนาให้ประสบความสำเร็จ 5 .กระบวนการพัฒนาซึ่งมีลำดับขั้นตอนดำเนินงานคือการศึกษารวบรวมข้อมูลการวางแผนและโครงการการดำเนินงานการประเมินผลและการทบทวนเพื่อแก้ไข ปัญหาและอุปสรรคซึ่งต้องดำเนินงานไปตามลำดับตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ 6 .การสนับสนุนช่วยเหลือจากรัฐบาลและภาคเอกชนเป็นการสนับสนุนช่วยเหลือเฉพาะในสิ่งที่มีความจำเป็นซึ่งเกินขีดความสามารถของกลุ่มที่จะกระทำได้หรือเพื่อกระตุ้นเร่งเร้าให้ประชาชน

จะเป็นลักษณะมีลำดับขั้นตอนในดำเนินงานคือการศึกษาชุมชนการวิเคราะห์ชุมชนการวางแผนและโครงการการดำเนินงานการประเมินผลและการทบทวนเพื่อไขปัญหาและอุปสรรคซึ่งต้องดำเนินงานไปตามลำดับตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดกระบวนการของการสนับสนุนช่วยเหลือจากรัฐบาลและภาคเอกชนเป็นการสนับสนุนช่วยเหลือเฉพาะในสิ่งที่มีความจำเป็นเกินขีดความสามารถของชุมชนหรือเพื่อกระตุ้นแรงเร้าให้ประชาชนเกิดความตื่นตัวและเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนาการบริหารและการจัดการที่ดีเป็นการบริหารจัดการเกี่ยวกับบุคคลกลุ่มองค์กรการเงินเวลาพัสดุครุภัณฑ์อาคารสถานที่ เป็นต้น

กระบวนการ 6 .การสนับสนุนช่วยเหลือจากรัฐบาลและภาคเอกชนเป็นการสนับสนุนช่วยเหลือเฉพาะในสิ่งที่มีความจำเป็นซึ่งเกินขีดความสามารถของกลุ่มที่จะกระทำได้หรือเพื่อกระตุ้นแรงเร้าให้ประชาชนเกิดความตื่นตัวและเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนา 7 .การบริหารและการจัดการที่ดีเป็นการบริหารจัดการเกี่ยวกับบุคคลกลุ่มองค์กรการเงินเวลาพัสดุครุภัณฑ์อาคารสถานที่ เป็นต้นให้มีประสิทธิภาพ 8 .นักพัฒนาเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้กระตุ้นเตือนใจประสานงานระดมพลังหรือศักยภาพของประชาชนมาใช้ในการพัฒนา 9 .การประสานงานเพื่อเชื่อมประสานบุคคลกลุ่มและองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาให้ดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกันเป็นไปในทิศทางเดียวกันและเป็นลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตศรีล้านช้างวารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์ 133 10 .ผลของการพัฒนาเป็นผลงานที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานซึ่งทำให้คนที่ร่วมการพัฒนามีขวัญและกำลังใจที่ดีมุ่งมั่นที่จะร่วมกันพัฒนางานให้ประสบความสำเร็จต่อไปกล่าวโดยสรุปองค์ประกอบของการพัฒนาคือคนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดในการพัฒนาทุกสิ่งเพราะคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาหากไม่มีคนการพัฒนาในด้านต่างๆจะเกิดขึ้นได้ยากดังนั้นการพัฒนาจึงเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับคนโดยตรงหลักการและวิธีการพัฒนาจากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวกับหลักการและวิธีการพัฒนานั้นมีนักวิชาการกล่าวไว้ดังนี้องค์การสหประชาชาติ(UN . Development of Economic and Social Affair) (พระมหาสมศักดิ์ธีรวโร(แหวนคำ), 2561 : 16 - 17)ได้กำหนดหลักการพัฒนาไว้ว่ามี 10 ประการคือ 1 .การพัฒนาต้องตอบสนองความต้องการอันแท้จริงของประชาชนด้วยการริเริ่มจากประชาชนและเริ่มต้นจากโครงการง่ายไปสู่โครงการที่ยากขึ้น 2 .การพัฒนามีลักษณะเป็นโครงการอนึ่งประสงค์ต้องอาศัยความร่วมมือของนักวิชาการหลายสาขาและผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย 3 .การพัฒนาต้องเปลี่ยนแปลง

๒๖๘นักพัฒนาชุมชนเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้กระตุ้นเตือนใจประสานงานระดมพลังหรือศักยภาพของชุมชนมาใช้ในการพัฒนา ๙.การประสานงานเพื่อเป็นการเชื่อมประสานระหว่างบุคคลกลุ่มองค์กรหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนให้ดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกันเป็นไปในทิศทางเดียวกันและเป็นลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้๑๐.ผลของการพัฒนาคือเป็นผลงานที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานพัฒนาชุมชนซึ่งจะทำให้คนที่ร่วมการพัฒนามีขวัญและกำลังใจที่ดีมุ่งมั่น

ซึ่งต้องดำเนินงานไปตามลำดับตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดกระบวนการ 6 .การสนับสนุนช่วยเหลือจากรัฐบาลและภาคเอกชนเป็นการสนับสนุนช่วยเหลือเฉพาะในสิ่งที่มีความจำเป็นซึ่งเกินขีดความสามารถของกลุ่มที่จะกระทำได้หรือเพื่อกระตุ้นแรงเร้าให้ประชาชนเกิดความตื่นตัวและเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนา 7 .การบริหารและการจัดการที่ดีเป็นการบริหารจัดการเกี่ยวกับบุคคลกลุ่มองค์กรการเงินเวลาพัสดุครุภัณฑ์อาคารสถานที่ เป็นต้นให้มีประสิทธิภาพ 8 .นักพัฒนาเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้กระตุ้นเตือนใจประสานงานระดมพลังหรือศักยภาพของประชาชนมาใช้ในการพัฒนา 9 .การประสานงานเพื่อเชื่อมประสานบุคคลกลุ่มและองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาให้ดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกันเป็นไปในทิศทางเดียวกันและเป็นลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตศรีล้านช้างวารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์ 133 10 .ผลของการพัฒนาเป็นผลงานที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานซึ่งทำให้คนที่ร่วมการพัฒนามีขวัญและกำลังใจที่ดีมุ่งมั่นที่จะร่วมกันพัฒนางานให้ประสบความสำเร็จต่อไปกล่าวโดยสรุปองค์ประกอบของการพัฒนาคือคนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดในการพัฒนาทุกสิ่งเพราะคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาหากไม่มีคนการพัฒนาในด้านต่างๆจะเกิดขึ้นได้ยากดังนั้นการพัฒนาจึงเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับคนโดยตรงหลักการและวิธีการพัฒนาจากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวกับหลักการและวิธีการพัฒนานั้นมีนักวิชาการกล่าวไว้ดังนี้องค์การสหประชาชาติ(UN . Development of Economic and Social Affair) (พระมหาสมศักดิ์ธีรวโร(แหวนคำ), 2561 : 16 - 17)ได้กำหนดหลักการพัฒนา

เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ Signal learning เป็นการเรียนรู้ที่เป็นพื้นฐานที่สุดคืออธิบายได้ว่าสิ่งที่เห็นคืออะไรไม่มีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์เช่นเห็นภาพห้องน้ำชายห้องน้ำหญิงเป็นต้น๒การเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง Stimulus Response Learning เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะเชื่อมโยง Connection การตอบสนองที่สอดคล้องเหมาะสมกับสิ่งเร้าต่างๆโดยที่เมื่อได้ตอบสนองอย่างเหมาะสมก็จะได้รับรางวัลหรือตัวเสริมแรงหรือเกิดความพอใจหรืออยากตอบสนองเช่นนั้นซ้ำๆ

ว่าผู้เรียนเกิดความสามารถที่จะสรุปความเหมือนระหว่างสถานการณ์การเรียนรู้ที่มีมาก่อนกับปัญหาหรือสถานการณ์ที่เพิ่งจะพบใหม่ซึ่งเป็นการขยายขอบเขตของพฤติกรรมชนิดของการเรียนรู้แกนเย Gane ได้แบ่งการเรียนรู้ออกเป็น 8 ประเภทนับตั้งแต่การเรียนรู้แบบพื้นฐานไปจนถึงการเรียนรู้ที่ซับซ้อนดังนี้ 1 การเรียนรู้เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ Signal learning วารสารบัณฑิตศาสตร์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยปีที่ 16 ฉบับที่ 2 กรกฎาคมธันวาคม 2561 254 2 การเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง Stimulus Response Learning เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะเชื่อมโยง Connection การตอบสนองที่เหมาะสมต่อสิ่งเร้าต่างๆโดยที่เมื่อได้ตอบสนองอย่างถูกต้องหรือเหมาะสมก็จะได้รับรางวัลหรือตัวเสริมแรงหรือเกิดความพอใจหรืออยากตอบสนองเช่นนั้นซ้ำๆการเรียนรู้แบบนี้ต่างจากการเรียนรู้แบบแรกเพราะการตอบสนองการเรียนรู้ในลักษณะนี้เกิดขึ้นด้วยความตั้งใจส่วนแบบแรกการตอบสนองเกิดขึ้นโดยไม่วางใจและการเรียนรู้แบบนี้จะเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางสมองที่สูงกว่าลักษณะสำคัญของการเรียนรู้ดังกล่าวอาจสรุปได้เป็นข้อๆดังนี้ 1 การเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองจะค่อยๆพัฒนาขึ้นทีละน้อย 2 การตอบสนองของผู้เรียนที่แสดงตอบโต้สิ่งเร้านั้นจะเป็นการตอบสนองที่ผู้เรียนมีความมั่นใจมากขึ้นตามโอกาสที่ได้กระทำซ้ำๆ 3 การเรียนรู้แบบนี้จะเป็นการเชื่อมโยงการตอบสนองบางอย่างต่อสิ่งเร้าเฉพาะอย่างสิ่งเร้าอื่นจะไม่มี ความหมายที่จะทำให้เกิดการตอบสนองเช่นเดียวกับที่ได้ตอบโต้สิ่งเร้าเฉพาะอย่างนั้น 4 สิ่งสำคัญที่เกี่ยวกับการเรียนรู้แบบนี้ก็คือรางวัลหรือตัวเสริมแรงคือรางวัลจะทำให้

การเรียนรู้แบบนี้ต่างจากการเรียนรู้แบบแรกเพราะการตอบสนองการเรียนรู้ในลักษณะนี้เกิดขึ้นด้วยความตั้งใจส่วนแบบแรกการตอบสนองเกิดขึ้นโดยไม่วางใจและการเรียนรู้แบบนี้จะเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางสมองที่สูงกว่าการเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองจะค่อยๆพัฒนาขึ้นทีละน้อยบุคคลต่อบุคคลมีความมั่นใจมากขึ้นตามโอกาสที่ได้กระทำซ้ำๆ เช่นเมื่อไปต่างจังหวัดเราจะเข้าห้องน้ำมีการเชื่อมโยงระหว่างข้อบิ

ได้แล้วเขาก็อาจจะประสงค์ใช้กับปัญหาหรือสถานการณ์ที่จะพบในอนาคตได้นั้นก็แสดงว่าผู้เรียนเกิดความสามารถที่จะสรุปความเหมือนระหว่างสถานการณ์การเรียนรู้ที่มีมาก่อนกับปัญหาหรือสถานการณ์ที่เพิ่งจะพบใหม่ซึ่งเป็นการขยายขอบเขตของพฤติกรรมชนิดของการเรียนรู้แกนเย Gane ได้แบ่งการเรียนรู้ออกเป็น 8 ประเภทนับตั้งแต่การเรียนรู้แบบพื้นฐานไปจนถึงการเรียนรู้ที่ซับซ้อนดังนี้ 1 การเรียนรู้เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ Signal learning วารสารบัณฑิตศาสตร์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยปีที่ 16 ฉบับที่ 2 กรกฎาคมธันวาคม 2561 254 2 การเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง Stimulus Response Learning เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะเชื่อมโยง Connection การตอบสนองที่เหมาะสมต่อสิ่งเร้าต่างๆโดยที่เมื่อได้ตอบสนองอย่างถูกต้องหรือเหมาะสมก็จะได้รับรางวัลหรือตัวเสริมแรงหรือเกิดความพอใจหรืออยากตอบสนองเช่นนั้นซ้ำๆการเรียนรู้แบบนี้ต่างจากการเรียนรู้แบบแรกเพราะการตอบสนองการเรียนรู้ในลักษณะนี้เกิดขึ้นด้วยความตั้งใจส่วนแบบแรกการตอบสนองเกิดขึ้นโดยไม่วางใจและการเรียนรู้แบบนี้จะเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางสมองที่สูงกว่าลักษณะสำคัญของการเรียนรู้ดังกล่าวอาจสรุปได้เป็นข้อๆดังนี้ 1 การเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองจะค่อยๆพัฒนาขึ้นทีละน้อย 2 การตอบสนองของผู้เรียนที่แสดงตอบโต้สิ่งเร้านั้นจะเป็นการตอบสนองที่ผู้เรียนมีความมั่นใจมากขึ้นตามโอกาสที่ได้กระทำซ้ำๆ 3 การเรียนรู้แบบนี้จะเป็นการเชื่อมโยงการตอบสนองบางอย่างต่อสิ่งเร้าเฉพาะอย่างสิ่งเร้าอื่นจะไม่มี ความ

ไม่สะดวกบุคคลก็ไม่เข้ามึ้นนั้นในที่สุดการเรียนรู้ด้านทักษะหรือด้านกลไก Skill Learning หรือ Motor training เป็นการตอบสนองตั้งแต่ ๒ ขึ้นไป และเห็นการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองในรูปของการใช้กลไกของกล้ามเนื้อและทักษะแต่มีความซับซ้อนมากขึ้นเพราะประกอบด้วยความสัมพันธ์ตัวอย่างเช่นเด็กที่จะเรียนรู้การเปิดประตูก็จะมีลำดับของกิจกรรมต่อเนื่องเป็นสายโซ่ดังนั้นมีพวงกุญแจอยู่ในมือเลือกลูกกุญแจที่จะ

เฉพาะอย่างนั้น 4 สิ่งสำคัญที่เกี่ยวกับการเรียนรู้แบบนี้ก็คือรางวัลหรือตัวเสริมแรงคือรางวัลจะทำให้ผู้กระทำเกิดความพอใจและเป็นการเพิ่มโอกาสที่จะทำให้เกิดการตอบสนองเช่นนั้นซ้ำอีกในทางตรงข้ามเราจะไม่ให้รางวัลต่อการตอบสนองที่เราไม่ต้องการซึ่งจะมีผลให้การตอบสนองที่เราไม่ต้องการนั้นค่อยๆลดและยุติลงในที่สุดจะเห็นว่าการเรียนรู้แบบนี้มีลักษณะคล้ายๆกับการเรียนรู้แบบลองผิดลองถูกของธอร์นไดค์ Thorndike และการวางเงื่อนไขแบบการกระทำของสกินเนอร์ Skinner นั้นเอง 3 การเรียนรู้ด้านทักษะหรือด้านกลไก Skill Learning หรือ Motor training เป็นการเรียนรู้ทำนองเดียวกับแบบที่ 2 แต่มีความซับซ้อนมากขึ้นเพราะประกอบด้วยความสัมพันธ์และการตอบสนองตั้งแต่ 2 ขึ้นไปและเห็นการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองในรูปของการใช้กลไกของกล้ามเนื้อและทักษะตัวอย่างเช่นเด็กที่จะเรียนรู้การเปิดประตูก็จะมีลำดับของกิจกรรมต่อเนื่องเป็นสายโซ่ดังนั้นมีพวงกุญแจอยู่ในมือเลือกลูกกุญแจที่จะใช้ขึ้นมาสอดใส่เข้าไปในลูกบิดหมุนลูกกุญแจจนหมดเสียงแกรกแล้วก็ผลักประตูให้เปิดออก 4 การเรียนรู้ความสัมพันธ์ด้านถ้อยคำ Verbal Association การเรียนรู้แบบนี้คล้ายกับแบบที่ 3 แต่ต่างกันที่การตอบสนองต่อสิ่งเร้าในแบบที่ 1 เป็นการใช้กลไกกล้ามเนื้อส่วนแบบที่ 4 เป็นเรื่องของการใช้ถ้อยคำการเรียนรู้แบบนี้เป็นความสำคัญของภาวะภายในมากกว่าแบบที่ 3 5 การเรียนรู้เพื่อแยกความแตกต่าง Discrimination Learning เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะต้องแยกความแตกต่างระหว่างสิ่งเร้าเพื่อจะตอบสนองต่อสิ่ง

ใช้ขึ้นมาสอดใส่เข้าไปในลูกบิดหมุนลูกกุญแจจนหมดเสียงแกรกแล้วก็ผลักประตูให้เปิดออก ๔ การเรียนรู้ความสัมพันธ์ด้านถ้อยคำ Verbal Association เป็นการเรียนรู้ที่มีความพันธุมากกว่า ๒ ขึ้นไปการเรียนรู้แบบนี้คล้ายกับการเชื่อมโยงและลำดับกิจกรรมต่อเนื่องเป็นเรียงของการใช้ถ้อยคำการเรียนรู้แบบนี้เป็นความสำคัญของภาวะภายใน ๕ การเรียนรู้เพื่อจำแนกความแตกต่าง Discrimination Learning เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะต้องจำแนกความแตกต่างระหว่างสิ่ง

ในรูปของการใช้กลไกของกล้ามเนื้อและทักษะตัวอย่างเช่นเด็กที่จะเรียนรู้การเปิดประตูก็จะมีลำดับของกิจกรรมต่อเนื่องเป็นสายโซ่ดังนั้นมีพวงกุญแจอยู่ในมือเลือกลูกกุญแจที่จะใช้ขึ้นมาสอดใส่เข้าไปในลูกบิดหมุนลูกกุญแจจนหมดเสียงแกรกแล้วก็ผลักประตูให้เปิดออก 4 การเรียนรู้ความสัมพันธ์ด้านถ้อยคำ Verbal Association การเรียนรู้แบบนี้คล้ายกับแบบที่ 3 แต่ต่างกันที่การตอบสนองต่อสิ่งเร้าในแบบที่ 1 เป็นการใช้กลไกกล้ามเนื้อส่วนแบบที่ 4 เป็นเรื่องของการใช้ถ้อยคำการเรียนรู้แบบนี้เป็นความสำคัญของภาวะภายในมากกว่าแบบที่ 3 5 การเรียนรู้เพื่อแยกความแตกต่าง Discrimination Learning เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะต้องแยกความแตกต่างระหว่างสิ่งเร้าเพื่อจะตอบสนองต่อสิ่งเร้า นั้นให้ถูกต้องการเรียนรู้ที่จะมีเรื่องการจัดการสัมผัสเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเสมอตัวอย่างของการเรียนรู้แบบนี้ก็ได้แก่การที่ครูซึ่งสอนในชั้นเรียนสามารถเรียกชื่อผู้เรียนแต่ละคนได้ถูกต้องนักเรียนจะเรียนรู้ความแตกต่างของพืชสัตว์และสารเคมีหรือหินชนิดต่างๆซึ่งมีชื่อเรียกต่างกันได้เด็กเล็กๆเรียนรู้ที่จะแยกความแตกต่างของสีรูปร่างของสิ่งของอักษรค่าจำนวนสัญลักษณ์เป็นต้นการเรียนรู้เพื่อแยกความแตกต่างนี้อาจเป็นการเรียนรู้เพื่อแยกความแตกต่างระหว่างสายโซ่ของความสัมพันธ์ของสิ่งเร้าและการตอบสนองตั้งแต่ 2 ขึ้นไป 6 การเรียนรู้สิ่งกัป Concept Learning การเรียนรู้สิ่งกัปเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะจัดประเภทของสิ่งเร้าโดยพิจารณาจากคุณสมบัติต่างๆเกี่ยวกับสีรูปร่างขนาดจำนวนฯลฯเป็นหลักผู้เรียนต้องเรียนรู้สิ่งที่คล้าย

TEXT FROM SUBMITTED DOCUMENT	TEXT FROM SOURCE DOCUMENT(S)
เราเพื่อจะตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้นการเรียนรู้จะมีเรื่องการจัดการสัมผัสเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเสมอตัวอย่างของการเรียนรู้แบบนี้ก็ได้แก่การที่แม่สอนให้ลูกเรียนรู้ความแตกต่างของพืชสัตว์และสารเคมีหรือหินชนิดต่างๆซึ่งมีชื่อเรียกต่างกันได้เด็กเล็กๆเรียนรู้ที่จะแยกความแตกต่างของสีรูปร่างของสิ่งของอักษรค่าจำนวนสัญลักษณ์เป็นต้นการเรียนรู้เพื่อจำแนกความแตกต่างนี้อาจเป็นการเรียนรู้เพื่อจำแนกความแตกต่างระหว่าง	สามารถเรียกชื่อผู้เรียนแต่ละคนได้ถูกต้องนักเรียนจะเรียนรู้ความแตกต่างของพืชสัตว์และสารเคมีหรือหินชนิดต่างๆซึ่งมีชื่อเรียกต่างกันได้เด็กเล็กๆเรียนรู้ที่จะแยกความแตกต่างของสีรูปร่างของสิ่งของอักษรค่าจำนวนสัญลักษณ์เป็นต้นการเรียนรู้เพื่อแยกความแตกต่างนี้อาจเป็นการเรียนรู้เพื่อแยกความแตกต่างระหว่างสายโซ่ของความสัมพันธ์ของสิ่งเร้าและการตอบสนองตั้งแต่ 2 คู่ขึ้นไป 6 การเรียนรู้สิ่งกับ Concept Learning การเรียนรู้สิ่งกับการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะจัดประเภทของสิ่งเร้าโดยพิจารณาจากคุณสมบัติต่างๆเกี่ยวกับสีรูปร่างขนาดจำนวนฯลฯเป็นหลักผู้เรียนต้องเรียนรู้สิ่งที่คล้ายกันสามารถสรุปความเหมือนและแยกความ Vol16 No1 July December 2018 Mahamakut Graduate School Journal 255 แตกต่างของสิ่งเร้ามีข้อสังเกตว่าการเรียนรู้สิ่งกับการตอบสนองของผู้เรียนไม่ได้เป็นการเชื่อมโยงกับลักษณะทางกายภาพของสิ่งเร้าเฉพาะอย่างหากแต่จะเป็นการเชื่อมโยงกับคุณสมบัติทางนามธรรมของสิ่งเร้านั้นๆแทนเยถือว่าการเรียนรู้แบบต่างๆที่กล่าวมาทั้ง 5 ประเภทข้างต้นจะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ชนิดนี้ 7 การเรียนรู้กฎหรือหลักการ Rule Learning หรือ Principle Learning กฎ Rule หรือหลักการ Principle เป็นสายโซ่ของความสัมพันธ์ของสิ่งกับ Concept ตั้งแต่ 2 อย่างขึ้นไปเช่นเมื่อเกิดสิ่งกับความยาวของเส้นตรงและเกิดสิ่งกับเกี่ยวกับความยาวความกว้างของสี่เหลี่ยมเราก็คงสามารถตั้งเป็นกฎของการหาพื้นที่ของรูปสี่เหลี่ยมในรูปของความสัมพันธ์ระหว่างความยาวและความกว้าง
กายภาพของสิ่งเร้าเฉพาะอย่างหากแต่จะเป็นการเชื่อมโยงกับคุณสมบัติทางนามธรรมของสิ่งเร้านั้นๆการเรียนรู้แบบต่างๆที่กล่าวมาจะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ชนิดนี้๗การเรียนรู้กฎหรือหลักการ Rule Learning หรือ Principle กฎหรือหลักการเป็นการเรียนรู้แบบสังเคราะห์สรุปเป็นความสัมพันธ์ของสิ่งกับมโนทัศน์ความคิดรอบยอดตั้งแต่๒อย่างขึ้นไปเช่นเมื่อเกิดสิ่งกับความยาวของเส้นตรงและเกิดสิ่งกับเกี่ยวกับความยาวความ	เพื่อแยกความแตกต่างระหว่างสายโซ่ของความสัมพันธ์ของสิ่งเร้าและการตอบสนองตั้งแต่ 2 คู่ขึ้นไป 6 การเรียนรู้สิ่งกับ Concept Learning การเรียนรู้สิ่งกับการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะจัดประเภทของสิ่งเร้าโดยพิจารณาจากคุณสมบัติต่างๆเกี่ยวกับสีรูปร่างขนาดจำนวนฯลฯเป็นหลักผู้เรียนต้องเรียนรู้สิ่งที่คล้ายกันสามารถสรุปความเหมือนและแยกความ Vol16 No1 July December 2018 Mahamakut Graduate School Journal 255 แตกต่างของสิ่งเร้ามีข้อสังเกตว่าการเรียนรู้สิ่งกับการตอบสนองของผู้เรียนไม่ได้เป็นการเชื่อมโยงกับลักษณะทางกายภาพของสิ่งเร้าเฉพาะอย่างหากแต่จะเป็นการเชื่อมโยงกับคุณสมบัติทางนามธรรมของสิ่งเร้านั้นๆแทนเยถือว่าการเรียนรู้แบบต่างๆที่กล่าวมาทั้ง 5 ประเภทข้างต้นจะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ชนิดนี้ 7 การเรียนรู้กฎหรือหลักการ Rule Learning หรือ Principle Learning กฎ Rule หรือหลักการ Principle เป็นสายโซ่ของความสัมพันธ์ของสิ่งกับ Concept ตั้งแต่ 2 อย่างขึ้นไปเช่นเมื่อเกิดสิ่งกับความยาวของเส้นตรงและเกิดสิ่งกับเกี่ยวกับความยาวความกว้างของสี่เหลี่ยมเราก็คงสามารถตั้งเป็นกฎของการหาพื้นที่ของรูปสี่เหลี่ยมในรูปของความสัมพันธ์ระหว่างความยาวและความกว้างได้ตัวอย่างของกฎอื่นๆหรือในวิชาพีชคณิต $xa \times b = a \times b$ เป็นต้น 8 การเรียนรู้การแก้ปัญหา Problem Solving ในชีวิตของเรานั้นเราจะต้องคิดค้นสิ่งต่างๆเพื่อตั้งเป็นกฎหรือหลักการเพื่อจะนำไปใช้ควบคุมหรือแก้ปัญหาต่างๆในสภาพแวดล้อมที่เราอาศัย

TEXT FROM SUBMITTED DOCUMENT	TEXT FROM SOURCE DOCUMENT(S)
๓๒ กว้างของสี่เหลี่ยมเราสามารถตั้งเป็นกฎของการหาพื้นที่ของรูปสี่เหลี่ยมในรูปของความสัมพันธ์ระหว่างความยาวและความกว้างได้ตัวอย่างของกฎอื่นๆหรือในวิชาชีพเป็นต้นคือการเรียนรู้การแก้ปัญหา Problem Solving เป็นการคิดค้นสิ่งต่างๆเพื่อตั้งเป็นกฎหรือหลักการเพื่อจะนำไปใช้ควบคุมหรือแก้ปัญหาต่างๆในสภาพแวดล้อมที่เราอาศัยอยู่ตลอดเวลาบางครั้งมนุษย์เราก็จะนำไปใช้ควบคุมหรือแก้ปัญหาต่างๆในสภาพแวดล้อมที่เราอาศัยอยู่ตลอดเวลาบางครั้งมนุษย์	Graduate School Journal 255 แตกต่างของสิ่งเร้ามีข้อสังเกตว่าการเรียนรู้สิ่งกับการตอบสนองของผู้เรียนไม่ได้เป็นการเชื่อมโยงกับลักษณะทางกายภาพของสิ่งเร้าเฉพาะอย่างหากแต่จะเป็นการเชื่อมโยงกับคุณสมบัติทางนามธรรมของสิ่งเร้านั้นๆแทนเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบต่างๆที่กล่าวมาทั้ง 5 ประเภทข้างต้นจะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ชนิดนี้ 7 การเรียนรู้กฎหรือหลักการ Rule Learning หรือ Principle Learning กฎ Rule หรือหลักการ Principle เป็นสายโซ่ของความสัมพันธ์ของสิ่งกับ Concept ตั้งแต่ 2 อย่างขึ้นไปเช่นเมื่อเกิดสิ่งกับความยาวของเส้นตรงและเกิดสิ่งกับเกี่ยวกับความยาวความกว้างของสี่เหลี่ยมเราก็สามารถตั้งเป็นกฎของการหาพื้นที่ของรูปสี่เหลี่ยมในรูปของความสัมพันธ์ระหว่างความยาวและความกว้างได้ตัวอย่างของกฎอื่นๆหรือในวิชาชีพคณิตศาสตร์ $xa \times b$ $xb \times a$ เป็นต้น 8 การเรียนรู้การแก้ปัญหา Problem Solving ในชีวิตของเรานั้นเราจะต้องคิดค้นสิ่งต่างๆเพื่อตั้งเป็นกฎหรือหลักการเพื่อจะนำไปใช้ควบคุมหรือแก้ปัญหาต่างๆในสภาพแวดล้อมที่เราอาศัยอยู่ตลอดเวลาบางครั้งมนุษย์เราก็จะนำกฎต่างๆที่มีอยู่นั้นมาสัมพันธ์กันเป็นกฎใหม่ที่ซับซ้อนขึ้นซึ่งการรวมกันเป็นกฎใหม่ดังกล่าวนี้บ่งชี้ว่าจำเป็นมากที่จะใช้ในการแก้ปัญหาใหม่ๆการแก้ปัญหาหมายถึงการคิดหรือการขยายความคิดออกไปเพื่อหากฎใหม่ๆซึ่งอาจเกิดจากการรวมกฎที่มีอยู่ก่อนเข้าเป็นความสัมพันธ์ในรูปแบบใหม่นั้นเองจะนั้นจะเห็นว่าการแก้ปัญหาเป็นการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยความคิดการแก้ปัญหาและการคิดจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออกนอกจากนี้แล้วการแก้ปัญหาต้องอาศัยสิ่งกับ
สามารถนำไปใช้ได้ทั้งการดำเนินชีวิตครอบครัวการทำงานและสังคมคือหลักไตรสิกขาเนื่องจากไตรสิกขาเป็นระบบและเป็นกระบวนการในการฝึกฝนอบรมฝึกหัดเพื่อพัฒนาคนใน๓ด้าน๑๙โดยนำหลักธรรมพระพุทธศาสนาไตรสิกขามาใช้หรือประยุกต์ใช้ในการพัฒนามนุษย์ครอบครัวและสังคมคนในองค์กรหรือสถานศึกษาเน้นการจัดสภาพทุกด้านในสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนให้คนในองค์กรพัฒนาตามหลักพุทธธรรมอย่างบูรณาการส่งเสริมให้เกิดความเจริญงอกงามตามลักษณะแห่งปัญญาการใช้หลักไตรสิกขากับการเรียนรู้๒๐ประกอบด้วยศีล	จริยธรรมเพื่อก่อให้เกิดความสงบสุขในสังคมวิธีการหนึ่งที่จะให้ผลดีในการปลูกฝังและพัฒนาการมีคุณธรรมจริยธรรมโดยใช้หลักไตรสิกขาเนื่องจากไตรสิกขาเป็นระบบและเป็นกระบวนการในการฝึกฝนอบรมฝึกหัดเพื่อพัฒนามนุษย์ใน 3 ด้านคือ (1)พัฒนาด้านพฤติกรรมเรียกว่าศีล (2)พัฒนาด้านจิตใจเรียกว่าสมาธิ (3)พัฒนาด้านปัญญาเรียกว่าปัญญานี้ก็เพื่อให้บุคคลมีการดำเนินชีวิตไปในวิถีที่ถูกต้องดีงามโดยนำหลักธรรมพระพุทธศาสนา(ไตรสิกขา)มาใช้หรือประยุกต์ใช้ในการบริหารและพัฒนามนุษย์ในองค์กรหรือสถานศึกษาเน้นการจัดสภาพทุกด้านในสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนให้คนในองค์กรพัฒนาตามหลักพุทธธรรมอย่างบูรณาการส่งเสริมให้เกิดความเจริญงอกงามตามลักษณะแห่งปัญญาด้านปัญญาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าค่าเฉลี่ยส่วนมากอยู่ระดับปานกลางโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ท่านใช้หลักเหตุและผลในการปฏิบัติหน้าที่ของท่านรองลงมาคือท่านสามารถแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้เท่าทันกับสภาวะปัจจุบันท่านมีกระบวนการคิดในการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้เท่าทันกับสภาวะปัจจุบัน Journal of MCU Buddhasothorn Review Vol . 3 No . 1 (January-June 2023) 12 ท่านให้ความสำคัญกับการใช้ปัญญาในการพัฒนานตนเองอยู่เสมอและท่านเคยประสบกับความล้มเหลวในการแก้ไขปัญหาที่ขาดการใช้ปัญญาตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเทิดศักดิ์และคณะ(2560)ศึกษาเรื่องรูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพนักงานเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ดพบว่ารูปแบบการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของพนักงานเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ดประกอบด้วยกรอบเรื่องการส่งเสริมให้ทุกคนมีความรู้ลึกเป็นเจ้าขององค์กรการอบรมเรื่องกลยุทธ์

ลิกขาจิตสิกขาและปัญญาสิกขามีรายละเอียดดังนี้๑๑ศิลปสิกขากับการเรียนรู้ในด้านของศิลปสิกขามีความหมายถึงเจตนาที่จะงดเว้นและไม่ละเมิดข้อห้ามด้านกายด้านวาจาให้รักษาความเป็นปกติของความเป็นมนุษย์ผู้ซึ่งมีใจสูงหรืออาจกล่าวได้ว่าในด้านนี้เป็นการพัฒนาใน๑๙พุทธทาสหลักไตรสิกขากับการพัฒนาคนจากหนังสือคู่มือมนุษย์โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช๒๕๖๕หน้า๑๒๒๐จักรพันธ์ภูภวโรการใช้หลักไตรสิกขากับการเรียนรู้ว่าสามารถบรรลุพุทธ

และสติสัมปชัญญะนี้เองการได้ยินได้ฟังได้ศึกษาที่เรียกว่าสุตะมาก่อนเพื่อได้มีความรู้ในการปฏิบัติและเพื่อมาปฏิบัติวิธีการภาวนาตามที่เป็นปัจจุบันพร้อมทั้งจิตก็ได้พิจารณาเมื่อโยนิโสมนสิการกำลังทางานอยู่สติก็จะยังอยู่ด้วยไม่หลงลอยหลุดไปไตรสิกขาเป็นการฝึกอบรมเพื่อพัฒนา 3 ด้านคือด้านพฤติกรรมศิลปด้านจิตใจสมาธิและด้านความรู้ความคิดปัญญาไตรสิกขานี้มีเนื้อหาครอบคลุมมรรคมีองค์แปดทั้งหมดหน้าที่ของไตรสิกขาในฐานะเป็นพหุสาสนีคือเป็นคาพราสอนไว้เป็นอันมากดังปรากฏว่าศิลปสมาธิปัญญาเป็นพื้นฐานส่งเสริมกันคือศิลปเป็นพื้นฐานส่งเสริมจิตสมาธิจิตเป็นพื้นฐานส่งเสริมปัญญาบุคคลผู้มีความพร้อมสรวมในศิลปอบรมจิตจนตั้งมั่นเจริญปัญญาย่อมหลุดพ้นจากอาสวะทั้งหลายศิลปเป็นปฏิบัติต่อการก้าวล่วงของกิเลสวิติกกมกิเลสเพราะสมาธิเป็นปฏิบัติต่อกิเลสที่กลุ่มรูปปริยภูฐานกิเลสเพราะปัญญาเป็นปฏิบัติต่ออณูสัยกิเลสสรุปบทบาทของไตรสิกขาในฐานะเป็นขบวนการให้เกิดวิปัสสนาญาณเป็นการศึกษาและพัฒนาบุคคล 3 ด้านคือศิลปสิกขาในด้านของศิลปสิกขาคือต้องศึกษาในเรื่องศิลปคือเจตนาที่จะงดเว้นไม่ละเมิดข้อห้ามด้านกายด้านวาจาให้รักษาความเป็นปกติของความเป็นมนุษย์ผู้ซึ่งมีใจสูงหรืออาจกล่าวได้ว่าในด้านนี้เป็นการพัฒนาในเรื่องของพฤติกรรมโดยมีส่วนสำคัญที่ควรเน้นคือการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพหรือโลกแห่งวัตถุหรืออาจกล่าวว่าเป็นการรู้จักใช้อินทรีย์คือตาหูจมูกลิ้นภายในการรับรู้โดยไม่เกิดผลเสียหรือเกิดโทษแต่ให้เกิดผลดี

๓๓เรื่องของพฤติกรรมพัฒนาด้านพฤติกรรมเรียกว่าศิลปหมายถึงข้อปฏิบัติตนขั้นพื้นฐานในทางพระพุทธศาสนาเพื่อควบคุมความประพฤติทางกายและวาจาให้ตั้งอยู่ในความดีงามมีความปกติสุขเพื่อให้เป็นกติกาข้อห้ามที่ใช้แก้ปัญหาขั้นพื้นฐาน๕ปัญหาหลักซึ่งทำให้เกิดความสงบสุขและไม่มีการเบียดเบียนซึ่งกันและกันในสังคมโดยมีส่วนสำคัญที่ควรเน้นคือ๑๑พฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพหรือโลกแห่งวัตถุหรืออาจกล่าวว่าเป็นการรู้จักใช้อินทรีย์

เป็นพื้นฐานของมนุษย์ศิลปบาลีศิลปคือข้อปฏิบัติตนขั้นพื้นฐานในทางพระพุทธศาสนาเพื่อควบคุมความประพฤติทางกายและวาจาให้ตั้งอยู่ในความดีงามมีความปกติสุขเพื่อให้เป็นกติกาข้อห้ามที่ใช้แก้ปัญหาขั้นพื้นฐาน๕ปัญหาหลักซึ่งทำให้เกิดความสงบสุขและไม่มีการเบียดเบียนซึ่งกันและกันในสังคมศิลปในขั้นพื้นฐานคือทำให้กายวาจาใจสงบไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นทำให้สามารถที่จะทำให้จิตสงบได้ง่ายในการทำสมาธิในระดับของบรรพชิตศิลปจะมีจำนวนมากเพื่อกำกับให้พระภิกษุสงฆ์สามเณรสามารถครองตนในสมณภาวะได้อย่างสมบูรณ์และเอื้อต่อการประพฤติพรหมจรรย์ในขั้นสูงต่อไปได้ศิลปเป็นคุณธรรมพื้นฐานเป็นเครื่องช่วยควบคุมกายวาจาของมนุษย์ให้เรียบร้อย๙๙สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรสเบญจศิลปและเบญจธรรมกรุงเทพมหานครโรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย๒๕๒๐หน้า๒๕ 197 ธรรมทศศนปี๒๕๖๖ฉบับที่๒ประจำเดือนกรกฎาคมตุลาคม๒๕๕๙เพื่อให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุขพอสมควรหากมีผู้ใดทำผิดศิลปข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อแล้วก็จะแสดงพฤติกรรมหรือการกระทำที่ผิดปกติของมนุษย์ออกมาซึ่งจะก่อให้เกิดความสับสนวุ่นวายเกิดความเดือดร้อนทั้งต่อตนเองหมู่คณะและสังคมส่วนรวม๑๐ข้อสังเกตรูปแบบขั้นพื้นฐานที่สุดของมนุษย์เช่นศิลป๕จะมีสาระที่มุ่งเพื่อการไม่เบียดเบียนซึ่งเป็นขั้นต้นที่สุดของการสร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เกื้อกูลศิลปต่อจากนั้นไปจะหันไปเน้นการสร้างสภาพเกื้อกูลทั้งของสิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ส่วนตัวและการฝึกหัดขัดเกลาดนเองเพื่อจดหมายที่จำเพาะมากยิ่งขึ้นความสำคัญในการรักษาศิลปเพื่อการฝึกหัดขัดเกลาดนเองการดำรงถึงประโยชน์ของผู้อื่น

คือตาหุจมุกสิ้นภายในการรับรู้โดยไม่เกิดผลเสียหรือเกิดโทษแต่ให้เกิดผลดีส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการฝึกอินทรีย์ให้มีประสิทธิภาพในการใช้งานให้คาดเป็นให้หุฟงเป็นอยู่ในหลักของอินทรีย์สังวรนั้นเองการเสพการบริโภคปัจจัย๔การใช้ประโยชน์จากวัตถุจากอุปกรณ์ต่างๆรวมทั้งเทคโนโลยีด้วยปัญญาที่รู้เข้าใจมุ่งคุณค่าที่แท้จริงให้ได้คุณภาพชีวิตไม่หลงไปกับคุณค่าเทียมตามค่านิยมที่ผิดๆอันเป็นค่านิยมที่ฟุ้งเฟ้อ

การศึกษาในการที่เราจะทำให้พ้นจากอำนาจของตัณหาและกิเลสได้การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมตามหลักไตรสิกขาการศึกษาเพื่อการพัฒนาสังคมคือการศึกษาที่ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาชีวิตโดยผ่านกระบวนการทางวัฒนธรรมแสวงหาปัญญาและมีเมตตาเป็นฐานการดำเนินชีวิตมุ่งเน้นให้ผู้ศึกษาเข้าใจชีวิตแท้จริงสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสมเพื่อความเจริญทั้งแก่ตนเองครอบครัวสังคมและประเทศชาติโดยอาศัยระบบการศึกษาตามหลักพุทธธรรม๓ประการคือไตรสิกขาได้แก่ศีลสมาธิปัญญาเพราะไตรสิกขาเป็นการศึกษาที่เป็นการพัฒนาคนแบบระบบของธรรมที่บูรณาการทั้ง๓ด้านแห่งชีวิตในระบบความสัมพันธ์ที่ส่งผลเสริมซึ่งกันและกันนั้นเป็นแกนกลางของการพัฒนาทั้งชีวิตของบุคคลและอารยธรรมของสังคมโดยมีเนื้อหาสาระละเอียดตั้งแต่ด้านพฤติกรรมศีลส่วนสำคัญที่ควรเน้นประกอบด้วย๑๑พฤติกรรมในความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพหรือโลกแห่งวัตถุกายภาพโดยเฉพาะการใช้อินทรีย์คือตาหุจมุกสิ้นภายในการรับรู้โดยไม่เกิดโทษก่อผลเสียหายแต่ให้เกิดผลดีส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการฝึกอินทรีย์ให้มีประสิทธิภาพในการใช้งานกล่าวคือการทำให้เป็นฟุ้งเป็นเป็นต้นหลักอินทรีย์สังวร๓การเสพบริโภคปัจจัย๔และใช้ประโยชน์จากวัตถุอุปกรณ์ต่างๆรวมทั้งเทคโนโลยีด้วยปัญญาที่รู้เข้าใจมุ่งคุณค่าที่แท้จริงให้ได้คุณภาพชีวิตและส่งเสริมการพัฒนาชีวิตไม่หลงถูกหลอกไปด้วยคุณค่าเทียมตามค่านิยมฟุ้งเฟ้อที่ทำให้บริโภคมากแต่เสียคุณภาพชีวิตกล่าวคือการกินเป็นบริโภคเป็นใช้

โทษที่ทำให้บริโภคมากแต่เสียคุณภาพชีวิตเรียกง่าย ๆ ว่ากินเป็นบริโภคเป็นใช้เป็นเริ่มด้วยการกินผิด๑๒พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคมและโลกแห่งชีวิตเช่นการอยู่ร่วมกันในทางสังคมโดยไม่เบียดเบียนก่อความทุกข์ความเดือดร้อนหรือก่อเวรภัยแต่รู้จักมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนมนุษย์อย่างช่วยเหลือเกื้อกูลดำรงตนอยู่ในกรอบของศีลดำเนินชีวิตตามหลักของศีลธรรมให้ความร่วมมือกับการรักษาการศึกษาของสังคมกฎเกณฑ์หรือกฎหมายระเบียบแบบแผนหรือวินัยแม่บท

ด้วยปัญญาที่รู้เข้าใจมุ่งคุณค่าที่แท้จริงให้ได้คุณภาพชีวิตไม่หลงไปกับคุณค่าเทียมตามค่านิยมที่ผิดๆอันเป็นค่านิยมที่ฟุ้งเฟ้อโทษที่ทำให้บริโภคมากแต่เสียคุณภาพชีวิตเรียกง่าย ๆ ว่ากินเป็นบริโภคเป็นใช้เป็นเริ่มด้วยการกินผิด๑๒อันเป็นการปฏิบัติตามหลักของโภชนมัตตัญญูตามพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคมและโลกแห่งชีวิตเช่นการอยู่ร่วมกันในทางสังคมโดยไม่เบียดเบียนก่อความทุกข์ความเดือดร้อนหรือก่อเวรภัยแต่รู้จักมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนมนุษย์อย่างช่วยเหลือเกื้อกูลดำรงตนอยู่ในกรอบของศีลดำเนินชีวิตตามหลักของศีลให้ความร่วมมือกับการรักษาการศึกษาของสังคมกฎเกณฑ์หรือกฎหมายระเบียบแบบแผนหรือวินัยแม่บทของชุมชนหรือสังคมของตนและวัฒนธรรมรวมทั้งสิ่งที่เรียกว่าจรรยาบรรณต่างๆและรู้จักแบ่งปันการเผื่อแผ่แบ่งปันช่วยเหลือตามหลักของการให้ทานเพื่อช่วยเหลือปลดปล่อยความทุกข์ของเพื่อนมนุษย์ให้มีความสุขและส่งเสริมการสร้างสรรคสิ่งที่ดีงามตลอดจนการประพฤติก่อกุศลแก่ชีวิตอื่นๆทั้งสัตว์มนุษย์และพืชพันธุ์เช่นการร่วมสร้างเขตอภัยทานนิวาปสถานการปลูกสวนป่าสร้างแหล่งต้นน้ำพุตกที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพการเลี้ยงชีพอย่างมีศิลปวิทยาในวิชาชีพที่ฝึกไว้อย่างดีมีความชำนาญที่จะปฏิบัติให้ได้ผลดีและเป็นสัมมาอาชีพซึ่งเป็นลักษณะที่สำคัญคือไม่เป็นไปเพื่อความเบียดเบียนไม่ก่อความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นหรือก่อผลเสียหายแก่สังคมหากแต่เป็นเครื่องแก้ปัญหของชีวิตและแก้ปัญหของสังคมมีชีวิตที่เป็นไปเพื่อสร้างสรรค์ทำให้เกิดประโยชน์เกื้อกูลที่เอื้อต่อการพัฒนาชีวิตของตนไม่ทำให้ชีวิตตกต่ำหรือทำลายคุณค่าของความเป็นมนุษย์หรือเสื่อมจากคุณความดีในภาวะ

ของชุมชนหรือสังคมของคนและวัฒนธรรมรวมทั้งสิ่งที่เรียกว่าจรรยาบรรณต่างๆและรู้จักแบ่งปันการเผื่อแผ่แบ่งปันช่วยเหลือตามหลักของการให้ทานเพื่อช่วยเหลือปลดเปลื้องความทุกข์ของเพื่อนมนุษย์ให้มีความสุขและส่งเสริมการสร้างสรรคสิ่งที่ดีงามตลอดจนการประพุดติเกื้อกูลแก่ชีวิตอื่นๆทั้งสัตว์มนุษย์และพืชพันธุ์เช่นการร่วมสร้างเขตอภัยทานนิวาปสถานการปลูกสวนป่าสร้างแหล่งต้นน้ำ๑๓พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพการเลี้ยงชีพอย่างมีศิลปวิทยาในวิชาชีพที่ฝึกไว้อย่าง

ส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการฝึกอินทรีย์ให้มีประสิทธิภาพในการใช้งานให้คาดเป็นใหญ่พัฒนาในเรื่องของพฤติกรรมโดยมีสวนสำคัญที่ควรเน้นคือ 1 .พฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพหรือโลกแห่งวัตถุหรืออาจกล่าวว่าเป็นการรู้จักใช้อินทรีย์คือตาหูจมูกลิ้นภายในการรับรู้โดยไม่เกิดผลเสียหรือเกิดโทษแต่ให้เกิดผลดีส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการฝึกอินทรีย์ให้มีประสิทธิภาพในการใช้งานให้คาดเป็นใหญ่ฟังเป็นอยู่ในหลักของอินทรีย์สังวรหน้าที่วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคมปีที่ 7 ฉบับที่ 2 ปีการศึกษา 2554 12 14 2 .พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคมและโลกแห่งชีวิตเช่นการอยู่ร่วมกันในทางสังคมโดยไม่เบียดเบียนก่อความทุกข์ความเดือดร้อนหรือก่อเวรภัยแต่รู้จักมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนมนุษย์อย่างช่วยเหลือเกื้อกูลดำรงตนอยู่ในกรอบของศีลดำเนินชีวิตตามหลักของศีลให้ความร่วมมือกับการรักษาการศึกษาของสังคมกฎเกณฑ์หรือกฎหมายระเบียบแบบแผนหรือนัยแม่บทของชุมชนหรือสังคมของคนและวัฒนธรรมรวมทั้งสิ่งที่เรียกว่าจรรยาบรรณต่างๆและรู้จักแบ่งปันการเผื่อแผ่แบ่งปันช่วยเหลือตามหลักของการให้ทานเพื่อช่วยเหลือปลดเปลื้องความทุกข์ของเพื่อนมนุษย์ให้มีความสุขและส่งเสริมการสร้างสรรคสิ่งที่ดีงามตลอดจนการประพุดติเกื้อกูลแก่ชีวิตอื่นๆทั้งสัตว์มนุษย์และพืชพันธุ์เช่นการร่วมสร้างเขตอภัยทานนิวาปสถานการปลูกสวนป่าสร้างแหล่งต้นน้ำ 3 .พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพการเลี้ยงชีพอย่างมีศิลปวิทยาในวิชาชีพที่ฝึกไว้อย่างดีมีความชำนาญที่จะปฏิบัติให้ได้ผลดีและเป็นสัมมาอาชีพซึ่งเป็นลักษณะที่สำคัญคือไม่เป็นไปเพื่อความเบียดเบียนไม่ก่อความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น

ดีมีความชำนาญที่จะปฏิบัติให้ได้ผลดีและเป็นสัมมาอาชีพซึ่งเป็นลักษณะที่สำคัญคือไม่เป็นไปเพื่อความเบียดเบียนไม่ก่อความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นหรือก่อผลเสียหายแก่สังคมหากแต่เป็นเครื่องแก้ปัญหาของชีวิตและแก้ปัญหาของสังคมมีชีวิตที่เป็นไปเพื่อสร้างสรรค์ทำให้เกิดประโยชน์เกื้อกูลที่เอื้อต่อการพัฒนาชีวิตของตนไม่ทำให้ชีวิตตกต่ำหรือทำลายคุณค่าของความเป็นมนุษย์หรือเสื่อมจากคุณความดีในภาวะแห่งตน๒จิตลักขากับ

และวัฒนธรรมรวมทั้งสิ่งที่เรียกว่าจรรยาบรรณต่างๆและรู้จักแบ่งปันการเผื่อแผ่แบ่งปันช่วยเหลือตามหลักของการให้ทานเพื่อช่วยเหลือปลดเปลื้องความทุกข์ของเพื่อนมนุษย์ให้มีความสุขและส่งเสริมการสร้างสรรคสิ่งที่ดีงามตลอดจนการประพุดติเกื้อกูลแก่ชีวิตอื่นๆทั้งสัตว์มนุษย์และพืชพันธุ์เช่นการร่วมสร้างเขตอภัยทานนิวาปสถานการปลูกสวนป่าสร้างแหล่งต้นน้ำ 3 .พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพการเลี้ยงชีพอย่างมีศิลปวิทยาในวิชาชีพที่ฝึกไว้อย่างดีมีความชำนาญที่จะปฏิบัติให้ได้ผลดีและเป็นสัมมาอาชีพซึ่งเป็นลักษณะที่สำคัญคือไม่เป็นไปเพื่อความเบียดเบียนไม่ก่อความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นหรือก่อผลเสียหายแก่สังคมหากแต่เป็นเครื่องแก้ปัญหาของชีวิตและแก้ปัญหาของสังคมมีชีวิตที่เป็นไปเพื่อสร้างสรรค์ทำให้เกิดประโยชน์เกื้อกูลที่เอื้อต่อการพัฒนาชีวิตของตนไม่ทำให้ชีวิตตกต่ำหรือทำลายคุณค่าของความเป็นมนุษย์หรือเสื่อมจากคุณความดีในภาวะแห่งตนนั้นเองการเสพการบริโภคปัจจัย 4 การใช้ประโยชน์จากวัตถุจากอุปกรณ์ต่างๆรวมทั้งเทคโนโลยีด้วยปัญญาที่รู้เข้าใจมุ่งคุณค่าที่แท้จริงให้ได้คุณภาพชีวิตไม่หลงไปกับคุณค่าเทียมตามค่านิยมที่ผิดอันเป็นค่านิยมที่ฟังเพื่อโก้เก๋ที่ทำให้บริโภคมากแต่เสียคุณภาพชีวิตเรียกว่ากินเป็นบริโภคเป็นใช้เป็นเริ่มด้วยการกินพอตั้นเป็นการปฏิบัติตามหลักของโภชนมัตตัญญา 2 .พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคมและโลกแห่งชีวิตเช่นการอยู่ร่วมกันในทางสังคมโดยไม่เบียดเบียนก่อความทุกข์ความเดือดร้อนหรือก่อเวรภัยแต่รู้จักมีความสัมพันธ์ดี

๓๔แข็งแรงแต่จิตใจนั้นตรงกันข้ามคือจิตใจหวั่นไหวยอมอ่อนแอแต่หากหยุดนิ่งเฉยได้แล้วจะยังมีพลังเหมือนการรวมไฟกลิ้งของแสงให้เป็นจุดเดียวกันยอมมีพลังที่จะจุดไฟให้ติดได้ในด้านการพัฒนาจิตหรือที่เรียกว่าสมาธิแยกได้ดังนี้๒๑ด้านคุณภาพจิตได้แก่คุณธรรมความดีงามต่างๆเช่นเมตตากรุณาอดิฏยภูมิตะวิการะหิริโอตตปปะซึ่งหล่อเลี้ยงจิตใจให้เจริญงอกงามและเป็นพื้นฐานของพฤติกรรมที่ดีงาม๒๒ด้านสมรรถภาพจิตได้แก่ความสามารถของจิตที่เข้มแข็งมั่นคงหรือความมี

ให้ได้คุณภาพชีวิตไม่หลงไปกับคุณค่าเทียมตามค่านิยมที่ผิดๆอันเป็นค่านิยมที่พึงเพื่อโลกที่ทำให้บริโคมมากแต่เสียคุณภาพชีวิตเรียกว่ากันเป็นบริโคมเป็นใช้เป็นเริ่มด้วยการกินพอตั้นเป็นการปฏิบัติตามหลักของโภชนมัตตัญญตา 2 .พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคมและโลกแห่งชีวิตเช่นการอยู่ร่วมกันในทางสังคมโดยไม่เบียดเบียนก่อความทุกข์ความเดือดร้อนหรือก่อเวรภัยแต่รู้จักมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนมนุษย์อย่างช่วยเหลือวสารการศึกษาและพัฒนาสังคมปีที่ 7 ฉบับที่ 2 ปีการศึกษา 2554 หน้าที่ 13 จิตศึกษาในด้านของจิตศึกษาคือศึกษาในเรื่องจิตเรียนรู้เรื่องจิตให้เข้าใจธรรมชาติของจิตการทำงานของจิตวิถีการพัฒนาจิตเพื่อให้สงบตั้งมั่นเป็นสมาธิพร้อมที่จะทำกิจหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพในด้านการพัฒนาจิตหรือที่เรียกว่าสมาธิแยกได้ดังนี้ 1 .ด้านคุณภาพจิตได้แก่คุณธรรมความดีงามต่างๆเช่นเมตตากรุณาอดิฏยภูมิตะวิการะหิริโอตตปปะซึ่งหล่อเลี้ยงจิตใจให้เจริญงอกงามและเป็นพื้นฐานของพฤติกรรมที่ดีงาม 15 จิตศึกษาในด้านของจิตศึกษาคือศึกษาในเรื่องจิตเรียนรู้เรื่องจิตให้เข้าใจธรรมชาติของจิตการทำงานของจิตวิถีการพัฒนาจิตเพื่อให้สงบตั้งมั่นเป็นสมาธิพร้อมที่จะทำกิจหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพในด้านการพัฒนาจิตหรือที่เรียกว่าสมาธิแยกได้ดังนี้ 1 .ด้านคุณภาพจิตได้แก่คุณธรรมความดีงามต่างๆเช่นเมตตากรุณาอดิฏยภูมิตะวิการะหิริโอตตปปะซึ่งหล่อเลี้ยงจิตใจให้เจริญงอกงามและเป็นพื้นฐานของพฤติกรรมที่ดีงาม 2 .ด้านสมรรถภาพจิตได้แก่ความสามารถของจิตที่เข้มแข็งมั่นคงหรือความมีประสิทธิภาพของจิตเช่นมีฉันทะความใฝ่รู้ใฝ่ดีงามใฝ่

ประสิทธิภาพของจิตเช่นมีฉันทะความใฝ่รู้ใฝ่ดีงามใฝ่กระทำจิตมีความเพียรความขยันความอดทนมีความระลึกได้รู้ตัวทั่วพร้อมเท่าทันตื่นตัวอยู่เสมอสามารถควบคุมตัวเองได้มีความตั้งมั่นแน่วแน่ใสสงบเป็นสมาธิรวมไปถึงความไม่ประมาทที่จะทำให้ก้าวหน้ามั่นคงในพฤติกรรมที่ดีงามหรือตั้งมั่นในความดีงามและพร้อมที่จะใช้ปัญญาในการใช้ชีวิตและประกอบกิจหน้า๒๓ด้านสุขภาพจิตได้แก่สภาพจิตที่ปราศจากความขุ่นมัวเศร้าหมองเร่าร้อนหากแต่มีค

ความสามารถของจิตที่เข้มแข็งมั่นคงหรือความมีประสิทธิภาพของจิตเช่นมีฉันทะความใฝ่รู้ใฝ่ดีงามใฝ่กระทำจิตมีความเพียรความขยันความอดทนมีความระลึกได้รู้ตัวทั่วพร้อมเท่าทันตื่นตัวอยู่เสมอสามารถควบคุมตัวเองได้มีความตั้งมั่นแน่วแน่ใสสงบเป็นสมาธิรวมไปถึงความไม่ประมาทที่จะทำให้ก้าวหน้ามั่นคงในพฤติกรรมที่ดีงามหรือตั้งมั่นในความดีงามและพร้อมที่จะใช้ปัญญาในการใช้ชีวิตและประกอบกิจหน้าที่ 3 .ด้านสุขภาพจิตได้แก่สภาพจิตที่ปราศจากความขุ่นมัวเศร้าหมองเร่าร้อนหากแต่มีความสดชื่นเอิบอัมร่าเริงเบิกบานผ่องคลายผ่อนคลายเป็นสุขซึ่งจะส่งผลต่อสุขภาพกายและทำให้พฤติกรรมที่ดีงามมีความมั่นคงสอดคล้องกลมกลืนหรืออยู่ในภาวะที่สมดุลปัญญาสิกขาในด้านปัญญาสิกขาคือศึกษาในเรื่องปัญญาพัฒนาปัญญาในการพัฒนาปัญญาจะมีการพัฒนาอยู่หลายระดับเช่น 1 .ความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่ได้ยินได้ฟังมาหรือที่เล่าเรียนมาและรับการถ่ายทอดศิลปวิทยาการตลอดจนข้อมูลข่าวสารต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพ 2 .การรับรู้ประสบการณ์และเรียนรู้สิ่งต่างๆอย่างถูกต้องตามเป็นจริงไม่บิดเบือนหรืออคติด้วยความรักความซึ้งและเพราะความกลัว 3 .การคิดพินิจพิจารณาวิจย้อย่างมีวิจารณ์ญาณด้วยการใช้ปัญญาที่บริสุทธิ์อิสระไม่ถูกหน้าที่วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคมปีที่ 7 ฉบับที่ 2 ปีการศึกษา 2554 14 ก็เลสเช่นความอยากได้ผลประโยชน์และความเกลียดชังเข้าครอบงำ 4 .การรู้จักมองรู้จักคิดมีหลักการคิดมีวิธีคิดที่จะเข้าถึงความจริงและได้คุณประโยชน์มีโยนิโสมนสิการอย่างที่เราเรียกว่ามองเป็นคิดเป็นเช่นรู้จักวิเคราะห์แยกแยะสืบสาว

ความสดชื่นเอิบอิ่มร่าเริงเบิกบานผ่อนคลายผ่องใสเป็นสุขซึ่งจะส่งผลต่อสุขภาพกายและทำให้พฤติกรรมที่ดียังมีความมั่นคงสอดคล้องกลมกลืนหรืออยู่ในภาวะที่สมดุลปัญญาสิกขากับการเรียนรู้ในด้านปัญญาสิกขาคือศึกษาในเรื่องปัญญาพัฒนาด้านปัญญาปัญญาหมายถึงความรู้ทั่วรู้ทั่วถึงเหตุถึงผลอย่างชัดเจนรู้เรื่องบาปบุญคุณโทษรู้สิ่งที่ควรทำควรเว้นเป็นต้นเป็นธรรมที่คอยกำกับศรัทธาเพื่อให้เชื่อประกอบด้วยเหตุผลไม่ให้หลงเชื่ออย่างงมงายทั้งนี้เพื่อให้

.ด้านสมรรถภาพจิตได้แก่ความสามารถของจิตที่เข้มแข็งมั่นคงหรือความมีประสิทธิภาพของจิตเช่นมีฉันทะความใฝ่รู้ใฝ่ดีงามใฝ่กระทำจิตมีความเพียรความขยันความอดทนมีความระลึกได้รู้ตัวทั่วพร้อมเท่าทันต้นตออยู่เสมอสามารถควบคุมตัวเองได้มีความตั้งมั่นแน่วแน่ในสงบเป็นสมาธิรวมไปถึงความไม่ประมาทที่จะทำให้ก้าวหน้ามั่นคงในพฤติกรรมที่ดียังหรือตั้งมั่นในความดีงามและพร้อมที่จะใช้ปัญญาในการใช้ชีวิตและประกอบกิจหน้าที่ 3 .ด้านสุขภาพจิตได้แก่สภาพจิตที่ปราศจากความขุ่นมัวเศร้าหมองเร่าร้อนหากแต่มีความสดชื่นเอิบอิ่มร่าเริงเบิกบานผ่อนคลายผ่องใสเป็นสุขซึ่งจะส่งผลต่อสุขภาพกายและทำให้พฤติกรรมที่ดียังมีความมั่นคงสอดคล้องกลมกลืนหรืออยู่ในภาวะที่สมดุลปัญญาสิกขาในด้านปัญญาสิกขาคือศึกษาในเรื่องปัญญาพัฒนาด้านปัญญาในการพัฒนาด้านปัญญานี้จะมีการพัฒนาอยู่หลายระดับเช่น 1 .ความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่ได้ยินได้ฟังมาหรือที่เล่าเรียนมาและรับการถ่ายทอดศิลปวิทยาการตลอดจนข้อมูลข่าวสารต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพ 2 .ด้านสมรรถภาพจิตได้แก่ความสามารถของจิตที่เข้มแข็งมั่นคงหรือความมีประสิทธิภาพของจิตเช่นมีฉันทะความใฝ่รู้ใฝ่ดีงามใฝ่กระทำจิตมีความเพียรความขยันความอดทนมีความระลึกได้รู้ตัวทั่วพร้อมเท่าทันต้นตออยู่เสมอสามารถควบคุมตัวเองได้มีความตั้งมั่นแน่วแน่ในสงบเป็นสมาธิรวมไปถึงความไม่ประมาทที่จะทำให้ก้าวหน้ามั่นคงในพฤติกรรมที่ดียังหรือตั้งมั่นในความดีงามและพร้อมที่จะใช้ปัญญาในการใช้ชีวิตและประกอบกิจหน้าที่ 3 .ด้านสุขภาพจิตได้แก่สภาพจิตที่ปราศจากความขุ่นมัวเศร้าหมองเร่าร้อนหากแต่มีความสดชื่นเอิบอิ่มร่าเริง

บุคคลมีการดำเนินชีวิตไปในวิถีที่ดียังในการพัฒนาด้านปัญญานี้จะมีการพัฒนาอยู่หลายระดับเช่น๓๑ความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่ได้ยินได้ฟังมาหรือที่เล่าเรียนมาและรับการถ่ายทอดศิลปวิทยาการตลอดจนข้อมูลข่าวสารต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพ๓๒การรับรู้ประสบการณ์และเรียนรู้สิ่งต่างๆอย่างตามเป็นจริงไม่บิดเบือนหรืออคติด้วยความรักความซึ้งและเพราะความกลัว๓๓การคิดพิจารณาวินิจฉัยอย่างมีวิจารณญาณด้วยการใช้ปัญญาที่บริสุทธิ์อิสระไม่ถูก

ชีวิตและประกอบกิจหน้าที่ Vol .2 No .2 July - December 2019 The Journal of Institute of Trainner Monk Development 95 ด้านสุขภาพจิตได้แก่สภาพจิตที่ปราศจากความขุ่นมัวเศร้าหมองเร่าร้อนหากแต่มีความสดชื่นเอิบอิ่มร่าเริงเบิกบานผ่อนคลายผ่องใสเป็นสุขซึ่งจะส่งผลต่อสุขภาพกายและทำให้พฤติกรรมที่ดียังมีความมั่นคงสอดคล้องกลมกลืนหรืออยู่ในภาวะที่สมดุลปัญญาสิกขาในด้านปัญญาสิกขาคือศึกษาในเรื่องปัญญาพัฒนาด้านปัญญาในการพัฒนาด้านปัญญานี้จะมีการพัฒนาอยู่หลายระดับเช่นความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่ได้ยินได้ฟังมาหรือที่เล่าเรียนมาและรับการถ่ายทอดศิลปวิทยาการตลอดจนข้อมูลข่าวสารต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพการรับรู้ประสบการณ์และเรียนรู้สิ่งต่างๆอย่างถูกต้องตามเป็นจริงไม่บิดเบือนหรืออคติด้วยความรักความซึ้งและเพราะความกลัวการคิดพิจารณาวินิจฉัยอย่างมีวิจารณญาณด้วยการใช้ปัญญาที่บริสุทธิ์อิสระไม่ถูกกิเลสเช่นความอยากได้ผลประโยชน์และความเกลียดชังเข้าครอบงำการรู้จักมองรู้จักคิดมีหลักการคิดมีวิธีคิดที่จะเข้าถึงความจริงและได้คุณประโยชน์มีโยนิโสมนสิการอย่างที่เราเรียกว่ามองเป็นคิดเป็นเช่นรู้จักวิเคราะห์แยกแยะสืบสาวหาเหตุปัจจัยของสิ่งเกิดขึ้นดำรงตั้งอยู่และแปรเปลี่ยนสภาวะไปการรู้จักจัดการดำเนินการทำกิจให้สำเร็จฉลาดในวิธีการที่จะนำไปสู่จุดหมายมีความสามารถในการแสวงหาเลือกคัดจัดสรรประมวลความรู้คิดได้ชัดเจนและสามารถนำความรู้ที่มีอยู่มาเชื่อมโยงมสรสร้างเป็นเครือข่ายความรู้และสร้างเป็นความรู้ความคิดใหม่เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและสร้างสรรค์มีความรู้แจ้งเข้าถึงความจริงของโลกและชีวิตรู้เท่าทัน

ก็เลสเช่นความอยากได้ผลประโยชน์และความเกลียดชังเข้าครอบงำ๔การรู้จักมองรู้จักคิดมีหลักการคิดมีวิธีคิดที่จะเข้าถึงความจริงและได้คุณประโยชน์มีโยนิโสมนสิการอย่างที่เราเรียกว่ามองเป็นคิดเป็นเช่นรู้จักวิเคราะห์แยกแยะสืบสาวหาเหตุปัจจัยของสิ่งเกิดขึ้นดำรงตั้งอยู่และแปรเปลี่ยนสภาวะไป๓๔การรู้จักจัดการดำเนินการทำให้สำเร็จฉลาดในวิธีการที่จะนำไปสู่จุดหมาย๓๖มีความสามารถในการแสวงหาเลือกคัดจัดสรรประมวลความรู้คิดได้ชัดเจน

๓๕๓๗มีความรู้แจ้งเข้าถึงความจริงของโลกและชีวิตรู้เท่าทันกับธรรมดาหรือกับธรรมชาติทั้งหลายที่ทำให้วางใจต่อทุกสิ่งทุกอย่างสามารถแก้ปัญหาชีวิตจัดความทุกข์ในจิตใจของตนเองได้หลุดพ้นจากความยึดติดในสิ่งทั้งหลายจิตไม่ถูกบีบคั้นครอบงำกระทบกระทั่งด้วยความผันผวนปรวนแปรของสิ่งต่างๆหลุดพ้นเป็นอิสระอยู่เหนือกระแสโลก๒๑ความสัมพันธ์แบบต่อเนื่องของไตรสิกขานี้มองเห็นได้ง่ายแม้ในชีวิตประจำวัน กล่าวคือศีลสมาธิเมื่อประพฤติดีมีความสัมพันธ์ดังงามได้ทำประโยชน์

หรือตั้งมั่นในความดีงามและพร้อมที่จะใช้ปัญญาในการใช้ชีวิตและประกอบกิจหน้าที่ Vol .2 No .2 July - December 2019 The Journal of Institute of Trainner Monk Development 95 ด้านสุขภาพจิตได้แก่สภาพจิตที่ปราศจากความขุ่นมัวเศร้าหมองเร่าร้อนหากแต่มีความสดชื่นเอิบอัมราเริงเบิกบานผ่องคลายผ่องใสเป็นสุขซึ่งจะส่งผลต่อสุขภาพกายและทำให้พฤติกรรมที่ดำรงมีความมั่นคงสอดคล้องกลมกลืนหรืออยู่ในภาวะที่สมดุลปัญญาสิกขาในด้านปัญญาสิกขาคือศึกษาในเรื่องปัญญาพัฒนาปัญญาในการพัฒนาปัญญาจะมีการพัฒนาอยู่หลายระดับเช่นความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่ได้ยินได้ฟังมาหรือที่เล่าเรียนมาและรับการถ่ายทอดศิลปวิทยาการตลอดจนข้อมูลข่าวสารต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพการรับรู้ประสบการณ์และเรียนรู้สิ่งต่างๆอย่างถูกต้องตามเป็นจริงไม่บิดเบือนหรืออคติด้วยความรักความซิงและเพราะความกลัวการคิดพิจารณาปัจจัยอย่างมีวิจารณ์ญาณด้วยการใช้ปัญญาที่บริสุทธิ์อิสระไม่ถูกกิเลสเช่นความอยากได้ผลประโยชน์และความเกลียดชังเข้าครอบงำการรู้จักมองรู้จักคิดมีหลักการคิดมีวิธีคิดที่จะเข้าถึงความจริงและได้คุณประโยชน์มีโยนิโสมนสิการอย่างที่เราเรียกว่ามองเป็นคิดเป็นเช่นรู้จักวิเคราะห์แยกแยะสืบสาวหาเหตุปัจจัยของสิ่งเกิดขึ้นดำรงตั้งอยู่และแปรเปลี่ยนสภาวะไปการรู้จักจัดการดำเนินการทำให้สำเร็จฉลาดในวิธีการที่จะนำไปสู่จุดหมายมีความสามารถในการแสวงหาเลือกคัดจัดสรรประมวลความรู้คิดได้ชัดเจนและสามารถนำความรู้ที่มีอยู่มาเชื่อมโยงสร้างเป็นเครือข่ายความรู้และสร้างเป็นความรู้ความคิดใหม่เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและสร้างสรรค์มีความ

การคิดพิจารณาปัจจัยอย่างมีวิจารณ์ญาณด้วยการใช้ปัญญาที่บริสุทธิ์อิสระไม่ถูกกิเลสเช่นความอยากได้ผลประโยชน์และความเกลียดชังเข้าครอบงำการรู้จักมองรู้จักคิดมีหลักการคิดมีวิธีคิดที่จะเข้าถึงความจริงและได้คุณประโยชน์มีโยนิโสมนสิการอย่างที่เราเรียกว่ามองเป็นคิดเป็นเช่นรู้จักวิเคราะห์แยกแยะสืบสาวหาเหตุปัจจัยของสิ่งเกิดขึ้นดำรงตั้งอยู่และแปรเปลี่ยนสภาวะไปการรู้จักจัดการดำเนินการทำให้สำเร็จฉลาดในวิธีการที่จะนำไปสู่จุดหมายมีความสามารถในการแสวงหาเลือกคัดจัดสรรประมวลความรู้คิดได้ชัดเจนและสามารถนำความรู้ที่มีอยู่มาเชื่อมโยงสร้างเป็นเครือข่ายความรู้และสร้างเป็นความรู้ความคิดใหม่เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและสร้างสรรค์มีความรู้แจ้งเข้าถึงความจริงของโลกและชีวิตรู้เท่าทันกับธรรมดาหรือกับธรรมชาติทั้งหลายที่ทำให้วางใจถูกต้องต่อทุกสิ่งทุกอย่างสามารถแก้ปัญหาชีวิตจัดความทุกข์ในจิตใจของตนเองได้หลุดพ้นจากความยึดติดในสิ่งทั้งหลายจิตไม่ถูกบีบคั้นครอบงำกระทบกระทั่งด้วยความผันผวนปรวนแปรของสิ่งต่างๆหลุดพ้นเป็นอิสระอยู่เหนือกระแสโลกหากกล่าวโดยสรุปแล้วปัญญา 2 ด้านที่สำคัญคือปัญญาเข้าถึงความจริงแห่งธรรมดาของธรรมชาติและปัญญาที่สามารถใช้ความรู้ที่จัดตั้งวางระบบแบบแผนของการดำเนินชีวิตได้และสังคมของมนุษย์ได้ประโยชน์สูงสุดจากความจริงนั้น(พระธรรมปิฎก(ป.อ.ปยุตโต), 2539)บทบาทด้านการเผยแผ่ที่เป็นปกติจนประชาชนมองเป็นวิถีชีวิตหรือเป็นกิจวัตรของพระสงฆ์ก็คือการแสดงธรรมในวันพระในเทศกาลวันสำคัญพระสงฆ์ได้ออกาสในการแสดงธรรมการเผยแผ่ธรรมอยู่เป็นประจำและเป็นรูปแบบที่ไม่เป็นรูปแบบกล่าวคืออาจจะใช้วิธีการพูดคุยสนทนาในโอกาสพบปะจะเป็นการเผยแผ่

อย่างน้อยดำเนินชีวิตโดยสุจริตมั่นใจในความบริสุทธิ์ของตนไม่ต้องกลัวต่อการลงโทษไม่ระแวงต่อการประทุษร้ายของผู้อื่นไม่หวาดหวั่นต่อเสียงตำหนิหรือความรู้สึกไม่ยอมรับของผู้อื่นหากไม่มีความรู้สึกเดือดร้อนรังเกียจในความผิดของตนเองจิตใจก็เอิบอัมขึ้นบานเป็นสุขปลอดโปร่งสงบและแน่วแน่มุ่งไปกับสิ่งที่คิดค่าที่พูดและการที่หาสมาธิปัญญายังจิตไม่ฟุ้งซ่านจิตสงบอยู่กับตัวไร้สิ่งขุ่นมัวสติดสอไม่ยุ่งไปอย่างแน่วแน่ว่าใดการ

เขาตัดสินใจด้วยตนเองซึ่งเป็นการทำให้เขาได้ปฏิบัติตามความสนใจและความต้องการที่เขาได้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการนั้นจะทำให้เขาพัฒนายิ่งขึ้น๒๒ทริทองหงส์วิวัฒน์ได้ให้ความหมายว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริงหมายถึงการที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการการควบคุมการใช้การกระจายทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคมเพื่อประโยชน์แก่การดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่าง

ตามความเป็นจริงหรือรู้เท่าทันธรรมชาติของสังขารธรรมทั้งหลายที่ทำให้เป็นอยู่และและทำการต่างๆด้วยปัญญาคือรู้จักวางใจวางท่าทีและปฏิบัติต่อโลกและชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสมในทางที่เป็นไปเพื่อแผ่ขยายประโยชน์สุขมีจิตใจผ่องใสไร้ทุกข์เป็นอิสระเสรีและสดชื่นเบิกบาน๒๔๔พระพรหมคุณาภรณ์ป๋อปปยุตโตพุทธธรรมหน้า๖๐๔วิธีการสร้างความสัมพันธ์แบบต่อเนื่องกันของไตรสิกขานี้มองเห็นได้ง่ายแม้ในชีวิตประจำวันกล่าวคือคู่แรกคือศีลกับสมาธิเมื่อประพฤติดีมีความสัมพันธ์งดงามได้หาประโยชน์อย่างน้อยดำเนินชีวิตโดยสุจริตมั่นใจในความบริสุทธิ์ของตนไม่ต้องกลัวต่อการลงโทษไม่ระแวงต่อการประทุษร้ายของผู้อื่นไม่หวาดหวั่นต่อเสียงตำหนิหรือความรู้สึกไม่ยอมรับของสังคมและไม่มีความฟุ้งซ่านวุ่นวายใจเพราะความรู้สึกเดือดร้อนรังเกียจในความผิดของตนเองจิตใจก็เอิบอัมขึ้นบานเป็นสุขปลอดโปร่งสงบและแน่วแน่มุ่งไปกับสิ่งที่คิดค่าที่พูดและการที่หาคู่สองคือสมาธิกับปัญญายังจิตไม่ฟุ้งซ่านสงบอยู่ตัวไร้สิ่งขุ่นมัวสติดสอไม่ยุ่งไปอย่างแน่วแน่ว่าใดการรับรู้การคิดพิจารณามองเห็นและเข้าใจสิ่งต่างๆก็ยิ่งชัดเจนตรงตามจริงแล่นคล่องเป็นผลดีในทางปัญญามากขึ้นเท่านั้นอุปมาในเรื่องนี้เหมือนว่าตั้งภาชนะน้ำไว้ด้วยดีในที่เรียบร้อยไม่ไปแกว่งสั่นหรือเขย่ามันศีลเมื่อนำไปถูกกวนคนพัดหรือเขย่าสงบนิ่งผ่องแผ้วต่างๆก็อ่อนก่นหายขุ่นน้ำก็ใสสมาธิเมื่อนำไปใสก็มองเห็นสิ่งต่างๆได้ชัดเจนปัญญา๕ไตรสิกขาจึงเป็นระบบการศึกษาฝึกฝนพัฒนาคนส่วนตามลำดับคือศีลสมาธิปัญญา

Making เป็นเป้าหมายสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งประชาชนจะมีบทบาทในการตัดสินใจได้เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของคณะกรรมการที่เป็นผู้แทนประชาชนในพื้นที่จะเห็นว่าการนำแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนมาใช้ในการพัฒนามักเป็นกระบวนการที่ช่วยเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคีอื่นๆนอกจากภาครัฐเช่นภาคเอกชนประชาชนชุมชนและองค์กรต่างๆให้ได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจร่วมแรงร่วมใจในการดำเนินการและร่วมรับประโยชน์จากการพัฒนานั้นนั่นเองการมีส่วนร่วมในงานเชิงพัฒนาสามารถกระทำได้ 4 ลักษณะ Cohen 1996 ได้แก่ 176 วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ปีที่ 26 ฉบับที่ 50 มกราคมเมษายน 2561 1 การมีส่วนร่วมในเชิงการกระทำโดยที่สมาชิกในชุมชนได้อุทิศแรงกายในการดำเนินกิจกรรมของชุมชนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย 2 การมีส่วนร่วมในเชิงงบประมาณโดยที่สมาชิกในชุมชนได้อุทิศเงินในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน 3 การมีส่วนร่วมในเชิงความรับผิดชอบโดยมีการกระจายภารกิจและความรับผิดชอบให้แก่สมาชิกในชุมชน 4 การมีส่วนร่วมในเชิงการตัดสินใจโดยให้สมาชิกในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจในกิจกรรมต่างๆของชุมชนซึ่งเป็นการสร้างความภาคภูมิใจให้กับสมาชิกในชุมชนอีกด้วยกล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริงเป็นการที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการและควบคุมการใช้ทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคมเพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นในฐานะสมาชิกของสังคมและได้พัฒนาภูมิปัญญาซึ่งแสดงออกในรูปของการตัดสินใจต่างๆเกี่ยว

๓๘ ชินรัตน์ สมิบัติ ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมหมายถึงการทำงานร่วมกันของกลุ่มเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความร่วมมือร่วมใจ โดยการกระทำการดังกล่าวในห้วงเวลาและลำดับเหตุการณ์ที่ทรงประสิทธิภาพคือถูกจังหวะเวลาเหมาะสมกับงานดังกล่าวด้วยความรู้สึกผูกพันให้ประจักษ์ว่าเชื่อถือได้ ๔ ธีรจันทร์ จงวุฒิเวศย์ ได้ให้ความหมายว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึงการเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลในสถานการณ์กลุ่มของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเหตุให้กระทำ

รับแล้วว่าการบริหารงานแบบประชาธิปไตยซึ่งมีลักษณะที่ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่างๆเป็นการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุด เพราะนอกจากจะทำให้การทำงานได้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพแล้วการส่งเสริม 120 วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากรฉบับภาษาไทย ปีที่ 32 ฉบับที่ 1 พศ. 2555 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานจะช่วยให้รับทราบความคิดเห็นได้แนวทางปฏิบัติงานที่มีความละเอียดรอบคอบในทุกด้านจะส่งเสริมให้เกิดการสร้างระบบการเรียนรู้ให้กับบุคลากรซึ่งจะเป็นการสร้างศักยภาพและคุณค่าให้เกิดขึ้นกับบุคลากรในระยะยาวนี้ ธีรจันทร์ จงวุฒิเวศย์ 2527 ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม Participation หมายถึงการทำงานร่วมกันกับกลุ่มเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความร่วมมือร่วมใจ โดยการกระทำดังกล่าวในห้วงเวลาและลำดับการที่ทรงประสิทธิภาพคือถูกจังหวะและเหมาะสมกับทั้งกระทำการงานดังกล่าวด้วยความรู้สึกผูกพันให้ประจักษ์ว่าเชื่อถือได้ แสดงว่าการมีส่วนร่วมเป็นผลของความร่วมมือร่วมใจการประสานงานและความรับผิดชอบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานนี้มีลักษณะคล้ายการปกครองในแบบประชาธิปไตยซึ่งต้องมีการใช้เหตุผลแสดงการสนับสนุนและหวังได้อย่างจริงจังกับผู้ที่อยู่ใต้การปกครองหรือประชาชนที่จะไปทำงานด้วยซึ่งการปกครองกลุ่มแบบนี้ตรงกับลักษณะการศึกษาทางด้านระบบพฤติกรรมไทยในตัวแปรที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลซึ่งผู้ปกครองต้องแสดงความมีเหตุผลต่างๆตลอดจนแสดงความรักและหวังได้อย่างจริงจังให้การสนับสนุนทั้งทางด้านจิตใจวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานต่างๆตลอดจนเป็นที่ปรึกษาในการทำงานการจัดการความรู้กับประสิทธิภาพการบริหารงานพัฒนาชุมชน

บรรลุดม่งหมายของกลุ่มนั้นทำให้เกิดความรับผิดชอบต่อกลุ่มดังกล่าวสรุปความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนคือความรู้การศึกษาของบุคคลในกลุ่มองค์กรหรือชุมชนซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลนั้น ๒ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐ ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐ ๑๐๑ ๑๐๒ ๑๐๓ ๑๐๔ ๑๐๕ ๑๐๖ ๑๐๗ ๑๐๘ ๑๐๙ ๑๑๐ ๑๑๑ ๑๑๒ ๑๑๓ ๑๑๔ ๑๑๕ ๑๑๖ ๑๑๗ ๑๑๘ ๑๑๙ ๑๒๐ ๑๒๑ ๑๒๒ ๑๒๓ ๑๒๔ ๑๒๕ ๑๒๖ ๑๒๗ ๑๒๘ ๑๒๙ ๑๓๐ ๑๓๑ ๑๓๒ ๑๓๓ ๑๓๔ ๑๓๕ ๑๓๖ ๑๓๗ ๑๓๘ ๑๓๙ ๑๔๐ ๑๔๑ ๑๔๒ ๑๔๓ ๑๔๔ ๑๔๕ ๑๔๖ ๑๔๗ ๑๔๘ ๑๔๙ ๑๕๐ ๑๕๑ ๑๕๒ ๑๕๓ ๑๕๔ ๑๕๕ ๑๕๖ ๑๕๗ ๑๕๘ ๑๕๙ ๑๖๐ ๑๖๑ ๑๖๒ ๑๖๓ ๑๖๔ ๑๖๕ ๑๖๖ ๑๖๗ ๑๖๘ ๑๖๙ ๑๗๐ ๑๗๑ ๑๗๒ ๑๗๓ ๑๗๔ ๑๗๕ ๑๗๖ ๑๗๗ ๑๗๘ ๑๗๙ ๑๘๐ ๑๘๑ ๑๘๒ ๑๘๓ ๑๘๔ ๑๘๕ ๑๘๖ ๑๘๗ ๑๘๘ ๑๘๙ ๑๙๐ ๑๙๑ ๑๙๒ ๑๙๓ ๑๙๔ ๑๙๕ ๑๙๖ ๑๙๗ ๑๙๘ ๑๙๙ ๒๐๐ ๒๐๑ ๒๐๒ ๒๐๓ ๒๐๔ ๒๐๕ ๒๐๖ ๒๐๗ ๒๐๘ ๒๐๙ ๒๑๐ ๒๑๑ ๒๑๒ ๒๑๓ ๒๑๔ ๒๑๕ ๒๑๖ ๒๑๗ ๒๑๘ ๒๑๙ ๒๒๐ ๒๒๑ ๒๒๒ ๒๒๓ ๒๒๔ ๒๒๕ ๒๒๖ ๒๒๗ ๒๒๘ ๒๒๙ ๒๓๐ ๒๓๑ ๒๓๒ ๒๓๓ ๒๓๔ ๒๓๕ ๒๓๖ ๒๓๗ ๒๓๘ ๒๓๙ ๒๔๐ ๒๔๑ ๒๔๒ ๒๔๓ ๒๔๔ ๒๔๕ ๒๔๖ ๒๔๗ ๒๔๘ ๒๔๙ ๒๕๐ ๒๕๑ ๒๕๒ ๒๕๓ ๒๕๔ ๒๕๕ ๒๕๖ ๒๕๗ ๒๕๘ ๒๕๙ ๒๖๐ ๒๖๑ ๒๖๒ ๒๖๓ ๒๖๔ ๒๖๕ ๒๖๖ ๒๖๗ ๒๖๘ ๒๖๙ ๒๗๐ ๒๗๑ ๒๗๒ ๒๗๓ ๒๗๔ ๒๗๕ ๒๗๖ ๒๗๗ ๒๗๘ ๒๗๙ ๒๘๐ ๒๘๑ ๒๘๒ ๒๘๓ ๒๘๔ ๒๘๕ ๒๘๖ ๒๘๗ ๒๘๘ ๒๘๙ ๒๙๐ ๒๙๑ ๒๙๒ ๒๙๓ ๒๙๔ ๒๙๕ ๒๙๖ ๒๙๗ ๒๙๘ ๒๙๙ ๓๐๐ ๓๐๑ ๓๐๒ ๓๐๓ ๓๐๔ ๓๐๕ ๓๐๖ ๓๐๗ ๓๐๘ ๓๐๙ ๓๑๐ ๓๑๑ ๓๑๒ ๓๑๓ ๓๑๔ ๓๑๕ ๓๑๖ ๓๑๗ ๓๑๘ ๓๑๙ ๓๒๐ ๓๒๑ ๓๒๒ ๓๒๓ ๓๒๔ ๓๒๕ ๓๒๖ ๓๒๗ ๓๒๘ ๓๒๙ ๓๓๐ ๓๓๑ ๓๓๒ ๓๓๓ ๓๓๔ ๓๓๕ ๓๓๖ ๓๓๗ ๓๓๘ ๓๓๙ ๓๔๐ ๓๔๑ ๓๔๒ ๓๔๓ ๓๔๔ ๓๔๕ ๓๔๖ ๓๔๗ ๓๔๘ ๓๔๙ ๓๕๐ ๓๕๑ ๓๕๒ ๓๕๓ ๓๕๔ ๓๕๕ ๓๕๖ ๓๕๗ ๓๕๘ ๓๕๙ ๓๖๐ ๓๖๑ ๓๖๒ ๓๖๓ ๓๖๔ ๓๖๕ ๓๖๖ ๓๖๗ ๓๖๘ ๓๖๙ ๓๗๐ ๓๗๑ ๓๗๒ ๓๗๓ ๓๗๔ ๓๗๕ ๓๗๖ ๓๗๗ ๓๗๘ ๓๗๙ ๓๘๐ ๓๘๑ ๓๘๒ ๓๘๓ ๓๘๔ ๓๘๕ ๓๘๖ ๓๘๗ ๓๘๘ ๓๘๙ ๓๙๐ ๓๙๑ ๓๙๒ ๓๙๓ ๓๙๔ ๓๙๕ ๓๙๖ ๓๙๗ ๓๙๘ ๓๙๙ ๔๐๐ ๔๐๑ ๔๐๒ ๔๐๓ ๔๐๔ ๔๐๕ ๔๐๖ ๔๐๗ ๔๐๘ ๔๐๙ ๔๑๐ ๔๑๑ ๔๑๒ ๔๑๓ ๔๑๔ ๔๑๕ ๔๑๖ ๔๑๗ ๔๑๘ ๔๑๙ ๔๒๐ ๔๒๑ ๔๒๒ ๔๒๓ ๔๒๔ ๔๒๕ ๔๒๖ ๔๒๗ ๔๒๘ ๔๒๙ ๔๓๐ ๔๓๑ ๔๓๒ ๔๓๓ ๔๓๔ ๔๓๕ ๔๓๖ ๔๓๗ ๔๓๘ ๔๓๙ ๔๔๐ ๔๔๑ ๔๔๒ ๔๔๓ ๔๔๔ ๔๔๕ ๔๔๖ ๔๔๗ ๔๔๘ ๔๔๙ ๔๕๐ ๔๕๑ ๔๕๒ ๔๕๓ ๔๕๔ ๔๕๕ ๔๕๖ ๔๕๗ ๔๕๘ ๔๕๙ ๔๖๐ ๔๖๑ ๔๖๒ ๔๖๓ ๔๖๔ ๔๖๕ ๔๖๖ ๔๖๗ ๔๖๘ ๔๖๙ ๔๗๐ ๔๗๑ ๔๗๒ ๔๗๓ ๔๗๔ ๔๗๕ ๔๗๖ ๔๗๗ ๔๗๘ ๔๗๙ ๔๘๐ ๔๘๑ ๔๘๒ ๔๘๓ ๔๘๔ ๔๘๕ ๔๘๖ ๔๘๗ ๔๘๘ ๔๘๙ ๔๙๐ ๔๙๑ ๔๙๒ ๔๙๓ ๔๙๔ ๔๙๕ ๔๙๖ ๔๙๗ ๔๙๘ ๔๙๙ ๕๐๐ ๕๐๑ ๕๐๒ ๕๐๓ ๕๐๔ ๕๐๕ ๕๐๖ ๕๐๗ ๕๐๘ ๕๐๙ ๕๑๐ ๕๑๑ ๕๑๒ ๕๑๓ ๕๑๔ ๕๑๕ ๕๑๖ ๕๑๗ ๕๑๘ ๕๑๙ ๕๒๐ ๕๒๑ ๕๒๒ ๕๒๓ ๕๒๔ ๕๒๕ ๕๒๖ ๕๒๗ ๕๒๘ ๕๒๙ ๕๓๐ ๕๓๑ ๕๓๒ ๕๓๓ ๕๓๔ ๕๓๕ ๕๓๖ ๕๓๗ ๕๓๘ ๕๓๙ ๕๔๐ ๕๔๑ ๕๔๒ ๕๔๓ ๕๔๔ ๕๔๕ ๕๔๖ ๕๔๗ ๕๔๘ ๕๔๙ ๕๕๐ ๕๕๑ ๕๕๒ ๕๕๓ ๕๕๔ ๕๕๕ ๕๕๖ ๕๕๗ ๕๕๘ ๕๕๙ ๕๖๐ ๕๖๑ ๕๖๒ ๕๖๓ ๕๖๔ ๕๖๕ ๕๖๖ ๕๖๗ ๕๖๘ ๕๖๙ ๕๗๐ ๕๗๑ ๕๗๒ ๕๗๓ ๕๗๔ ๕๗๕ ๕๗๖ ๕๗๗ ๕๗๘ ๕๗๙ ๕๘๐ ๕๘๑ ๕๘๒ ๕๘๓ ๕๘๔ ๕๘๕ ๕๘๖ ๕๘๗ ๕๘๘ ๕๘๙ ๕๙๐ ๕๙๑ ๕๙๒ ๕๙๓ ๕๙๔ ๕๙๕ ๕๙๖ ๕๙๗ ๕๙๘ ๕๙๙ ๖๐๐ ๖๐๑ ๖๐๒ ๖๐๓ ๖๐๔ ๖๐๕ ๖๐๖ ๖๐๗ ๖๐๘ ๖๐๙ ๖๑๐ ๖๑๑ ๖๑๒ ๖๑๓ ๖๑๔ ๖๑๕ ๖๑๖ ๖๑๗ ๖๑๘ ๖๑๙ ๖๒๐ ๖๒๑ ๖๒๒ ๖๒๓ ๖๒๔ ๖๒๕ ๖๒๖ ๖๒๗ ๖๒๘ ๖๒๙ ๖๓๐ ๖๓๑ ๖๓๒ ๖๓๓ ๖๓๔ ๖๓๕ ๖๓๖ ๖๓๗ ๖๓๘ ๖๓๙ ๖๔๐ ๖๔๑ ๖๔๒ ๖๔๓ ๖๔๔ ๖๔๕ ๖๔๖ ๖๔๗ ๖๔๘ ๖๔๙ ๖๕๐ ๖๕๑ ๖๕๒ ๖๕๓ ๖๕๔ ๖๕๕ ๖๕๖ ๖๕๗ ๖๕๘ ๖๕๙ ๖๖๐ ๖๖๑ ๖๖๒ ๖๖๓ ๖๖๔ ๖๖๕ ๖๖๖ ๖๖๗ ๖๖๘ ๖๖๙ ๖๗๐ ๖๗๑ ๖๗๒ ๖๗๓ ๖๗๔ ๖๗๕ ๖๗๖ ๖๗๗ ๖๗๘ ๖๗๙ ๖๘๐ ๖๘๑ ๖๘๒ ๖๘๓ ๖๘๔ ๖๘๕ ๖๘๖ ๖๘๗ ๖๘๘ ๖๘๙ ๖๙๐ ๖๙๑ ๖๙๒ ๖๙๓ ๖๙๔ ๖๙๕ ๖๙๖ ๖๙๗ ๖๙๘ ๖๙๙ ๗๐๐ ๗๐๑ ๗๐๒ ๗๐๓ ๗๐๔ ๗๐๕ ๗๐๖ ๗๐๗ ๗๐๘ ๗๐๙ ๗๑๐ ๗๑๑ ๗๑๒ ๗๑๓ ๗๑๔ ๗๑๕ ๗๑๖ ๗๑๗ ๗๑๘ ๗๑๙ ๗๒๐ ๗๒๑ ๗๒๒ ๗๒๓ ๗๒๔ ๗๒๕ ๗๒๖ ๗๒๗ ๗๒๘ ๗๒๙ ๗๓๐ ๗๓๑ ๗๓๒ ๗๓๓ ๗๓๔ ๗๓๕ ๗๓๖ ๗๓๗ ๗๓๘ ๗๓๙ ๗๔๐ ๗๔๑ ๗๔๒ ๗๔๓ ๗๔๔ ๗๔๕ ๗๔๖ ๗๔๗ ๗๔๘ ๗๔๙ ๗๕๐ ๗๕๑ ๗๕๒ ๗๕๓ ๗๕๔ ๗๕๕ ๗๕๖ ๗๕๗ ๗๕๘ ๗๕๙ ๗๖๐ ๗๖๑ ๗๖๒ ๗๖๓ ๗๖๔ ๗๖๕ ๗๖๖ ๗๖๗ ๗๖๘ ๗๖๙ ๗๗๐ ๗๗๑ ๗๗๒ ๗๗๓ ๗๗๔ ๗๗๕ ๗๗๖ ๗๗๗ ๗๗๘ ๗๗๙ ๗๘๐ ๗๘๑ ๗๘๒ ๗๘๓ ๗๘๔ ๗๘๕ ๗๘๖ ๗๘๗ ๗๘๘ ๗๘๙ ๗๙๐ ๗๙๑ ๗๙๒ ๗๙๓ ๗๙๔ ๗๙๕ ๗๙๖ ๗๙๗ ๗๙๘ ๗๙๙ ๘๐๐ ๘๐๑ ๘๐๒ ๘๐๓ ๘๐๔ ๘๐๕ ๘๐๖ ๘๐๗ ๘๐๘ ๘๐๙ ๘๑๐ ๘๑๑ ๘๑๒ ๘๑๓ ๘๑๔ ๘๑๕ ๘๑๖ ๘๑๗ ๘๑๘ ๘๑๙ ๘๒๐ ๘๒๑ ๘๒๒ ๘๒๓ ๘๒๔ ๘๒๕ ๘๒๖ ๘๒๗ ๘๒๘ ๘๒๙ ๘๓๐ ๘๓๑ ๘๓๒ ๘๓๓ ๘๓๔ ๘๓๕ ๘๓๖ ๘๓๗ ๘๓๘ ๘๓๙ ๘๔๐ ๘๔๑ ๘๔๒ ๘๔๓ ๘๔๔ ๘๔๕ ๘๔๖ ๘๔๗ ๘๔๘ ๘๔๙ ๘๕๐ ๘๕๑ ๘๕๒ ๘๕๓ ๘๕๔ ๘๕๕ ๘๕๖ ๘๕๗ ๘๕๘ ๘๕๙ ๘๖๐ ๘๖๑ ๘๖๒ ๘๖๓ ๘๖๔ ๘๖๕ ๘๖๖ ๘๖๗ ๘๖๘ ๘๖๙ ๘๗๐ ๘๗๑ ๘๗๒ ๘๗๓ ๘๗๔ ๘๗๕ ๘๗๖ ๘๗๗ ๘๗๘ ๘๗๙ ๘๘๐ ๘๘๑ ๘๘๒ ๘๘๓ ๘๘๔ ๘๘๕ ๘๘๖ ๘๘๗ ๘๘๘ ๘๘๙ ๘๙๐ ๘๙๑ ๘๙๒ ๘๙๓ ๘๙๔ ๘๙๕ ๘๙๖ ๘๙๗ ๘๙๘ ๘๙๙ ๙๐๐ ๙๐๑ ๙๐๒ ๙๐๓ ๙๐๔ ๙๐๕ ๙๐๖ ๙๐๗ ๙๐๘ ๙๐๙ ๙๑๐ ๙๑๑ ๙๑๒ ๙๑๓ ๙๑๔ ๙๑๕ ๙๑๖ ๙๑๗ ๙๑๘ ๙๑๙ ๙๒๐ ๙๒๑ ๙๒๒ ๙๒๓ ๙๒๔ ๙๒๕ ๙๒๖ ๙๒๗ ๙๒๘ ๙๒๙ ๙๓๐ ๙๓๑ ๙๓๒ ๙๓๓ ๙๓๔ ๙๓๕ ๙๓๖ ๙๓๗ ๙๓๘ ๙๓๙ ๙๔๐ ๙๔๑ ๙๔๒ ๙๔๓ ๙๔๔ ๙๔๕ ๙๔๖ ๙๔๗ ๙๔๘ ๙๔๙ ๙๕๐ ๙๕๑ ๙๕๒ ๙๕๓ ๙๕๔ ๙๕๕ ๙๕๖ ๙๕๗ ๙๕๘ ๙๕๙ ๙๖๐ ๙๖๑ ๙๖๒ ๙๖๓ ๙๖๔ ๙๖๕ ๙๖๖ ๙๖๗ ๙๖๘ ๙๖๙ ๙๗๐ ๙๗๑ ๙๗๒ ๙๗๓ ๙๗๔ ๙๗๕ ๙๗๖ ๙๗๗ ๙๗๘ ๙๗๙ ๙๘๐ ๙๘๑ ๙๘๒ ๙๘๓ ๙๘๔ ๙๘๕ ๙๘๖ ๙๘๗ ๙๘๘ ๙๘๙ ๙๙๐ ๙๙๑ ๙๙๒ ๙๙๓ ๙๙๔ ๙๙๕ ๙๙๖ ๙๙๗ ๙๙๘ ๙๙๙ ๑๐๐๐

หรือเป็นคณะรัฐมนตรีเป็นต้นรวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นและการเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นด้วย 2. ความหมายอย่างแคบการมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึงการที่ประชาชนเข้าไปช่วยสนับสนุนงานซึ่งเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยกระทำการภายในกรอบของกฎหมายหรือนโยบายของรัฐเงื่อนไขและปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมการที่ชุมชนจะตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมกันในงานยุติธรรมชุมชนและร่วมรับผิดชอบในโครงการหรือกิจกรรมต่างๆที่ระบบขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและปัจจัยหลายประการทั้งปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมซึ่งเป็นคุณลักษณะภายในของบุคคลซึ่งเป็นการรับรู้ข้อมูลที่เกิดขึ้นจากภายนอกดังมีผู้ให้ความเห็นไว้ดังต่อไปนี้ Cohen and Uphoff (1877 , pp . 17 - 19) เสนอว่าบุคคล 4 ฝ่ายมีส่วนสำคัญในการมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมชนบทประกอบด้วยประชาชนในท้องถิ่นผู้นำท้องถิ่นเจ้าหน้าที่ของรัฐและบุคคลภายนอกสำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นยังมีปัจจัยหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ 8 1 .อายุและเพศ 2 .สถานภาพในครอบครัว 3 .ระดับการศึกษา 4 .สถานภาพทางสังคมเช่นชั้นทางสังคมศาสนา 5 .อาชีพ 6 .รายได้และทรัพย์สิน 7 .ระยะเวลาในท้องถิ่นและระยะเวลาที่อยู่ในโครงการ 8 .ที่ดินถือครองและสถานภาพแรงงานหัตถาตามอุปการ (2530 , หน้า 27) กล่าวไว้ว่าการมีส่วนร่วมทางสังคมของชุมชนของบุคคลมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือสถานภาพทางสังคมสถานภาพทางเศรษฐกิจสถานภาพทางอาชีพและที่อยู่อาศัยโดยบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจตกต่ำจะเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของชุมชนน้อยกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจสูงนอกจากนั้นแล้วได้มีการแหล่งอำนาจและการตัดสินใจ

มีสถานภาพ๒๖ทางสังคมและเศรษฐกิจสูงนอกจากนั้นแล้วได้มีการแหล่งอ่านและการตัดสินใจในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของชุมชนซึ่งจากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านคือด้านการศึกษาและการเงินเป็นสิ่งที่แสดงถึงสถานภาพทางสังคมแหล่งอำนาจทั้งสองชนิดนี้ถ้าผู้ใดได้ครอบครองหรือมีไว้ก็จะเป็นผู้ที่มีบทบาทสูงในชุมชนโดยเฉพาะในการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆของชุมชนพระไพศาลวิสาโลได้กล่าว

พงษ์ธรธัญญสิริกล่าวว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึงกระบวนการซึ่งมวลชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในขั้นตอนต่างๆของกิจกรรมของส่วนรวม๒มวลชนที่เข้าร่วมได้ใช้ความพยายามส่วนตัวเช่นความคิดความรู้ความสามารถแรงงานตลอดจนทรัพยากรของตนต่อกิจกรรมนั้นๆหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าการเกี่ยวข้องของกิจกรรมต่างๆของมวลชน๓๐มาลีจันทโรตรโกกล่าวว่าการมีส่วนร่วมหมายถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม

เข้ามามีส่วนร่วมกันในงานเพื่อส่วนรวมของชุมชนและร่วมรับผิดชอบในโครงการหรือกิจกรรมต่างๆทั้งระบบนั้นขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและปัจจัยหลายประการทั้งปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมซึ่งเป็นคุณลักษณะภายในของบุคคลซึ่งเป็นการรับรู้ข้อมูลที่เกิดขึ้นจากภายนอกซึ่งเป็นไปตามการศึกษาของ Cohen and Uphoff 1977 ที่เสนอว่าบุคคล 4 ฝ่ายมีส่วนสำคัญในการมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมชนบทประกอบด้วยประชาชนในท้องถิ่นผู้นำท้องถิ่นเจ้าหน้าที่ของรัฐและบุคคลภายนอกสำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นยังมีปัจจัยหลายปัจจัยที่มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องได้แก่ 1 อายุและเพศ 2 สถานภาพในครอบครัว 3 ระดับการศึกษา 4 สถานภาพทางสังคมเช่นชั้นทางสังคมศาสนา 5 อาชีพ 6 รายได้และทรัพย์สิน 7 ระยะเวลาในท้องถิ่นและระยะเวลาที่อยู่ในโครงการ 8 ที่ดินถือครองและสถานภาพแรงงานหัตถาณูปาล 2530 ที่ได้วิเคราะห์ถึงลักษณะการมีส่วนร่วมทางสังคมของชุมชนของบุคคลนั้นมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือสถานภาพทางสังคมสถานภาพทางเศรษฐกิจสถานภาพทางอาชีพและที่อยู่อาศัยโดยบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจตกต่ำจะเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของชุมชนน้อยกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจสูงนอกจากนั้นแล้วได้มีการระบุถึงแหล่งอำนาจและการตัดสินใจในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของชุมชน 13 ตัวแปรซึ่งจากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านคือด้านการศึกษาและการเงินเป็นสิ่งที่แสดงถึงสถานภาพทางสังคมแหล่งอำนาจทั้งสองชนิดนี้ถ้าผู้ใดได้ครอบครองหรือมีไว้ก็จะเป็นผู้ที่มีบทบาทสูงในชุมชน

ทางสังคมหรือการเติบโตตามคำว่า"พัฒนา"ขึ้นหรือที่ใช้กับบ่อยๆคือในแง่ที่รัฐบาลจะเข้าไปกับสภาพของการ"มีส่วนร่วม"ที่รัฐบาลใช้ความหมายของการมีส่วนร่วมอย่างกว้างๆเช่นการมีส่วนร่วมช่วยเหลือโดยสมัครใจการให้ประชาชนเข้าร่วมกับกระบวนการตัดสินใจและกระบวนการดำเนินการของโครงการตลอดจนร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการเหล่านี้ล้วนแล้วเป็นข้อความที่ดูจะมีความคล่องตัวดูเป็นการปฏิบัติงานที่จริงจังซึ่งบ่งบอกว่าโครงการหรือแผนงานนั้นการมีส่วนร่วมจะกำหนดวัตถุประสงค์และขั้นตอนการดำเนินงานอย่างไรสำหรับความหมายของการมีส่วนร่วมที่ระบุค่อนข้างเฉพาะเจาะจงเช่นการที่จะให้ประชาชนมีทั้งสิทธิและหน้าที่ที่จะเข้ามาร่วมแก้ปัญหา 6 ของเขาให้เขาเป็นผู้มีความริเริ่มและมุ่งใช้ความพยายามและความเป็นตัวของตัวเองเข้าดำเนินการและควบคุมทรัพยากรและระเบียบในสถาบันต่างๆเพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้ก็เป็นการแสดงถึงความหมายที่บอกถึงสภาพการมีส่วนร่วมที่เน้นให้กลุ่มร่วมดำเนินการและจุดสำคัญที่จะให้การมีส่วนร่วมเป็นการปฏิบัติอย่างแข็งขันมิใช่เป็นไปอย่างเฉยเมยหรือมีส่วนร่วมพอเป็นพิธีเท่านั้น Goodman (อ้างถึงในพงษ์ธรธัญญสิริ, 2543, หน้า 37)กล่าวว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึง 1 .กระบวนการซึ่งมวลชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในขั้นตอนต่างๆของกิจกรรมส่วนรวม 2 .มวลชนที่เข้าร่วมได้ใช้ความพยายามส่วนตัวเช่นความคิดความรู้ความสามารถแรงงานตลอดจนทรัพยากรของตนต่อกิจกรรมนั้นๆหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าการเกี่ยวข้องของกิจกรรมต่างๆของมวลชนในกิจกรรมต่างๆจะมี 2 ด้านคือ2.1

๔๑ นิธิเอียวศรีวงศ์กล่าวว่า การมีส่วนร่วมหมายถึงการเกี่ยวของทางด้านจิตใจและอารมณ์ (Mental and Emotional involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (Group situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวของดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้ (Contribution) บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นกับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย๒๒ ทวีทองหงส์วิวัฒน์ให้คำจำกัดความของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึงการที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการและ

คือ 2.2.1 ร่วมกำหนดเป้าหมายแผนงาน (Participation on Formulating Objective and Plan) 2.2.2 ร่วมดำเนินการในกระบวนการจัดการ (Participating on Management Resources) 2.2.3 ร่วมหนุนช่วยทรัพยากรการบริหาร (Supporting on Management Resources) ยุวัฒน์ภูมิเมธี (2526, หน้า 20) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมหมายถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มการพิจารณาตัดสินใจการร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบต่อประชาชนในรัศมีจังหวัด (2527, หน้า 183) ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วมหมายถึงการเกี่ยวของทางด้านจิตใจและอารมณ์ (Mental and Emotional involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (Group situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวของดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้ (Contribution) บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นกับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย ทวีทองหงส์วิวัฒน์ (2527, หน้า 2) ให้คำจำกัดความของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึงการที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการและควบคุมการใช้และกระจายทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคมเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกสังคม 7 ไพรัตน์เดชะรินทร์ (2527, หน้า 6) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึงกระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริมชักจูงสนับสนุนการสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนทั้งรูปแบบส่วนบุคคล กลุ่มชน สมาคม มูลนิธิ และองค์การอาสาสมัครรูปแบบต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องร่วมกันปรัชญาเวสารัชช (2528, หน้า 8) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง

ควบคุมการใช้และกระจายทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคมเพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกสังคม๓๓ ไพรัตน์เดชะรินทร์กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึงกระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริมชักจูงสนับสนุนการสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนทั้งรูปแบบส่วนบุคคล กลุ่มชน สมาคม มูลนิธิ และองค์การอาสาสมัครรูปแบบต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องรวม

ด้านความคิดทางด้านเสรีภาพ อาณาเขต และจริยธรรม ส่งผลให้การวิเคราะห์ทางด้านการเมืองและการมีส่วนร่วมในกรณีศึกษาของการพัฒนาการเมืองที่ดีและทิศทางการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายในภาคประชาชน ความหมายของการมีส่วนร่วมคือการมีส่วนร่วมได้มีผู้ให้ความหมายที่หลากหลายและความแตกต่างกันไปตามความเข้าใจและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งอาจจะมองทั้งในแง่ของแนวคิดหลักการกระบวนการ และวิธีการปฏิบัติ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา ตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดกระบวนการ ได้แก่ การวิจัย การวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินการบริหารจัดการ การติดตามประเมินผล ตลอดจนการจัดสรรผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น การมีส่วนร่วมมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ ประสพสุขดิอินทร์ ได้ให้ความหมายว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนคือการที่ประชาชนได้มีโอกาสเข้าร่วมในการดำเนินงานตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงขั้นสุดท้าย โดยที่การมีส่วนร่วมอาจรวมในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือจนครบทุกขั้นตอนก็ได้ การเข้าร่วมรับผิดชอบเพื่อดำเนินการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการเพื่อให้บรรลุถึงการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ ประสพสุขดิอินทร์ 2537 ไพรัตน์เดชะรินทร์ ได้ให้ความหมายว่ากระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริมชักจูงสนับสนุนและสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนทั้งในส่วนบุคคล กลุ่มคน ชุมชน สมาคม มูลนิธิ และองค์การอาสาสมัครในรูปแบบต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการในเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องร่วมกัน ไพรัตน์เดชะรินทร์ 2526 32 ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม ธันวาคม 2563 Vol5 No2 July December 2020 นรินทร์ชัยพัฒนาพงศ์

กัน๓ปรัชญาเวสารัชชให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึงการที่ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องโดยใช้ความพยายามหรือใช้ทรัพยากรบางอย่างส่วนตนในกิจกรรมซึ่งมุ่งสู่การพัฒนาของชุมชน๓๕สัญญาสัญญาวีวัฒน์ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าหมายถึงพฤติกรรมอันก่อปรด้วยการร่วมและสมยอมตามพฤติกรรมที่คาดหวังของกลุ่มทางการและไม่ใช้ทางการหรือในความหมายก็คือการที่ประชาชนก่อให้เกิดสิ่งต่างๆร่วมกันนั่นเอง

และเพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน๒การมีส่วนร่วมสะท้อนการเข้าเกี่ยวข้องโดยสมัครใจและเป็นประชาธิปไตยในกรณีต่อไปนี้ การแบ่งสรรผลประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกันการตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมายการกำหนดนโยบายการวางแผนและการดำเนินการโครงการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมการสร้างโอกาสการเอื้อให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเท่าเทียมกัน๓เมื่อพิจารณาในแง่การมีส่วนร่วมเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างส่วนที่เป็นประชาชนลงแรงและทรัพยากร

Emotional Involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม(Group \ nSituation)ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้(Contribution)บรรลุ \ n จุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นกับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย\ n ทริทองหงษ์วีวัฒน์(2527 : 2)ให้คำจำกัดความของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า\ n หมายถึงการที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการและควบคุม\ n การใช้และกระจายทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคมเพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพ\ n ทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกสังคม\ n ไพรัตน์เดชะรินทร์(2527 : 6)กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึง\ n กระบวนการที่รัฐบาลหาการส่งเสริมชักจูงสนับสนุนการสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชน\ n 14 \ n ทั้งรูปแบบส่วนบุคคลกลุ่มชนสมาคมมูลนิธิและองค์การอาสาสมัครรูปแบบต่างๆให้เข้ามามี\ n ส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องร่วมกัน\ n ปรัชญาเวสารัชช(2528 : 5)ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน\ n ว่าหมายถึงการที่ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องโดยใช้ความพยายามหรือใช้ทรัพยากรบางอย่าง\ n ส่วนตนในกิจกรรมซึ่งมุ่งสู่การพัฒนาของชุมชน\ n สัญญาสัญญาวีวัฒน์(2528 : 288)ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน\ n ว่าหมายถึงพฤติกรรมอันก่อปรด้วยการร่วมและสมยอมตามพฤติกรรมที่คาดหวังของกลุ่มทางการ\ n และไม่ใช้ทางการหรือในความหมายก็คือการที่ประชาชนก่อให้เกิดสิ่งต่างๆร่วมกันนั่นเอง\ n กล่าวโดยสรุปแล้ว"การมีส่วนร่วม"ของประชาชนมีความหมายเป็น 2 นัยด้วยกันคือ\ n (พรชัยรัตน์แพทย

เข้ามามีส่วนร่วมในบริบทดังนี้ 1)ส่งเสริมความครอบคลุมในการสร้างโอกาสที่เอื้อให้สมาชิกทุกคนของชุมชนและของสังคมได้ร่วมกิจกรรมซึ่งนำไปสู่และมีอิทธิพลต่อกระบวนการพัฒนาและเอื้อให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน 2)ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องโดยสมัครใจตามวิถีประชาธิปไตยในการแบ่งสรรผลประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกันการตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมายการกำหนดนโยบายการวางแผนและดำเนินการโครงการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมและการสร้างโอกาสการเอื้อให้ได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาเท่าเทียมกัน 3)ส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบโดยเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนที่ประชาชนร่วมคิดลงแรงตลอดจนทรัพยากรในการพัฒนากับงบประมาณภาครัฐอันจะช่วยก่อให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกันในประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนลงแรงระดับท้องถิ่นระดับภูมิภาคและระดับชาติ 144 ISSN 1513 - 6736 ปีที่ 18 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายนพ.ศ.2560วารสาร 4)ส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนงานโครงการต่างๆของภาครัฐที่จัดสรรงบประมาณลงไปในพื้นที่เพื่อให้ประชาชนมีความผูกพันทั้งยังเสริมสร้างความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างภาครัฐกับภาคประชาสังคมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดท่างงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่แล้วจะประกอบไปด้วยขั้นตอนการรวบรวมและวิเคราะห์สภาพปัญหาการวางแผนพัฒนาการดำเนินกิจกรรมและการประเมินผลกลุ่มที่เข้าร่วมทุกกระบวนการได้เรียนรู้กระบวนการพัฒนาท้องถิ่นตามสภาพปัญหาและความต้องการของตนโดยตนเองเป็นผู้กำหนดกระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วมที่ชุมชนเป็นผู้

ต่อไปนี้จะร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนตลอดจนความต้องการของชุมชน๒ร่วมคิดสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขลดปัญหาของชุมชนหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือสนองความต้องการของชุมชน๓ร่วมวางแผนหรือโครงการหรือกิจกรรมเพื่อจัดและแก้ไขปัญหาลงสนองความต้องการของชุมชน๔ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม๕ร่วมปรับปรุงระบบการบริหารงาน

ควรพัฒนาให้มีการดำเนินการในทุกด้านให้สอดคล้องสัมพันธ์กันคือ 1 ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาทรัพยากรน้ำได้แก่การขาดแคลนน้ำการเกิดอุทกภัยและด้านคุณภาพน้ำที่เสื่อมโทรมฯลฯที่เกิดขึ้นในชุมชนและความต้องการที่จะแก้ไขปัญหาน้ำของชุมชน 2 ร่วมคิดหาสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาน้ำของชุมชนหรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือสนองความต้องการน้ำของชุมชนโดยคำนึงถึงสิทธิชุมชนเสมอด้วย 3 ร่วมวางแผนนโยบายหรือกำหนดแผนงานกิจกรรมหรือโครงการเพื่อบรรเทาหรือจัดปัญหาน้ำที่สนองความต้องการของชุมชน 4 ร่วมตัดสินใจวารสารสันติศึกษาปริทรรศน์มกราคมปี 6 ฉบับที่ 2 เมษายนมิถุนายน 2561 542 การใช้ทรัพยากรน้ำที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างเป็นธรรม 5 ร่วมจัดการหรือปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาเกี่ยวกับน้ำในลุ่มน้ำให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 6 ร่วมลงทุนในกิจกรรมโครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของชุมชนเองและของหน่วยงาน 7 ร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงานโครงการและกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ 8 ร่วมควบคุมติดตามประเมินผลและร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ทำไว้ทั้งที่เอกชนและรัฐดำเนินการให้ใช้ประโยชน์ไต่ยีนนานตลอดไป 9 ร่วมประชุมอบรมสัมมนาที่ทางราชการและภาคเอกชนจัดขึ้นโดยร่วมเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวร่วมกับ 10 มีส่วนร่วมในการเป็นผู้ชักชวนแนะนำประชาสัมพันธ์เรื่องราวข่าวสารเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำด้านต่างๆให้ประชาชนในชุมชนของแต่ละลุ่มน้ำได้รับรู้เรื่องราวและเกิดความเข้าใจที่ดี Maiklad 2007 การศึกษา

ของนักการเมืองกลุ่มผลประโยชน์สถาบันทางการเมืองอีกทั้งกิจกรรมที่ไม่เป็นทางการเช่นการอภิปรายทางการเมืองหรือร่วมชุมนุมเพื่อรับฟังเหตุการณ์ความเป็นไปทางการเมืองการชักชวนทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ของทางราชการหรือสมาชิกทางการเมืองนั้น๔๐ไชยชนะสุทธธีรชัยปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอพานทองจังหวัดชลบุรีศิลปะศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์๒๕๕๓หน้า๗๔๑เจิมศักดิ์ปิ่นทองกลวิธีแนวทางวิธีการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนากรุงเทพฯ

FormsX 2 แบบไม่ปกติ Unconventional Forms โดยแต่ละรูปแบบยังจำแนกออกเป็นแบบย่อยๆอีกดังนี้คือแบบปกติ Conventional Forms 1 การออกเสียงเลือกตั้ง 2 การพูดจาปรึกษาหารือการเมือง 3 กิจกรรมการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง 4 การจัดตั้งและการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ มรณ 21 5 การติดต่อส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่การเมืองแบบไม่ปกติ Unconventional Forms 1 การยื่นข้อเรียกร้อง 2 การเดินขบวน 3 การเข้าประชุมหน้ากัน 4 การละเมิดกฎระเบียบของสังคม 5 การใช้ความรุนแรงทางการเมือง 6 สงครามกองโจรและการปฏิวัติโรเบิร์ต Roberts 1971 145 นักรัฐศาสตร์ชาวอังกฤษกล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองดังนี้คือเป็นกิจกรรมที่กระทำโดยสมัครใจของแต่ละบุคคลในกิจกรรมทางการเมืองรวมตลอดถึงการลงคะแนนเสียงการเป็นสมาชิกและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มทางการเมืองเช่นความเคลื่อนไหวของพรรคการเมืองกลุ่มผลประโยชน์สถาบันทางการเมืองอีกทั้งกิจกรรมที่ไม่เป็นทางการเช่นการอภิปรายทางการเมืองหรือร่วมชุมนุมเพื่อรับฟังเหตุการณ์ความเป็นไปทางการเมืองการชักชวนทางการเมืองของเจ้าหน้าที่ของทางทหารหรือสมาชิกทางการเมืองนั้นบาร์เบอร์ Barber 1972 3 ได้แบ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็น 2 ลักษณะคือ 1 การมีส่วนร่วมโดยตรงเป็นลักษณะที่ประชาชนเป็นผู้ดำเนินการปกครองตนเองโดยตรงเช่นบริหารงานกำหนดนโยบายและตัดสินใจในการดำเนินงานด้วยตนเอง 2 การมีส่วนร่วมโดยทางอ้อมเป็นลักษณะที่ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมแต่ไม่ได้เป็นผู้ดำเนินการปกครองตนเองโดยตรงโดยการเลือกตั้งตัวแทนของประชาชนเข้าไปทำหน้าที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเลือกตั้งโดยเสรีแต่กำหนดกติกาเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้ามาควบคุมความเคลื่อนไหวของฝ่ายปกครองเพื่อให้เกิดการปกครองเป็นไปตามความต้องการของประชาชนเวอร์บาไวและออนคิม Verba Vie and On Kim

เมืองมีลักษณะการขยายตัวจากสังคมชนบทและมีลักษณะการเกิดขึ้นอย่างไม่มีแบบแผนอย่างภูมิภาคตะวันตกอีกทั้งพื้นที่สาธารณะแบบตะวันออกเชื่อมโยงกับความเชื่อทางสังคมและวัฒนธรรมเพราะเป็นการกกับลำดับศักดิ์ของพื้นที่สาธารณะตามโครงสร้างทางสังคมและหน้าที่สำคัญของพื้นที่ในเชิงความเชื่อเช่นการการตั้งหลักบ้านหลักเมืองประจำแขวงและทางน้ำโดยพื้นที่สาธารณะของไทยในยุคแรกๆมีความสัมพันธ์กับพื้นที่รมนำมีการเปลี่ยนรูปร่างปรับเปลี่ยนแบบตามการพัฒนาขึ้น

เป็นประเด็นสำคัญที่สุดแต่แตกต่างจากแนวคิดของพื้นที่สาธารณะในแบบตะวันตกหรือที่เกิดขึ้นในรูปแบบของไทยพบว่ามี 2 ประเด็นที่ต่างจากแบบตะวันตกคือ 1 พื้นที่สาธารณะในแบบตะวันออกมิได้ถูกสร้างโดยใช้หลักตามแบบแผนสัดส่วนที่กำหนดพื้นที่ว่างของเมืองเหมือนอย่างแบบตะวันตกแต่เกิดจากการขยายตัวจากสังคมชนบทมาสู่เมือง O Connor 1983 McGee 1967 as cited in Oranratmanee 2014 p 34 จึงไม่เน้นแบบแผนและไม่เป็นทางการและ 2 พื้นที่สาธารณะแบบตะวันออกเชื่อมโยงกับความเชื่อทางสังคมและวัฒนธรรมเช่นการการตั้งหลักบ้านหลักเมืองประจำแขวง Vallipodom 2011 Chia 2003 as cited in Oranratmanee 2014 p 43 เพราะเป็นการกำกับลำดับศักดิ์ของพื้นที่สาธารณะตามโครงสร้างทางสังคมและหน้าที่สำคัญของพื้นที่ในเชิงความเชื่อ Arphawatcharut Charoen mueang 1999 quoted in Oranratmanee 2014 p 43 จนถึงปัจจุบันพื้นที่สาธารณะแบบตะวันออกโดยเฉพาะในรูปแบบของไทยเกิดปรากฏการณ์เปลี่ยนรูปร่างปรับเปลี่ยนตามความเป็นเมืองที่มีความเป็นสมัยใหม่ขึ้นเกิดจากปัจจัยทางสังคมเศรษฐกิจวัฒนธรรมที่ทำให้การใช้พื้นที่สาธารณะของเมืองควรจะตอบสนองการใช้ประโยชน์ใหม่ที่หลากหลายในรูปแบบงานเทศกาลการรวมกลุ่มทางสังคมมีลักษณะที่เป็นพื้นที่ทางเลือกมากกว่าพื้นที่ใช้งานแบบตายตัวเหมือนสมัยอดีตดังนั้นประเด็นของศักยภาพของพื้นที่สาธารณะจึงเป็นเรื่องของการปรับเปลี่ยนทั้งขนาดและความหมายของพื้นที่เพื่อรองรับกิจกรรมในแบบที่เปิดกว้างมากขึ้นทั้งนี้ศักยภาพของพื้นที่สาธารณะนอกจากจะพิจารณาด้วยหลักพื้นฐานที่ดำรงไว้ซึ่งประโยชน์ใช้สอยต่อส่วนรวมยังพิจารณาถึงตัวชี้วัดที่มีอยู่ในพื้นที่สาธารณะนั้นๆที่ก่อ

ของเมืองโดยพื้นที่สาธารณะของไทยในแต่ละยุคมีความโดดเด่นที่ต่างกัน๔๓ดังนี้สมัยสุโขทัยศต๑๗๘๐พศ๑๘๘๑พื้นที่สาธารณะที่สำคัญของสมัยสุโขทัยคือพื้นที่รมน้ำและวัดที่กระจายอยู่ในชุมชนซึ่งใช้สำหรับจัดกิจกรรมและงานรื่นเริงของชาวบ้านมีลักษณะเป็นพื้นที่โล่งเช่นพื้นที่หน้าประตูเมืองพื้นที่เลียบรมน้ำรวมทั้งการใช้พื้นที่โล่งเพื่อการเกษตรกรรมเป็นที่พบปะกันของชาวบ้าน๒สมัยอยุธยาพศ๑๘๘๓พศ๒๓๐๐พื้นที่รมน้ำและพื้นที่วัดยังคง

ให้เช่นศูนย์การค้าร้านอาหารเป็นต้น ArchJournalIssue2018 Vol 26 34 รูปที่ 2 ผังวิวัฒนาการและบทบาทพื้นที่สาธารณะสากลที่มาผู้ศึกษา 2560 รูปที่ 3 ผังวิวัฒนาการและบทบาทพื้นที่สาธารณะของไทยที่มาผู้ศึกษา 2560 วารสารวิชาการคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 35 322 การใช้พื้นที่กับรูปแบบวิถีชีวิตจากประวัติศาสตร์ไทยวิวัฒนาการพื้นที่สาธารณะของไทยกับสากลมีความคล้ายกันโดยมีความซับซ้อนเพิ่มขึ้นเมื่อเมืองมีการพัฒนาและมีประชากรเพิ่มมากขึ้นทั้งยังทำให้เกิดการลดลงและเพิ่มขึ้นของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้พื้นที่สาธารณะไปตามเวลาและวิถีชีวิตของผู้ใช้พื้นที่รวมทั้งเมื่อวิเคราะห์ร่วมกับผังเมืองในแต่ละยุคทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ด้านบทบาทของพื้นที่สาธารณะกับลักษณะทางภูมิศาสตร์ของที่ตั้งเมืองในแต่ละยุคสมัยของไทยมีความโดดเด่นที่ต่างกันดังรูปที่ 3 และสามารถสรุปได้ดังนี้กรมโยธาธิการและผังเมือง 2542 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2554 กาญจน์ละองค์ศรี 2556 คริสเบเคอร์และผาสกพงษ์ไพจิตร 2557 1 สมัยสุโขทัยพศ 1780 พศ 1881 เมืองมีโครงสร้างไม่ซับซ้อนมีกำแพงและคูน้ำล้อมโดยรอบมีวัดเป็นพื้นที่สาธารณะใช้ประกอบพิธีกรรมทางความศรัทธาและความเชื่อทางพุทธศาสนาพื้นที่สาธารณะที่สำคัญของสมัยสุโขทัยคือพื้นที่รมน้ำและวัดที่กระจายอยู่ในชุมชนซึ่งใช้สำหรับจัดกิจกรรมและงานรื่นเริงของชาวบ้านเช่นงานประเพณีลอยกระทงนอกจากนี้ยังใช้พื้นที่โล่งและพื้นที่ทำการเกษตรเป็นที่พบปะทางสังคม 2 สมัยอยุธยาพศ 1893 พศ 2310 ตัวเมืองยังคงล้อมรอบด้วยน้ำเช่นเดียวกับเมืองสมัยสุโขทัยแต่ได้ขยายเขตเมืองโดยการขุดคลองเพิ่มภายในและตัดถนนเป็นตารางแบบก

๔๙บทบาทพื้นที่สาธารณะมีลักษณะเช่นเดียวกับเมืองอยุธยาเริ่มมีการใช้พื้นที่สาธารณะเพื่อการพักผ่อนในกลุ่มชนชั้นสูงเช่นมีกิจกรรมและการพ่อนรำในวังและมีสวนระหว่างอาคารภายในวังสวนขวาและสวนซ้ายรวมทั้งมีพื้นที่โล่งสาธารณะขนาดใหญ่สำหรับประชาชนใช้ทำกิจกรรมเมืองแห่งแรกของไทยบริเวณสนามหลวงในปัจจุบัน๔สมัยรัตนโกสินทร์รัชกาลที่๕ปัจจุบันพศ๒๔๑๑ปัจจุบันโครงสร้างพื้นฐานได้รับการพัฒนาขึ้นให้ทันสมัยตามแบบภูมิภาคตะวันตกด้วยพื้นที่สาธารณะเป็นพื้นที่รองรับกิจกรรมนันทนาการ

มีพื้นที่ให้บริการพร้อมทั้งรองรับการทำการกิจกรรมต่างๆมากขึ้นเช่นห้างสรรพสินค้าร้านค้าเป็นต้นซึ่งเป็นพื้นที่ที่สาธารณะรองรับการทำการกิจกรรมเสมือนกับการเป็นพื้นที่สาธารณะของเมืองพื้นที่สาธารณะของไทยในปัจจุบันมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติโดยในแต่ละแผนามีลักษณะการเน้นการพัฒนาประเทศที่ส่งผลต่อบทบาทพื้นที่สาธารณะที่แตกต่างกันโดยที่แผนที่๑พศ๒๕๐๔๒๕๐๙และแผนที่๒พศ๒๕๑๐๒๕๑๔เน้นพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

และผาสถพงษ์ไพจิตร 2557 1 สมัยสุโขทัยพศ 1780 พศ 1881 เมืองมีโครงสร้างไม่ซับซ้อนมีกำแพงและคูน้ำล้อมโดยรอบมีวัดเป็นพื้นที่สาธารณะใช้ประกอบพิธีกรรมทางความศรัทธาและความเชื่อทางพุทธศาสนาพื้นที่สาธารณะที่สำคัญของสมัยสุโขทัยคือพื้นที่ริมน้ำและวัดที่กระจายอยู่ในชุมชนซึ่งใช้สำหรับจัดกิจกรรมและงานรื่นเริงของชาวบ้านเช่นงานประเพณีลอยกระทงนอกจากนี้ยังใช้พื้นที่โล่งและพื้นที่ทำการเกษตรเป็นที่พบปะทางสังคม 2 สมัยอยุธยาพศ 1893 พศ 2310 ตัวเมืองยังคงล้อมรอบด้วยน้ำเช่นเดียวกับเมืองสมัยสุโขทัยแต่ได้ขยายเขตเมืองโดยการขุดคลองเพิ่มภายในและตัดถนนเป็นตารางแบบกริดทั้งแนวตั้งและแนวนอนขนานไปกับคลองมีถนนสายหลักเป็นถนนกว้างใช้สำหรับสัญจรและใช้เป็นพื้นที่สาธารณะเพื่อการประกอบพิธีกรรมของเมืองพื้นที่สาธารณะสมัยนี้มีทั้งพื้นที่โล่งและพื้นที่ริมน้ำเพื่อทำการกิจกรรมรวมทั้งใช้เป็นพื้นที่ช่วยส่งเสริมทัศนียภาพเมืองมีลักษณะการใช้พื้นที่เปิดโล่งเพื่อเปิดมุมมองรับกับเจดีย์เพื่อให้เป็นจุดหมายตาและสร้างความงดงามให้กับเมือง 3 สมัยรัตนโกสินทร์รัชกาลที่ 14 พศ 2325 พศ 2411 มีลักษณะเช่นเดียวกับเมืองอยุธยาโดยเป็นเกาะมีน้ำล้อมรอบเป็นศูนย์กลางการเดินทางเรือต่อเรือและขนส่งระหว่างประเทศเริ่มมีการใช้พื้นที่สาธารณะเพื่อการพักผ่อนในกลุ่มชนชั้นสูงเช่นมีกิจกรรมและการพ่อนรำในวังมีสวนระหว่างอาคารสวนขวาและสวนซ้ายและมีการพัฒนาทางการคมนาคมมากขึ้นเกิดการขยายเมืองไปสู่ภูมิภาคทำให้เกิดศูนย์กลางย่อยของเมืองมากกว่าสมัยอยุธยา 4 สมัยรัตนโกสินทร์รัชกาลที่ 5 ปัจจุบันพศ 2411 ปัจจุบันได้มีการปรับปรุงประเทศให้ทันสมัยตามแบบตะวันตกด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเชื่อมต่อพื้นที่และขยายความเจริญจากเมืองไปสู่

2411 ปัจจุบันได้มีการปรับปรุงประเทศให้ทันสมัยตามแบบตะวันตกด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเชื่อมต่อพื้นที่และขยายความเจริญจากเมืองไปสู่ภูมิภาคในสมัยนี้มีลักษณะการใช้ถนนเป็นพื้นที่สาธารณะสำหรับขบวนแห่และพระราชพิธีต่างๆและใช้เป็นแกนที่ช่วยส่งเสริมทัศนียภาพของเมืองเพื่อเปิดมุมมองไปสู่จุดหมายตาเช่นเดียวกับสมัยอยุธยาโดยตัดถนนสายสำคัญตรงไปสู่สถานที่สำคัญเช่นถนนหน้าพระราชวังตัดตรงไปสู่พระที่นั่งอนันตสมาคมสวนพื้นที่บริเวณที่ถนนตัดกันเป็นตารางเรียกว่าแพร่งมีลักษณะเป็นจัตุรัสเช่นเดียวกับประเทศในทวีปยุโรปมีการสร้างวงเวียนและอนุสาวรีย์บริเวณจุดตัดถนนเพื่อความสะดวกปลอดภัยในการสัญจรและส่งเสริมทัศนียภาพของเมืองทั้งนี้พื้นที่สาธารณะของไทยในปัจจุบันมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแต่ละแผนามีลักษณะการเน้นการพัฒนาประเทศที่ส่งผลต่อบทบาทของพื้นที่สาธารณะต่างกันโดยในแผนที่ 1 พศ 25042509 และแผนที่ 2 พศ 25102514 เน้นพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานหลักเช่นโรงเรียนโรงพยาบาลฯซึ่งภายในสถานที่ดังกล่าวล้วนมีพื้นที่สาธารณะเป็นพื้นที่ทางสังคมสำหรับบุคลากรใช้ร่วมกันกับคนทั่วไปส่วนในแผนที่ 6 พศ 25302534 ได้เน้นขยายเมืองไปสู่ชนบททำให้ทุกพื้นที่เปลี่ยนไปสู่ความเป็นเมืองอย่างรวดเร็วส่งผลให้พื้นที่ทางการเกษตรพื้นที่ธรรมชาติพื้นที่ทางประวัติศาสตร์และพื้นที่สำหรับกิจกรรมประเพณีของชุมชนถูกเปลี่ยนแปลงการใช้งานไปเป็นที่อยู่อาศัยและยานพาหนะกิจกรรมทั้งยังส่งผลให้เมืองมีสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมในแผนที่ 7

หลักเช่นโรงเรียนโรงพยาบาลฯลฯซึ่งภายในสถานที่ดังกล่าวล้วนมีพื้นที่
โล่งเพื่อรองรับกิจกรรมทางสังคมสำหรับบุคลากรใช้ร่วมกันกับคนทั่วไปส่วน
ในแผนที่๖พศ๒๕๓๐๒๕๓๔ได้เน้นขยายเมืองไปสู่ชนบททำให้ทุกพื้นที่
เปลี่ยนไปสู่ความเป็นเมืองอย่างรวดเร็วทั้งยังส่งผลให้เมืองมีสภาพ
แวดล้อมที่เสื่อมโทรมในแผนที่๗พศ๒๕๓๕๒๕๓๙แผนที่
๘พศ๒๕๔๐๒๕๔๔และแผนที่๙พศ๒๕๔๕๒๕๔๙จึงได้มีการเน้นการ
พัฒนารวมควบคู่ไปกับสิ่งแวดล้อม

โดยมีการกระจายการพัฒนาไปสู่ชนบททำให้เกิดการกระตุ้นบทบาทของ
พื้นที่สาธารณะให้กลายเป็นพื้นที่สำคัญของแต่ละชุมชนเมืองส่วนในแผนที่
๑๑พศ๒๕๕๕๒๕๕๙มีความชัดเจนในการพัฒนาพื้นที่สาธารณะด้วยการ
เน้นงานสถาปัตยกรรมเพื่อสังคมซึ่งสอดคล้องกับแผนที่
๑๒พศ๒๕๖๐๒๕๖๔ที่เน้นการปฏิบัติให้ได้ผลอย่างชัดเจนพื้นที่สาธารณะ
ในปัจจุบันจึงมีแนวโน้มการพัฒนาพื้นที่ไปสู่การออกแบบให้ตอบสนองกับ
ความต้องการของวิถีชีวิตในปัจจุบันมากขึ้น๔๔๔๔สำนักงานคณะ

ส่วนในแผนที่ 6 พศ 25302534 ได้เน้นขยายเมืองไปสู่ชนบททำให้ทุก
พื้นที่เปลี่ยนไปสู่ความเป็นเมืองอย่างรวดเร็วส่งผลให้พื้นที่ทางการเกษตร
พื้นที่ธรรมชาติพื้นที่ทางประวัติศาสตร์และพื้นที่สำหรับกิจกรรมประเพณี
ของชุมชนถูกเปลี่ยนแปลงการใช้งานไปเป็นที่อยู่อาศัยและย่านพาณิชยกรรม
รวมทั้งยังส่งผลให้เมืองมีสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมในแผนที่ 7 พศ
25352539 แผนที่ 8 พศ 25402544 และแผนที่ 9 พศ 25452549 จึง
ได้มีการเน้นการพัฒนาควบคู่ไปกับการรักษาสิ่งแวดล้อมโดยมีการกระจาย
การพัฒนาไปสู่ชนบททำให้เกิดการกระตุ้นบทบาทของพื้นที่สาธารณะให้
กลายเป็นพื้นที่สำคัญของแต่ละชุมชนเมืองส่วนในแผนที่ 11 พศ
25552559 มีความชัดเจนในการพัฒนาพื้นที่สาธารณะด้วยการเน้นงาน
สถาปัตยกรรมเพื่อสังคมซึ่งสอดคล้องกับแผนที่ 12 พศ 25602564 ที่เน้น
การปฏิบัติให้ได้ผลอย่างชัดเจนพื้นที่สาธารณะในปัจจุบันจึงมีแนวโน้มการ
พัฒนาพื้นที่ไปสู่การออกแบบให้ตอบสนองกับวิถีชีวิตในปัจจุบันมากขึ้น
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2560
ArchJournalIssue2018 Vol 26 36 4 ผลการศึกษามหาวิทยาลัยของพื้นที่
สาธารณะมีความซับซ้อนเพิ่มขึ้นตามการพัฒนาของเมืองตั้งแต่อดีตจนถึง
ปัจจุบันโดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงบทบาทและการใช้พื้นที่
สาธารณะและการเปลี่ยนผ่านบทบาทพื้นที่สาธารณะของประเทศไทยดังนี้
41 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงบทบาทและการใช้พื้นที่สาธารณะการ
เปลี่ยนแปลงบทบาทและการใช้พื้นที่สาธารณะประกอบด้วย 3 ปัจจัยหลัก
ได้แก่ลักษณะ

25102514 เน้นพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานหลักเช่นโรงเรียนโรงพยาบาลฯ
ซึ่งภายในสถานที่ดังกล่าวล้วนมีพื้นที่สาธารณะเป็นพื้นที่ทางสังคมสำหรับ
บุคลากรใช้ร่วมกันกับคนทั่วไปส่วนในแผนที่ 6 พศ 25302534 ได้เน้น
ขยายเมืองไปสู่ชนบททำให้ทุกพื้นที่เปลี่ยนไปสู่ความเป็นเมืองอย่างรวดเร็ว
ส่งผลให้พื้นที่ทางการเกษตรพื้นที่ธรรมชาติพื้นที่ทางประวัติศาสตร์และ
พื้นที่สำหรับกิจกรรมประเพณีของชุมชนถูกเปลี่ยนแปลงการใช้งานไปเป็น
ที่อยู่อาศัยและย่านพาณิชยกรรมทั้งยังส่งผลให้เมืองมีสภาพแวดล้อมที่
เสื่อมโทรมในแผนที่ 7 พศ 25352539 แผนที่ 8 พศ 25402544 และ
แผนที่ 9 พศ 25452549 จึงได้มีการเน้นการพัฒนาควบคู่ไปกับการรักษา
สิ่งแวดล้อมโดยมีการกระจายการพัฒนาไปสู่ชนบททำให้เกิดการกระตุ้น
บทบาทของพื้นที่สาธารณะให้กลายเป็นพื้นที่สำคัญของแต่ละชุมชนเมือง
ส่วนในแผนที่ 11 พศ 25552559 มีความชัดเจนในการพัฒนาพื้นที่
สาธารณะด้วยการเน้นงานสถาปัตยกรรมเพื่อสังคมซึ่งสอดคล้องกับแผนที่
12 พศ 25602564 ที่เน้นการปฏิบัติให้ได้ผลอย่างชัดเจนพื้นที่สาธารณะใน
ปัจจุบันจึงมีแนวโน้มการพัฒนาพื้นที่ไปสู่การออกแบบให้ตอบสนองกับวิถี
ชีวิตในปัจจุบันมากขึ้นสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ 2560 ArchJournalIssue2018 Vol 26 36 4 ผลการ
ศึกษามหาวิทยาลัยของพื้นที่สาธารณะมีความซับซ้อนเพิ่มขึ้นตามการพัฒนา
ของเมืองตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันโดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง
บทบาทและการใช้พื้นที่สาธารณะและการเปลี่ยนผ่านบทบาทพื้นที่
สาธารณะของประเทศไทยดังนี้ 41 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง
บทบาทและการใช้พื้นที่สาธารณะการเปลี่ยนแปลงบทบาท

ในการจัดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อชุมชนและสังคมต่อไป
ไป๒๗งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของชมพูนุทคงพูนพิณศึกษางานวิจัยเรื่องการสรรค์
สร้างพื้นที่สาธารณะชุมชนเมืองเพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์เชิงสังคมอย่างยั่งยืน
ผลการวิจัยพบว่าพื้นที่สาธารณะเมืองของไทยสามารถแบ่งออกเป็น ๕ กลุ่ม
ประเภทที่มีบริบทที่ตั้งแตกต่างกันซึ่งส่งผลต่อบทบาทและการใช้งานของ
พื้นที่คือ๑พื้นที่สาธารณะในย่านเมืองมีลักษณะที่ตั้งอยู่ใจกลางเมืองซึ่งมี
ลักษณะเด่นในด้านการเข้าถึง

และความสะดวกสบายสามารถรองรับกิจกรรมและกลุ่มผู้ใช้งานที่หลากหลาย
หลาย๒พื้นที่สาธารณะในศูนย์กลางชุมชนมีลักษณะที่ตั้งเป็นชุมชนที่เกิด
จากการกระจุกตัวขององค์ประกอบย่อยทางสังคมของไทยอันได้แก่ที่
อยู่อาศัยสถานศึกษาและศาสนสถานมีบทบาทเป็นพื้นที่ศูนย์กลางในการ
รองรับกิจกรรมและส่งเสริมการเกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของชุมชน๓พื้นที่
สาธารณะในย่านเมืองเก่ามีที่ตั้งอยู่ในย่านเมืองเก่าอันเป็นพื้นที่ริเริ่มการตั้ง
ถิ่นฐานของชุมชนและเป็นศูนย์กลางเมือง

C Kongphunphin and P Iamtrakul 41 การจัดกลุ่มประเภทพื้นที่
สาธารณะเมืองของประเทศไทยกรณีศึกษากรุงเทพมหานคร A Classification of
Thai Urban Public Spaces A Case Study of Bangkok
Metropolitan Area Thailand ชมพูนุทคงพูนพิณและปวีณเี่ยมตระกูล
Chompoonut Kongphunphin and Pawinee Iamtrakul คณะ
สถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมืองมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จังหวัด
ปทุมธานี 12121 Faculty of Architecture and Planning
Thammasat University Pathumthani 12121 Thailand
Corresponding author email chompooploy2012 gmailcom1
iamtrakul gmailcom2 Received 8 10 2019 Revised 8 1 2020
Accepted 13 1 2020 บทความวิจัยพื้นที่สาธารณะเป็นหนึ่งในองค์ประกอบ
ทางสังคมที่สำคัญที่สุดของเมืองซึ่งถูกใช้งานเพื่อรองรับกิจกรรมสาธารณะ
ของมนุษย์มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันในขณะเดียวกันพื้นที่สาธารณะยัง
ช่วยสะท้อนลักษณะทางกายภาพที่สามารถระบุถึงความเป็นย่านที่มี
ลักษณะเฉพาะของแต่ละพื้นที่ได้หากแต่ยังไม่ปรากฏอย่างชัดเจนในบริบท
ของไทยงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดกลุ่มประเภทพื้นที่สาธารณะเมือง
ในบริบทของไทยโดยใช้พื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นตัวแทนในการศึกษา
และใช้การประยุกต์ใช้เครื่องมือสารสนเทศภูมิศาสตร์ Geographic
Information System GIS ในการวิเคราะห์ปัจจัยหลัก 4 ด้านคือความเป็น
เมืองความสร้างสรรค์อัตลักษณ์และความยั่งยืนพื้นที่ของพื้นที่ผลการวิจัย
พบว่าพื้นที่สาธารณะเมืองของไทยสามารถแบ่งออกเป็น 5 กลุ่มประเภทที่มี
บริบทที่ตั้งแตกต่างกันซึ่งส่งผลต่อบทบาทและการใช้งานของพื้นที่คือ 1
พื้นที่สาธารณะในย่านเมืองมีลักษณะที่ตั้งอยู่ใจกลางเมืองซึ่งมีลักษณะเด่น

ในด้านการเข้าถึงและความสะดวกสบายสามารถรองรับกิจกรรมและกลุ่มผู้
ใช้งานที่หลากหลาย 2 พื้นที่สาธารณะในศูนย์กลางชุมชนมีลักษณะที่ตั้ง
เป็นชุมชนที่เกิดจากการกระจุกตัวขององค์ประกอบย่อยทางสังคมของ
ไทยอันได้แก่ที่อยู่อาศัยสถานศึกษาและศาสนสถาน 3 พื้นที่สาธารณะใน
ย่านเมืองเก่ามีที่ตั้งอยู่ในย่านเมืองเก่าอันเป็นพื้นที่ริเริ่มการตั้งถิ่นฐานของ
ชุมชนและเป็นศูนย์กลางเมืองในอดีต 4 พื้นที่สาธารณะที่เป็นพื้นที่โล่งเป็น
พื้นที่ของรัฐที่มีลักษณะเป็นพื้นที่เปิดโล่งขนาดใหญ่กระจายอยู่ในชุมชน
และ 5 พื้นที่สาธารณะศูนย์กลางชุมชนเมืองมีที่ตั้งอยู่นอกเมืองมีลักษณะเด่น
ในด้านการอำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนที่
อยู่อาศัยโดยรอบค่าสำคัญพื้นที่สาธารณะเมืองกรุงเทพมหานคร DOI
1014456 jars202015 JARS 17 2 2020 42 Abstract Public spaces
are one of the most important social components of the city
which have been used to support human activities from the
past to the present At the same time public spaces can help to
reflect the physical characteristics of its surrounding that can
identify the unique neighborhoods of each area Nonetheless it
is not clearly shown in the Thai context This research aimed to
classify urban public space in Thai context by using Bangkok as
a study area The study method is an applying Geographic
Information System GIS technique for analysis four main
factors including urbanity creativity identity and sustainability
The results revealed that Thai urban public spaces can be
classified into five types according to

๕๒ประชาชนที่อยู่อาศัยโดยรอบ๔๗สุทัศน์ประทุมแก้วศึกษางานวิจัยเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมสัมมาชีพของหมู่บ้านรักษาศีล๕ในจังหวัดศรีสะเกษผลการวิจัยพบว่าหลักความประพฤติที่ดั่งามของพุทธศาสนามีหลักศีลธรรมซึ่งมาจากคำสอนจากพระพุทธเจ้าที่แน่นอนตายตัวซึ่งเป็นกฎเกณฑ์ชัดเจนตายตัวผิดถูกบุญบาปแยกส่วนกันอย่างชัดเจนเมื่อพิจารณาตามเป้าหมายแล้วสามารถแบ่งได้๒ระดับคือ๑ระดับโลกียธรรม๒โลกุตระธรรม๑ระดับโลกียธรรมได้แก่ธรรมอันเป็นวิสัยของ

ประเภทใดได้ต้องขึ้นอยู่กับว่าเกิดในตระกูลวรรณะใดแต่ถ้าหากแบ่งประเภทอาชีพตามพุทธจริยศาสตร์สามารถสรุปได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆคือ สัมมาชีพอันเป็นอาชีพที่ควรประกอบและมีจลาชีพอันเป็นอาชีพที่ไม่ควรประกอบและควรหลีกเลี่ยงสำหรับประเด็นอาชีพที่เป็นสัมมาชีพนั้นพุทธจริยศาสตร์มองว่าเป็นอาชีพที่มีคุณค่าอยู่ในตัวมันเอง Intrinsic Value คือ ผู้ประกอบอาชีพเมื่อทำอาชีพแล้วมีความสุขโดยไม่คำนึงถึงค่าตอบแทนหรือสิ่งอื่นใดขอเพียงมีอาชีพก็มีความสุขแล้วในประเด็นนี้อาจมองได้ว่าอาชีพที่มีคุณค่าอยู่ในตัวของมันเองเนื่องจากนักจริยศาสตร์บางคนคิดว่าการมีความสุขหรือการพ้นทุกข์เป็นสิ่งที่ดีที่สุดของมนุษย์นั่นคือเป็นสิ่งที่มีความคุณค่าในตัวของมันเองและพุทธจริยศาสตร์ก็ยังมองว่าอาชีพที่มีคุณค่านอกตัว Extrinsic Value ได้เหมือนกันในกรณีนี้ประกอบอาชีพเพื่อหวังค่าตอบแทนอันสุจริตและนำค่าตอบแทนกล่าวคือเงินที่ได้ไปแสวงหาปัจจัย 4 เพื่อประทังหรือปลดเปลื้องความทุกข์อะไรบางอย่างเพื่อให้ชีวิตได้ประสบแต่ความสุขอันเป็นเป้าหมายของการประกอบอาชีพ 424 วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์มจรปีที่ 6 ฉบับพิเศษ 2 หลักพุทธจริยศาสตร์ในการประกอบอาชีพของบุคคลในสมัยพุทธกาลจากการวิจัยพบว่าหลักพุทธจริยศาสตร์เป็นจริยศาสตร์ศาสนาซึ่งหมายถึงหลักความประพฤติที่ดั่งามของพุทธศาสนาอันมีหลักศีลธรรมซึ่งมาจากคำสอนจากพระพุทธเจ้าที่แน่นอนตายตัวซึ่งเป็นกฎเกณฑ์ชัดเจนตายตัวผิดถูกบุญบาปแยกส่วนกันอย่างชัดเจนเมื่อพิจารณาตามเป้าหมายแล้วสามารถแบ่งได้ 2 ระดับคือ 1 ระดับโลกียธรรมได้แก่ธรรมอันเป็นวิสัยของปุถุชนผู้ครองเรือนเป็นข้อปฏิบัติสำหรับ

ปุถุชนผู้ครองเรือนเป็นข้อปฏิบัติสำหรับปุถุชนให้ถูกต้องตามหลักศีลธรรมมุ่งสอนเพื่อให้เกิดการลดละกิเลสที่เป็นอกุศลสาเหตุที่ก่อให้เกิดอกุศลต่างๆให้กระทำความดีเว้นจากการกระทำความชั่วไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน๒โลกุตระธรรมได้แก่ธรรมอันไม่ใช่วิสัยของชาวโลกแต่เป็นข้อปฏิบัติของพระอริยะพุทธจริยธรรมในขั้นนี้เป็นขั้นสูงของพระอริยะบุคคลผู้พัฒนาจิตใจจนเกิดปัญญาสามารถละกิเลสหรือสังสารวัฏได้อย่างเด็ดขาด๔๘พระครูชั้นติวโรภาสชาวชนดิโกได้ศึกษาเรื่อง

แล้วในประเด็นนี้อาจมองได้ว่าอาชีพที่มีคุณค่าอยู่ในตัวของมันเองเนื่องจากนักจริยศาสตร์บางคนคิดว่าการมีความสุขหรือการพ้นทุกข์เป็นสิ่งที่ดีที่สุดของมนุษย์นั่นคือเป็นสิ่งที่มีความคุณค่าในตัวของมันเองและพุทธจริยศาสตร์ก็ยังมองว่าอาชีพที่มีคุณค่านอกตัว Extrinsic Value ได้เหมือนกันในกรณีนี้ประกอบอาชีพเพื่อหวังค่าตอบแทนอันสุจริตและนำค่าตอบแทนกล่าวคือเงินที่ได้ไปแสวงหาปัจจัย 4 เพื่อประทังหรือปลดเปลื้องความทุกข์อะไรบางอย่างเพื่อให้ชีวิตได้ประสบแต่ความสุขอันเป็นเป้าหมายของการประกอบอาชีพ 424 วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์มจรปีที่ 6 ฉบับพิเศษ 2 หลักพุทธจริยศาสตร์ในการประกอบอาชีพของบุคคลในสมัยพุทธกาลจากการวิจัยพบว่าหลักพุทธจริยศาสตร์เป็นจริยศาสตร์ศาสนาซึ่งหมายถึงหลักความประพฤติที่ดั่งามของพุทธศาสนาอันมีหลักศีลธรรมซึ่งมาจากคำสอนจากพระพุทธเจ้าที่แน่นอนตายตัวซึ่งเป็นกฎเกณฑ์ชัดเจนตายตัวผิดถูกบุญบาปแยกส่วนกันอย่างชัดเจนเมื่อพิจารณาตามเป้าหมายแล้วสามารถแบ่งได้ 2 ระดับคือ 1 ระดับโลกียธรรมได้แก่ธรรมอันเป็นวิสัยของปุถุชนผู้ครองเรือนเป็นข้อปฏิบัติสำหรับปุถุชนให้ถูกต้องตามหลักศีลธรรมมุ่งสอนเพื่อให้เกิดการลดละกิเลสที่เป็นอกุศลสาเหตุที่ก่อให้เกิดอกุศลต่างๆให้กระทำความดีเว้นจากการกระทำความชั่วไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกันและทำจิตใจให้ผ่องแผ้วหมดจดจากกองกิเลสที่ทำให้เศร้าหมองเพื่อให้เกิดความความสุขแก่ตนเองและสังคม 2 โลกุตระธรรมได้แก่ธรรมอันไม่ใช่วิสัยของชาวโลกแต่เป็นข้อปฏิบัติของพระอริยะพุทธจริยธรรมในขั้นนี้เป็นขั้นสูงของพระอริยะบุคคลผู้พัฒนาจิตใจจนเกิดปัญญาสามารถละกิเลสหรือสังสารวัฏได้อย่างเด็ดขาดพ้นจากอำนาจกิเลสโดยสิ้นเชิง

รูปแบบการพัฒนาวัดในกรุงเทพมหานครให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมผลการวิจัยพบว่า ๔๙ รูปแบบการพัฒนาวัดในกรุงเทพมหานครให้เป็นแหล่งเรียนรู้แหล่งเรียนรู้องค์ประกอบด้านศิลปวัฒนธรรมประกอบด้วย จิตรกรรมเป็นทัศนศิลป์เกี่ยวกับภาพเขียนที่บอกเรื่องราวต่างๆเกี่ยวกับพุทธประวัติตรรกสวรศรัทธาชีวิตของประชาชนในชุมชนประติมากรรมเป็นงานศิลปกรรมที่มีรูปทรงทั้ง๒มิติ๓มิติแบบลอยตัวที่บอกเรื่องราวความงดงามทางช่างในแต่ละยุคสมัยสถาปัตยกรรมที่แสดงออกด้วยสิ่งก่อสร้างที่เป็น

และปัจจุบันชนบทธรรมเนียมประเพณีแสดงออกถึงความสามัคคีของชุมชน 43 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลวัดในฐานะเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตรกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาวัดในกรุงเทพมหานครให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมด้านจิตรกรรมภาพจิตรกรรมฝาผนังในวัดต่างๆมีบทบาทมากในการนำเสนอเรื่องราวและประวัติความเป็นมาของชุมชนทำให้ได้เรียนรู้และเห็นคุณค่าของศิลปะด้านจิตรกรรมฝาผนังที่สะท้อนวิถีชีวิตของชุมชนในอดีตให้เห็นถึงชีวิตความเป็นอยู่โดยเล่าผ่านทางภาพจิตรกรรมที่เกิดขึ้นภายในวัดทำให้เกิดความศรัทธาที่สื่อออกมาในรูปแบบของจิตรกรรมภายในวัดผู้ที่ศึกษาจะได้รับรู้เกี่ยวกับลักษณะและประเภทของภาพจิตรกรรมได้เรียนรู้ภาพคนและภาพสัตว์บนภาพจิตรกรรมของวัดมีการได้เรียนรู้เรื่องสีที่ใช้ในการวาดภาพจิตรกรรมที่เป็นแหล่งเรียนรู้ของวัดรายละเอียดของการเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังของวัดประติมากรรมเป็นผลงานศิลปกรรมที่เป็นรูปทรง 3 มิติประกอบจากความสูงความกว้างและความนูนหรือความลึกประติมากรรมทั่วไปมี 3 แบบคือ ประติมากรรมแบบลอยตัวสามารถดูได้โดยรอบประติมากรรมนูนมีพื้นรองรับสามารถดูได้เฉพาะด้านหน้าและด้านเฉียงเท่านั้นและประติมากรรมแบบเจาะลึกลงไปในพื้นที่วัดในกรุงเทพมหานครเหมาะแก่การเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมเพราะมีวัดหลวงมีโบราณสถานและโบราณวัตถุมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านประติมากรรมและยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงศิลปะและวัฒนธรรมของชาติได้เป็นอย่างดีสถาปัตยกรรมผลงานศิลปะที่แสดงออกด้วยสิ่งก่อสร้างอาคารที่อยู่อาศัยต่างๆการวางผังเมืองการจัดผังบริเวณการตกแต่งอาคารการออกแบบก่อสร้างซึ่งเป็นงานศิลปะที่มีขนาดใหญ่และเป็นงานศิลปะที่มีอายุยืนยาว

๕๓ พระครูพัฒนสถานกุลได้ศึกษาเรื่องกระบวนการพัฒนาวัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของคณะสงฆ์ไทยพบว่า ๕๐ วัดที่จะจัดการให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ควรมีลักษณะที่ผสมผสานกันระหว่างวัดในสมัยพุทธกาลและวัดในปัจจุบันโดยการศึกษาสภาพการจัดการวัดที่จัดการให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีแล้วและศึกษาจากวัดพัฒนาดีเดิในปัจจุบันเพื่อการวางรูปแบบที่เหมาะสมของวัดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชนภายใต้กรอบแนวคิดเรื่องการบริหารการ

เป็นการให้ความรู้ด้านพุทธศิลป์เช่นลักษณะของพระพุทธรูปเรียนรู้ถึงรูปทรงของประติมากรรมต่างๆที่มีให้ชมภายในวัดทั้งที่เป็นประติมากรรมนูนต่ำนูนสูงและนอกจากนี้ยังได้เรียนรู้การปั้นเช่นรูปปั้นยักษ์รูปปั้นบุคคลสำคัญสอดคล้องกับพระครูพัฒนสถานกุลพระครูพัฒนสถานกุล 2557 หน้า 190 ได้กล่าวว่าวัดเป็นแหล่งการเรียนรู้ควรมีลักษณะที่ผสมผสานกันระหว่างวัดในสมัยพุทธกาลและวัดในปัจจุบันโดยการศึกษาสภาพการจัดการวัดที่จัดการให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีแล้วและศึกษาจากวัดพัฒนาดีเดิในด้านสถาปัตยกรรมวัดมีการแสดงความรู้ด้านศิลปะและสถาปัตยกรรมไทยเชิงพุทธได้เรียนรู้สถาปัตยกรรมไทยเกี่ยวเนื่องกับพุทธศาสนาวัดมีพระและเจ้าหน้าที่หรือสื่อบรรยายให้ความรู้ด้านสถาปัตยกรรมมีการให้ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของสถาปัตยกรรมได้เรียนรู้รูปแบบสถาปัตยกรรมของพระเจดีย์สอดคล้องกับเสาวภาไพฑูย์วัฒน์และคณะเสาวภาไพฑูย์วัฒน์และคณะ 2553 หน้า 5455 วัดเป็นศูนย์รวมในการสร้างความวิจิตรพิสดารให้กับคนไทยในยุคที่ผ่านมามีเกี่ยวกับพุทธศิลปกรรมไทยจิตรกรรมไทยประติมากรรมไทยการจัดพิพิธภัณฑ์การนำความรู้แบบตะวันตกมาใช้ในการสร้างจุดเด่นด้านชนบทธรรมเนียมประเพณีวัดให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีของชาวพุทธเช่นประเพณีทำบุญที่ถูกต้องตามพระธรรมวินัยอดีตและปัจจุบันและยังเป็นแหล่งอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมชนบทธรรมเนียมประเพณีไทยในช่วงเทศกาลและวันสำคัญทางศาสนาที่สะท้อนวิถีชีวิตในอดีตและปัจจุบันวัดเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดกิจกรรมวันพระอันเป็นวันพักผ่อนของชาวพุทธชนบทธรรมเนียมประเพณีแสดงออกถึงความสามัคคีของชุมชนสอดคล้องกับพระ

แบบการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นออนไลน์เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามโดยรวมอยู่ในระดับมาก๒ผลการฝึกปฏิบัติของทุกกลุ่มโดยรวมเท่ากับ๙๙๒๐๓ผลการเรียนรู้ของผู้เข้าอบรมมีคะแนนหลังการอบรมสูงกว่าก่อนร้อยละ๘๐๔ผลการประเมินคุณภาพเว็บไซต์แหล่งการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด๓ผลการประเมินสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอองค์ความรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด๔ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้า

โดยรวมเท่ากับ99.203ผลการเรียนรู้ของผู้เข้าอบรมมีคะแนนหลังการอบรมสูงกว่าก่อนร้อยละ 804 ผลการประเมินคุณภาพเว็บไซต์แหล่งการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3)ผลการประเมินสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอองค์ความรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4)ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมพัฒนาแหล่งการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 5)ผลการติดตามการเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้มีผลด้านการยอมรับและใช้เทคโนโลยีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3 .แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรีในยุคดิจิทัลมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยประกอบด้วย 1)ตัวผู้เรียนได้แก่ผู้เรียนมีระดับสติปัญญาเหมาะสมมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้เรียนรู้มุ่งมั่นตั้งใจจริงมีวินัย 2)บทเรียนได้แก่การจัดทำสมุดบันทึกส่วนตัวเพื่อใช้บันทึกข้อมูลกำหนดโครงการเรียนรู้รายบุคคลวางแผนการเรียนรู้ล่วงหน้า 3)วิธีการจัดการการเรียนรู้ได้แก่กำหนดวิธีการรายงาน/บันทึกการสะท้อนการเรียนรู้ของตนเองแสวงหาแหล่งความรู้ในชุมชน 4)ด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ได้แก่การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้มีความพร้อมและเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 5)ตัวผู้สอนได้แก่ผู้สอนเป็นผู้ฝึก(Coach)ให้ผู้เรียนเป็นวารสารบรรณการศึกษาศาสตร์และมนุษยสังคมศาสตร์.ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม--ธันวาคม 2566) Journal of Bovorn Multi-Education and Human Social Sciences . Vol . 4 No . 2 (July -- December 2023) 21 ศูนย์กลางของการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อวัน

๕๕ประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลขุนพิด็จตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้นำท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลขุนพิด็จศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลขุนพิด็จผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย

คิดเห็นแตกต่างจากระยะเวลาที่อยู่อาศัยอื่นๆเป็นส่วนมากด้านหมู่ที่อาศัย ผลการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเสาชิงหินโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันยกเว้นด้านการตัดสินใจและด้านการรับผลประโยชน์จำแนกตามตัวแปรหมู่ที่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ด้านตำแหน่งในพื้นที่ผลการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเสาชิงหินจำแนกตามตำแหน่งในพื้นที่โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันสรุปและอภิปรายผลจากการวิเคราะห์เชิงปริมาณมีประเด็นสำคัญซึ่งสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้ 1 ด้านการตัดสินใจพบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับอยู่ในระดับมากเนื่องจากประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมีส่วนร่วมเสนอโครงการเพื่อใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นได้เข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาความต้องการในการพัฒนาท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกวรรณหยกอำนวยชัย 2554 ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลแม่รำพึงอำเภอบางสะพานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ผลการวิจัยพบว่า 1 ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่รำพึงอำเภอบางสะพานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 2 ด้านการดำเนินการพบว่ามีความเหมาะสมเท่ากับอยู่ในระดับปานกลางเนื่องจากประชาชนได้มีส่วนร่วมระดมความคิดเห็นในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นและได้เข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงานโครงการกิจกรรมในการพัฒนาท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องกับงาน

TEXT FROM SUBMITTED DOCUMENT	TEXT FROM SOURCE DOCUMENT(S)
หมู่และการตรวจสอบข้อมูลดำเนินการอย่างเป็นระบบด้วยการจัดแบ่งประเภทของข้อมูลให้ตรงตามเนื้อหาที่ได้กำหนดไว้หลังจากที่ได้ข้อมูลมาครบถ้วนแล้วใช้เทคนิคสามเส้า triangulation เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพดังนี้การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูลจะเน้นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งต่าง ๆ นั้นมีความเหมือนกันหรือไม่ ซึ่งถ้าทุกแหล่งข้อมูลพบว่าได้ข้อค้นพบมาเหมือนกันแสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มามีความ	Questionnaire มีลำดับขั้นตอนเหมือนกัน 32 ข้อมูลทฤษฎีเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือวารสารเอกสารทางวิชาการต่างๆและสืบค้นข้อมูลจาก Internet ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 4 การสร้างเครื่องมือวิจัย 1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 2 สร้างแบบสัมภาษณ์โดยอาศัยข้อมูลจากแนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล 5 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก indepth interview ด้วยตนเองโดยการติดต่อนัดหมายขอสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ได้ทำการคัดเลือกแบบเจาะจง 6 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า data triangulation ซึ่งวิธีการตรวจสอบสามเส้าเป็นวิธีการสำคัญในการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล Cohen และ Manion โดยนักวิจัยจำนวนมากคาดหมายว่าวิธีการตรวจสอบสามเส้าเป็นแนวทางสำหรับการยืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูลสิ่งที่ค้นพบซึ่งรูปแบบของการตรวจสอบสามเส้าที่นักวิชาการได้นำเสนอไว้สามารถสรุปได้เป็น 7 รูปแบบดังนี้ 61 การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล Data triangulation การตรวจสอบว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นถูกต้องหรือไม่จะเน้นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งต่าง ๆ นั้นมีความเหมือนกันหรือไม่ซึ่งถ้าทุกแหล่งข้อมูลพบว่าได้ข้อค้นพบมาเหมือนกันแสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มามีความถูกต้องเช่นเปรียบเทียบกับข้อมูลวารสารศาสตร์ปริทรรศน์ฯ 356 ปีที่ 8
ถูกต้องการตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัยจะเน้นการตรวจสอบจากผู้วิจัยหรือผู้เก็บข้อมูลต่างคนกันว่าได้ค้นพบที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไรซึ่งถ้าผู้วิจัยหรือผู้เก็บข้อมูลทุกคนพบว่าข้อค้นพบที่ได้มามีความเหมือนกันแสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มามีความถูกต้องการตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎีจะเน้นการตรวจสอบว่าถ้ามีการใช้ทฤษฎีที่หลากหลายแล้วข้อมูลที่ได้นำเป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือ	ที่ได้ทำการคัดเลือกแบบเจาะจง 6 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า data triangulation ซึ่งวิธีการตรวจสอบสามเส้าเป็นวิธีการสำคัญในการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล Cohen และ Manion โดยนักวิจัยจำนวนมากคาดหมายว่าวิธีการตรวจสอบสามเส้าเป็นแนวทางสำหรับการยืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูลสิ่งที่ค้นพบซึ่งรูปแบบของการตรวจสอบสามเส้าที่นักวิชาการได้นำเสนอไว้สามารถสรุปได้เป็น 7 รูปแบบดังนี้ 61 การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล Data triangulation การตรวจสอบว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นถูกต้องหรือไม่จะเน้นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งต่าง ๆ นั้นมีความเหมือนกันหรือไม่ซึ่งถ้าทุกแหล่งข้อมูลพบว่าได้ข้อค้นพบมาเหมือนกันแสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มามีความถูกต้องเช่นเปรียบเทียบกับข้อมูลวารสารศาสตร์ปริทรรศน์ฯ 356 ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม สิงหาคม 2564 จากการสังเกตกับการสัมภาษณ์เปรียบเทียบสิ่งที่พูดในที่สาธารณะกับขณะพูดส่วนตัวตรวจสอบความแน่นอนของคำพูดในเรื่องเดียวกันแต่คนละเวลาเปรียบเทียบมุมมองของผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆของปรากฏการณ์ที่ศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลของปรากฏการณ์เดียวกันที่มาจากแต่ละระยะเวลาเปรียบเทียบข้อมูลเรื่องเดียวกันที่มาจากผู้ให้ข้อมูลหลายๆคนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันเป็นต้น 62 การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัยหรือผู้เก็บข้อมูล Investigator triangulation การตรวจสอบจากผู้วิจัยหรือผู้เก็บข้อมูลต่างคนกันว่าได้ค้นพบที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไรซึ่งถ้าผู้วิจัยหรือผู้

สร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเช่นหน่วยงานรัฐองค์กรท้องถิ่น ชุมชนและสถาบันการศึกษาาร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ที่ทุกฝ่ายเห็นพ้อง ต้องกันความยั่งยืนให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ วัฒนธรรมพื้นถิ่นเพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปในทิศทางที่ไม่ทำลายระบบนิเวศ ของอุทยานด้วยการส่งเสริมการรวมตัวเรียนรู้ร่วมคิดร่วมทดลองปฏิบัติจริง รวมทั้งการเสริมหนุนกลุ่มที่มีการรวมตัวอยู่แล้วให้เข้มแข็งเน้นศักยภาพ ความพร้อมของชุมชนเชื่อมโยงกับการ

)เป็นชุมชนที่มีเครือข่ายชุมชนโดยมีกระบวนการเชื่อมโยงสมาชิกในกลุ่ม และองค์กรชุมชนต่างๆเข้าด้วยกันด้วยระบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและ การประชาสัมพันธ์ด้วยความสมานฉันท์ทำให้เกิดการรวมจิตสำนึกและ วิทยุอาณของสมาชิกและองค์กรชุมชนต่างๆให้มีพลังเข้มแข็ง 9)เป็นชุมชน พึ่งตนเองได้โดยสมาชิกและองค์กรต่างๆในชุมชนมีความเข้มแข็งพอที่จะ ช่วยเหลือหรือพึ่งตนเองได้ทั้งในทางเศรษฐกิจการเมืองการปกครองสังคม และวัฒนธรรมทั้งในยามปกติและประสบกับภาวะวิกฤติต่างๆอันเป็นการ พัฒนาแบบยั่งยืนที่พึงประสงค์ 10)เป็นชุมชนที่มีความสงบสุขหรือความ เป็นปึกแผ่นโดยชุมชนเข้มแข็งนั้นต้องมีการพัฒนาคนให้มีคุณภาพโดยเจ พะการทำให้ชุมชนท้องถิ่นมีพลังควบคู่ไปกับการมีคุณธรรมและมีวาระสาร ภูมินิเวศพัฒนาอย่างยั่งยืนปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2565)| 35 ความสุขเมื่อคนมารวมกันเป็นชุมชนและสร้างชุมชนให้เข้มแข็งได้ก็ทำให้ คนและชุมชนมีความสุข 4 .แนวทางการขับเคลื่อนศักยภาพท้องถิ่นให้ มีความเข้มแข็งและยั่งยืนในศตวรรษที่ 21 1)การบริหารจัดการกระบวนการ ชุมชนเข้มแข็งด้วยการส่งเสริมการรวมตัวเรียนรู้ร่วมคิดร่วมทดลองปฏิบัติ จริ่งรวมทั้งการเสริมหนุนกลุ่มที่มีการรวมตัวอยู่แล้วให้เข้มแข็งเน้นศักยภาพ ความพร้อมของชุมชนเชื่อมโยงกับการทำมาหาเลี้ยงชีพตั้งแต่ระดับปัจเจก ระดับครอบครัวจนถึงระดับชุมชนคำนึงถึงความพอประมาณและความพออยู่ พอกินเป็นลำดับแรกก่อนที่จะเชื่อมต่อกับชุมชนและสังคมภายนอกมี กระบวนการจัดการองค์ความรู้อย่างเป็นขั้นเป็นตอนมีเครือข่ายการเรียนรู้ทั้ง ภายในและภายนอกชุมชนและเสริมหนุนชุมชนที่มีการรวมตัวเป็นกลุ่มต่างๆ อยู่แล้วให้มีขีดความสามารถในการพัฒนามากขึ้นโดยการเปิดพื้นที่ สาธารณะในการจัดกิจกรรม

ทำมาหาเลี้ยงชีพตั้งแต่ระดับปัจเจกระดับครอบครัวจนถึงระดับชุมชนคำนึง ถึงความพอประมาณและความพออยู่พอกินเป็นลำดับแรกก่อนที่จะเชื่อมต่อกับ ชุมชนและสังคมภายนอกมีกระบวนการจัดการองค์ความรู้อย่างเป็นขั้น เป็นตอนมีเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกชุมชนโดยการส่งเสริม การภาพกิจกรรมการระดมความคิดประชุมเชิงปฏิบัติการ

มีความสุข 4 .แนวทางการขับเคลื่อนศักยภาพท้องถิ่นให้มีความเข้ม แข็งและยั่งยืนในศตวรรษที่ 21 1)การบริหารจัดการกระบวนการชุมชนเข้ม แข็งด้วยการส่งเสริมการรวมตัวเรียนรู้ร่วมคิดร่วมทดลองปฏิบัติจริงรวมทั้ง การเสริมหนุนกลุ่มที่มีการรวมตัวอยู่แล้วให้เข้มแข็งเน้นศักยภาพความ พร้อมของชุมชนเชื่อมโยงกับการทำมาหาเลี้ยงชีพตั้งแต่ระดับปัจเจกระดับ ครอบครัวจนถึงระดับชุมชนคำนึงถึงความพอประมาณและความพออยู่พอ กินเป็นลำดับแรกก่อนที่จะเชื่อมต่อกับชุมชนและสังคมภายนอกมีกระบวนการ จัดการองค์ความรู้อย่างเป็นขั้นเป็นตอนมีเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและ ภายนอกชุมชนและเสริมหนุนชุมชนที่มีการรวมตัวเป็นกลุ่มต่างๆอยู่แล้วให้มี ขีดความสามารถในการพัฒนามากขึ้นโดยการเปิดพื้นที่สาธารณะในการจัด กิจกรรมอย่างต่อเนื่องเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ผ่านสื่อมวลชน สื่อการศึกษาสื่อท้องถิ่นและสื่อระดับชาติรวมถึงการปรับปรุงกลไกทาง กฎหมายระเบียบข้อบังคับและมาตรการการเงินการคลังเพื่อเอื้ออำนวยให้ ภาคส่วนต่างๆเข้ามาร่วมสนับสนุนการสร้างชุมชนเข้มแข็ง 2)การจัดการ องค์ความรู้และระบบการเรียนรู้ของชุมชนให้เป็นระบบและปรับให้ทันสมัย อยู่เสมอทั้งข้อมูลครัวเรือน

๙๒รวมตัวของคนในชุมชนทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของชุมชนในรูปแบบที่หลากหลายที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการทั้งในเชิงพื้นที่หรือประเด็นความสนใจและเสริมหนุนชุมชนที่มีการรวมตัวเป็นกลุ่มต่างๆอยู่แล้วให้มีขีดความสามารถในการพัฒนามากขึ้นโดยการเปิดพื้นที่สาธารณะในการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ผ่านสื่อบุคคล สื่อการศึกษาสื่อท้องถิ่นและสื่อระดับชาติรวมถึงการปรับปรุงกลไกทางกฎหมายระเบียบข้อบังคับและมาตรการการเงินการคลังเพื่อเอื้ออำนวยให้

ที่สุดโดยประชาชนเป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่มีอยู่ทั้งหมดและเป็นการควบคุมตรวจสอบโดยประชาชน 2 การบริหารจัดการกระบวนการชุมชนเข้มแข็งด้วยการส่งเสริมการรวมตัวเรียนรู้ร่วมคิดร่วมทดลองปฏิบัติจริงรวมทั้งการเสริมหนุนกลุ่มที่มีการรวมตัวอยู่แล้วให้เข้มแข็งโดยการเน้นศักยภาพความพร้อมของชุมชนเพื่อการเชื่อมโยงต่อการทำมาหาเลี้ยงชีพตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคลระดับครอบครัวจนถึงระดับชุมชน โดยมีการคำนึงถึงความพอประมาณและความพออยู่พอกินเป็นลำดับแรก ก่อนที่จะเชื่อมต่อกับชุมชนและสังคมภายนอกมีกระบวนการจัดการองค์ความรู้อย่างเป็นขั้นเป็นตอนมีเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกชุมชนมีขั้นตอนดังนี้ 21 กระบวนการส่งเสริมการรวมตัวของคนในชุมชนทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของชุมชนโดยในรูปแบบที่หลากหลายที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการทั้งในเชิงพื้นที่หรือประเด็นความสนใจและการเสริมสร้างช่วยเหลือชุมชนที่มีการรวมตัวเป็นกลุ่มต่างๆอยู่แล้วให้เพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนามากขึ้นโดยการเปิดพื้นที่สาธารณะในการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ผ่านสื่อบุคคล สื่อการศึกษาสื่อท้องถิ่นและสื่อระดับชาติรวมถึงการปรับปรุงกลไกทางกฎหมายระเบียบข้อบังคับและมาตรการการเงินการคลังเพื่อเอื้ออำนวยให้ภาคส่วนต่างๆเข้าร่วมสนับสนุนการสร้างชุมชนเข้มแข็ง 22 การจัดการองค์ความรู้และระบบการเรียนรู้ของชุมชนอย่างครบวงจรโดยมีการพัฒนาฐานข้อมูลชุมชนให้เป็นระบบและปรับให้ทันสมัยอยู่เสมอทั้งข้อมูลครัวเรือนข้อมูลศักยภาพชุมชนในประเด็นต่างๆได้แก่สถานะของกลุ่มต่างๆกิจกรรมของชุมชนทุนทางเศรษฐกิจทุนทางทรัพยากรธรรมชาติทุนภูมิปัญญาท้องถิ่นและปราชญ์หรือผู้นำตามธรรมชาติในชุมชนทั้งนี้โดยการจัดทำเป็นแผนที่

๙๓ทรัพยากรภูมิปัญญาวิถีชีวิตวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นโดยนำข้อมูลชุมชนมาวิเคราะห์หาปัญหาและสาเหตุค้นหาทางออกนำไปทดลองปฏิบัติจริงมีเครือข่ายการศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีการต่อยอดปรับใช้ประโยชน์โดยใช้แหล่งทุนในชุมชนพัฒนาความต้องการของชุมชนให้เป็นแผนชุมชนไปเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาท้องถิ่นแผนยุทธศาสตร์จังหวัดและแผนอื่นๆตามความเหมาะสมส่งเสริมให้กลุ่มปราชญ์กลุ่มแกนนำและผู้รู้ถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านการเรียนรู้และการ

เข้าร่วมสนับสนุนการสร้างชุมชนเข้มแข็ง 22 การจัดการองค์ความรู้และระบบการเรียนรู้ของชุมชนอย่างครบวงจรโดยมีการพัฒนาฐานข้อมูลชุมชนให้เป็นระบบและปรับให้ทันสมัยอยู่เสมอทั้งข้อมูลครัวเรือนข้อมูลศักยภาพชุมชนในประเด็นต่างๆได้แก่สถานะของกลุ่มต่างๆกิจกรรมของชุมชนทุนทางเศรษฐกิจทุนทางทรัพยากรธรรมชาติทุนภูมิปัญญาท้องถิ่นและปราชญ์หรือผู้นำตามธรรมชาติในชุมชนทั้งนี้โดยการจัดทำเป็นแผนที่ทุนของชุมชนที่คนในชุมชนสามารถเข้าถึงได้สะดวกและนำไปใช้เป็นฐานในการจัดการทรัพยากรของชุมชนและกำหนดทางเลือกการพัฒนาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตนอกจากนี้ยังมีการจัดให้มีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในชุมชนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอร่วมคิดร่วมทำร่วมกำหนดแนวทางและกิจกรรมการพัฒนาของชุมชนที่ยึดหลักการพึ่งพาตนเองด้วยศักยภาพทรัพยากรภูมิปัญญาวิถีชีวิตวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นโดยนำข้อมูลชุมชนมาวิเคราะห์หาปัญหาและสาเหตุค้นหาทางออกนำไปทดลองปฏิบัติจริงโดยสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการบริหารงานสร้างองค์กรเครือข่ายโดยใช้แหล่งทุนในชุมชน Journal of Modern Learning Development ปีที่ 6 ฉบับที่ 5 ประจำเดือนกันยายนตุลาคม 2564 357 เพื่อการพัฒนาความต้องการของชุมชนให้เป็นแผนชุมชนไปเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาท้องถิ่นแผนยุทธศาสตร์จังหวัดและแผนอื่นๆตามความเหมาะสมในแบบการบูรณาการแล้ว 23 การให้ข้อมูลหรือส่งเสริมให้กลุ่มปราชญ์กลุ่มแกนนำและผู้รู้ถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านการเรียนรู้และการจัดการความรู้ในชุมชนโดยมีการเชื่อมโยงความหลากหลายทางวัฒนธรรมกับวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่เพื่อความเป็นอยู่จริงกับการค้นหาผู้นำตามธรรมชาติรุ่นใหม่ที่เข้มแข็งมีคุณธรรมจริยธรรมและมีจิตสำนึกต่อส่วนรวม

จัดการความรู้ในชุมชนโดยเชื่อมโยงความหลากหลายทางชีวภาพและความหลากหลายทางวัฒนธรรมกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่จริงควบคู่กับการค้นหาผู้นำตามธรรมชาติรุ่นใหม่ที่จะมีคุณธรรมจริยธรรมมีความเพียรและมีจิตสานึกต่อส่วนรวมให้เป็นพลังขับเคลื่อนและขยายผลกิจกรรมการเรียนรู้ของชุมชนในวงกว้างและระยะยาว๔สนับสนุนการจัดการองค์ความรู้และการทำวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่สอดคล้องกับความหลากหลายของทุนในชุมชนควบคู่กับการฟื้นฟู

ชุมชนไปเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาท้องถิ่นแผนยุทธศาสตร์จังหวัดและแผนอื่นๆตามความเหมาะสมส่งเสริมให้กลุ่มปราชญ์กลุ่มแกนนำและผู้รู้ถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านการเรียนรู้และการจัดการความรู้ในชุมชนโดยเชื่อมโยงความหลากหลายทางชีวภาพและความหลากหลายทางวัฒนธรรมกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่จริงควบคู่กับการค้นหาผู้นำตามธรรมชาติรุ่นใหม่ที่จะมีคุณธรรมจริยธรรมมีความเพียรและมีจิตสานึกต่อส่วนรวมให้เป็นพลังขับเคลื่อนและขยายผลกิจกรรมการเรียนรู้ของชุมชนในวงกว้างและระยะยาวสนับสนุนการจัดการองค์ความรู้และการทำวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่สอดคล้องกับความหลากหลายของทุนในชุมชนควบคู่กับการฟื้นฟูความรู้พื้นบ้านโดยสนับสนุนบทบาทนักวิจัยท้องถิ่นร่วมกับนักวิจัยของสถาบันการศึกษาในการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่ผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมเช่นการทำเกษตรผสมผสานชุมชนมีการประสานสถานศึกษาในเขตจังหวัดให้มีการขับเคลื่อนเครือข่ายที่เป็นรูปธรรมโดยดำเนินการแบบเชิงรุกมีการเชิญผู้เกี่ยวข้องของแล้วหาข้อตกลงระหว่างกันโดยสร้างเครือข่ายภาคีให้ชุมชนพร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตด้วยการส่งเสริมความมั่นคงของครอบครัวการจัดบริการทางสังคมในชุมชนการปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามการสร้างระบบความสัมพันธ์แบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของชุมชนและระหว่างชุมชนอย่างเท่าเทียมด้วยบริบททางศาสนาและวัฒนธรรมชุมชนเสริมสร้างครอบครัวให้มีความมั่นคงมีสัมพันธภาพที่ดีมีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมในครอบครัวโดยจัดกิจกรรมปลูกฝังค่านิยมอย่างต่อเนื่องใช้สื่อชุมชนและสื่อสาธารณะให้ข้อมูล

ความรู้พื้นบ้านโดยสนับสนุนบทบาทนักวิจัยท้องถิ่นร่วมกับนักวิจัยของสถาบันการศึกษาในการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่ผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมเช่นการทำเกษตรผสมผสานและการทำหัตถกรรมพื้นบ้านเป็นต้นโดยรวบรวมความรู้ต่างๆอย่างเป็นระบบเผยแพร่สู่ชุมชนและมีกระบวนการพัฒนาต่อยอดให้เกิดประโยชน์สู่การพึ่งตนเองและการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน๕เสริมสร้างครอบครัวให้มีความมั่นคงมีสัมพันธภาพที่ดีมีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมในครอบครัวโดยจัดกิจกรรม

สถานะของกลุ่มต่างๆกิจกรรมของชุมชนทุนทางเศรษฐกิจทุนทางทรัพยากรธรรมชาติทุนภูมิปัญญาท้องถิ่นและปราชญ์หรือผู้นำตามธรรมชาติในชุมชนการสืบค้นประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและวัฒนธรรมชุมชนเป็นต้นโดยจัดทำเป็นแผนที่ทุนของชุมชนที่คนในชุมชนสามารถเข้าถึงได้สะดวกและนำไปใช้เป็นฐานในการจัดการทรัพยากรชุมชนและกำหนดทางเลือกการพัฒนาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและจัดให้มีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในชุมชนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอร่วมคิดร่วมทำร่วมกำหนดแนวทางและกิจกรรมการพัฒนาของชุมชนที่ยึดหลักการพึ่งพาตนเองด้วยศักยภาพทรัพยากรภูมิปัญญาวิถีชีวิตวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นส่งเสริมให้กลุ่มปราชญ์กลุ่มแกนนำและผู้รู้ถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านการเรียนรู้และการจัดการความรู้ในชุมชนและสนับสนุนการจัดการองค์ความรู้และการทำวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่สอดคล้องกับความหลากหลายของทุนในชุมชนควบคู่กับการฟื้นฟูความรู้พื้นบ้านโดยสนับสนุนบทบาทนักวิจัยท้องถิ่นร่วมกับนักวิจัยของสถาบันการศึกษาในการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่ผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม 3)การสร้างภูมิคุ้มกันให้ชุมชนพร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตด้วยการส่งเสริมความมั่นคงของครอบครัวการจัดบริการทางสังคมในชุมชนการปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามการ 36 | Academic Journal of Sustainable Habitat Development Vol .3 No .1(January-June 2022)สร้างระบบความสัมพันธ์แบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของชุมชนและระหว่างชุมชนอย่างเท่าเทียมด้วยบริบททางศาสนาและวัฒนธรรมชุมชนและการให้ความคุ้มครองสิทธิชุมชนรวมถึงการเฝ้าระวังช่วยเหลือเยียวยาเมื่อชุมชนเผชิญกับภัยพิบัติต่างๆเสริมสร้างครอบครัวให้มีความมั่นคงมีสัมพันธภาพที่ดีมีความ

ปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องใช้สื่อชุมชนและสื่อสาธารณะให้ข้อมูลข่าวสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตเช่นความรู้ด้านโภชนาการค่าปริกษาการใช้ชีวิตสมรสและการเป็นพ่อแม่ที่ดีวิธีการเข้ารับบริการจากรัฐราคาผลิตภัณฑ์การเกษตรช่องทางการตลาดฯรวมถึงการสร้างค่านิยมครอบครัวอบอุ่นผ่านบทบาทชายหญิงการจัดกิจกรรมเชื่อมโยงบทบาทครอบครัวสถานศึกษาและสถาบันทางศาสนาอย่างสม่ำเสมอเสริมสร้างโอกาสและสภาพแวดล้อมในชุมชนให้เอื้อต่อการศึกษาและการเรียนรู้ศูนย์การ

เช่นการทางเกษตรผสมผสานชุมชนมีการประสานสถานศึกษาในเขตจังหวัดให้มีการขับเคลื่อนเครือข่ายที่เป็นรูปธรรมโดยดำเนินการแบบเชิงรุกมีการเชิญผู้เกี่ยวข้องแล้วหาข้อตกลงระหว่างกันโดยสร้างเครือข่ายภาคีให้ชุมชนพร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตด้วยการส่งเสริมความมั่นคงของครอบครัวการจัดการบริการทางสังคมในชุมชนการปลูกฝังค่านิยมที่ด้งามการสร้างระบบความสัมพันธ์แบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของชุมชนและระหว่างชุมชนอย่างเท่าเทียมด้วยบริบททางศาสนาและวัฒนธรรมชุมชนเสริมสร้างครอบครัวให้มีความมั่นคงมีสัมพันธภาพที่ดีมีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมในครอบครัวโดยจัดกิจกรรมปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องใช้สื่อชุมชนและสื่อสาธารณะให้ข้อมูลข่าวสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตเช่นความรู้ด้านโภชนาการค่าปริกษาการใช้ชีวิตสมรสและการเป็นพ่อแม่ที่ดีวิธีการเข้ารับบริการจากรัฐราคาผลิตภัณฑ์การเกษตรช่องทางการตลาดฯรวมถึงการสร้างค่านิยมครอบครัวอบอุ่นผ่านบทบาทชายหญิงการจัดกิจกรรมเชื่อมโยงบทบาทครอบครัวสถานศึกษาและสถาบันทางศาสนาอย่างสม่ำเสมอ 4 ขั้นตอนการก่อตั้งของเครือข่ายสันติสุขทุกภาคส่วนมีการระดมทุนถึงปัญหาและมีความคิดร่วมกันในการแก้ปัญหาโดยนาโดยวัดในชุมชนมีการเชื่อมโยงให้เห็นบริบทและบทบาทของสิ่งที่เกิดขึ้นโดยนาตัวอย่างมาประยุกต์ใช้ในชุมชนมีกิจกรรมที่ชุมชนต้องทาดำเนินการมีส่วนร่วมของภาคส่วนจากหน่วยงานทั้งสามด้านคือวัดบ้านและหน่วยงานรัฐให้ความร่วมมือกันในด้านต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างสังคมสันติสุขให้เกิดขึ้นภายใต้กิจกรรมที่กำหนดขึ้นมาข้างต้นให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างจังหวัดโดยกิจกรรมแต่ละวัดจัดขึ้นได้แก่โครงการหมู่บ้านรักษา

เรียนรู้ของชุมชนศูนย์สาธิตของหน่วยงานรัฐพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านฯลฯรวมทั้งอำนวยความสะดวกให้ชุมชนเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ภายนอกอย่างสม่ำเสมอด้วยสารและเครื่องมือที่หลากหลายในราคาถูกเช่นการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมรายการวิทยุโทรทัศน์ที่สร้างสรรค์อินเทอร์เน็ตประจำชุมชนสื่อสิ่งพิมพ์ส่งเสริมสร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิตของคนในชุมชนทั้งการสร้างหลักประกันชีวิตสวัสดิการสังคมความมั่นคงด้านอาหารความมั่นคงด้านสุขภาพและที่อยู่อาศัยการคุ้มครองผู้บริโภคและความมั่นคงในสิทธิมนุษยชนโดยสนับสนุนการระดมทุนใน

แนวทางและกิจกรรมการพัฒนาของชุมชนที่ยึดหลักการพึ่งพาตนเองด้วยศักยภาพทรัพยากรภูมิปัญญาวิถีชีวิตวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นส่งเสริมให้กลุ่มปราชญ์กลุ่มแกนนำและผู้ถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านการเรียนรู้และการจัดการความรู้ในชุมชนและสนับสนุนการจัดการองค์ความรู้และการทำวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนในชุมชนควบคู่กับการฟื้นฟูความรู้พื้นบ้านโดยสนับสนุนบทบาทนักวิจัยท้องถิ่นร่วมกับนักวิจัยของสถาบันการศึกษาในการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่ผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม 3)การสร้างภูมิคุ้มกันให้ชุมชนพร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตด้วยการส่งเสริมความมั่นคงของครอบครัวการจัดการบริการทางสังคมในชุมชนการปลูกฝังค่านิยมที่ด้งามการ 36 | Academic Journal of Sustainable Habitat Development Vol .3 No .1 (January-June 2022)สร้างระบบความสัมพันธ์แบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของชุมชนและระหว่างชุมชนอย่างเท่าเทียมด้วยบริบททางศาสนาและวัฒนธรรมชุมชนและการให้ความคุ้มครองสิทธิชุมชนรวมถึงการเฝ้าระวังช่วยเหลือเยียวยาเมื่อชุมชนเผชิญกับภัยพิบัติต่างๆเสริมสร้างครอบครัวให้มีความมั่นคงมีสัมพันธภาพที่ดีมีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมในครอบครัวการจัดกิจกรรมเชื่อมโยงบทบาทครอบครัวสถานศึกษาและสถาบันทางศาสนาอย่างสม่ำเสมอเชื่อมโยงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและเสริมสร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิตของคนในชุมชนทั้งการสร้างหลักประกันชีวิตสวัสดิการสังคมความมั่นคงด้านอาหารความมั่นคงด้านสุขภาพและที่อยู่อาศัยการคุ้มครองผู้บริโภคและความมั่นคงในสิทธิมนุษยชน 4)การสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชนด้วยการบูรณาการกระบวนการผลิตบนฐานศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนอย่างสมดุลเน้นการผลิด

TEXT FROM SUBMITTED DOCUMENT	TEXT FROM SOURCE DOCUMENT(S)
และสื่อการเรียนรู้ส่งเสริมการลงทุนในกิจกรรมหรืออุปกรณ์การเรียนรู้ชุมชนในพื้นที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมพัฒนาศักยภาพของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกในการจัดการความเสี่ยงภัยของเชื่อมโยงบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชุมชนสถาบันทางศาสนาและสถานศึกษาในการสืบสานวัฒนธรรมจารีตประเพณีที่ดั้งเดิมของชุมชนการฟื้นฟูค่านิยมการทำงานร่วมกันการปฏิบัติตามหลักธรรมและการทำบุญบารมีศาสนาการช่วยเหลือเกื้อกูลกันฉันท์เครือญาติโดยเฉพาะคนยากจนการเฝ้า	ขณะเดียวกันควรหาวิธีการส่งเสริมความมั่นคงในการดำรงชีวิตของคนในชุมชนจากการสร้างหลักประกันชีวิตสวัสดิการชุมชนความมั่นคงด้านอาหารความมั่นคงด้านสุขภาพและที่อยู่อาศัยและความมั่นคงในสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานอีกด้วยและควรมีการเตรียมความพร้อมและยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ชุมชนเช่นการดูแลเด็กเยาวชนและผู้สูงอายุให้มีความเหมาะสมสภาพแวดล้อมของชุมชนน่าอยู่และปลอดภัยโดยมีระบบการให้ความช่วยเหลืออย่างครบวงจรและมีประสิทธิภาพฯลฯนอกจากนี้ควรแสวงหาวิธีการส่งเสริมศักยภาพของชุมชนในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเช่นประเด็นยาเสพติดการค้ามนุษย์และอาชญากรรมข้ามชาติ เป็นต้นรวมทั้งควรหาวิธีการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชุมชนสถาบันทางศาสนาและสถานศึกษาในการสืบสานวัฒนธรรมจารีตประเพณีที่ดั้งเดิมของชุมชนและฟื้นฟูค่านิยมการทำงานร่วมกันและท้ายที่สุดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดแนวทางการณรงค์สร้างจิตสำนึกสาธารณะให้ประชาชนในชุมชนเป็นพลเมืองดีรู้สิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบต่อส่วนรวมมีความซื่อสัตย์และสำนึกรักบ้านเกิดเป็นต้นด้วยข้อเสนอการปรับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ตามความเหมาะสมในสถานการณ์ร่วมสมัยดังกล่าวนั้นเชื่อมโยงกับการแก้ปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรมและความหลากหลายทางความคิดทางอุดมการณ์สูงอย่างหลีกเลี่ยงได้ยากซึ่งรัฐบาลทั้งระดับชาติรวมถึงรัฐบาลในระดับท้องถิ่นควรใช้นโยบายที่เหมาะสมกับการนำไปสู่การปรับใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรมรวมถึงการสร้างความเข้าใจอันดีกับประชาชนให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกันทำให้ประชาชนมีความเชื่อว่าการมีสิทธิในการได้รับการบริการจากรัฐ
ระวังพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กและเยาวชนรวมทั้งการสร้างความปลอดภัยและเคารพความหลากหลายทางวัฒนธรรมและชนต่างชาติพันธุ์รณรงค์สร้างจิตสำนึกสาธารณะให้คนในชุมชนเป็นพลเมืองดีมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมมีความซื่อสัตย์รักและภาคภูมิใจในบ้านเกิดการสร้างเครือข่ายด้วยการบูรณาการกระบวนการผลิตบนฐานศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนอย่างสมดุลเน้นความพอเพียงภายในชุมชนสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในการลงทุนสร้างอาชีพและรายได้ที่มีการจัดสรรประโยชน์อย่างเป็นธรรมแก่ชุมชนรวมทั้งการ	จัดการกระบวนการชุมชนเข้มแข็งด้วยการส่งเสริมการรวมตัวร่วมคิดร่วมทำในรูปแบบที่หลากหลายและจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตามความพร้อมของชุมชนมีกระบวนการจัดการองค์ความรู้และระบบการเรียนรู้ของชุมชนอย่างเป็นขั้นตอนมีเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกชุมชนมีกระบวนการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถพัฒนาต่อยอดให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนในการนำไปสู่การพึ่งตนเองรวมทั้งการสร้างภูมิคุ้มกันให้ชุมชนพร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลง 22 การสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชนด้วยการบูรณาการกระบวนการผลิตบนฐานศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนอย่างสมดุลเน้นการผลิตเพื่อการบริโภคอย่างพอเพียงภายในชุมชนสนับสนุนให้ชุมชนมีการรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์กลุ่มอาชีพสนับสนุนการนำภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการสร้างสรรค์คุณค่าของสินค้าและบริการและสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในการลงทุนสร้างอาชีพและรายได้ที่มีการจัดสรรประโยชน์อย่างเป็นธรรมแก่ชุมชนส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างเครือข่ายองค์กรชุมชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งสร้างระบบบำเพ็ญวิสาหกิจชุมชนควบคู่กับการพัฒนาความรู้ด้านการจัดการการตลาดและทักษะในการประกอบอาชีพ 23 การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการอยู่ร่วมกันกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสันติและเกื้อกูลด้วยการส่งเสริมสิทธิชุมชนและกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสงวนอนุรักษ์ฟื้นฟูพัฒนาใช้ประโยชน์และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการรวมทั้งการสร้างกลไกในการปกป้องคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น 3 ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืนให้ความสำคัญ 31 การปรับโครงสร้างการผลิตเพื่อเพิ่มผลิตภาพและคุณค่าของสินค้าและบริการบนฐาน

และบทบาทของสิ่งที่เกิดขึ้นโดยนำตัวอย่างมาประยุกต์ใช้ในชุมชนมีกิจกรรมที่ต้องทำร่วมกันอย่างเช่นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเน้นการมีส่วนร่วมของภาคส่วนจากหน่วยงานทั้งสามด้านคือวัดบ้านและหน่วยงานรัฐให้ความร่วมมือกันในด้านต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างสังคมสันติสุขให้เกิดขึ้นภายใต้กิจกรรมที่กำหนดขึ้นมาข้างต้นให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันศูนย์ประสานงานเครือข่ายกลุ่มสถานศึกษาโดยใช้สถานที่ของวิทยาลัย

ระหว่างกันโดยสร้างเครือข่ายภาคีให้ชุมชนพร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตด้วยการส่งเสริมความมั่นคงของครอบครัวจัดการบริการทางสังคมในชุมชนการปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามการสร้างระบบความสัมพันธ์แบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของชุมชนและระหว่างชุมชนอย่างเท่าเทียมด้วยบริบททางศาสนาและวัฒนธรรมชุมชนเสริมสร้างครอบครัวให้มีความมั่นคงมีสัมพันธภาพที่ดีมีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมในครอบครัวโดยจัดกิจกรรมปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องใช้สื่อชุมชนและสื่อสารสาธารณะให้ข้อมูลข่าวสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตเช่นความรู้ด้านโภชนาการคาบรักษาการใช้ชีวิตสมรสและการเป็นพ่อแม่ที่ดีวิธีการเข้ารับบริการจากรัฐราคาผลิตภัณฑ์เกษตรช่องทางการตลาดฯรวมถึงการสร้างค่านิยมครอบครัวอบอุ่นผ่านบทบาทชายหญิงการจัดการกิจกรรมเชื่อมโยงบทบาทครอบครัวสถานศึกษาและสถาบันทางศาสนาอย่างสม่ำเสมอ 4 ขั้นตอนการก่อตั้งของเครือข่ายสันติสุขทุกภาคส่วนมีการกระหน่ำถึงปัญหาและมีความคิดร่วมกันในการแก้ปัญหาโดยนำโดยวัดในชุมชนมีการเชื่อมโยงให้เห็นบริบทและบทบาทของสิ่งที่เกิดขึ้นโดยนำตัวอย่างมาประยุกต์ใช้ในชุมชนมีกิจกรรมที่ชุมชนต้องทำเน้นการมีส่วนร่วมของภาคส่วนจากหน่วยงานทั้งสามด้านคือวัดบ้านและหน่วยงานรัฐให้ความร่วมมือกันในด้านต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างสังคมสันติสุขให้เกิดขึ้นภายใต้กิจกรรมที่กำหนดขึ้นมาข้างต้นให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างจังหวัดโดยกิจกรรมแต่ละวัดจัดขึ้นได้แก่โครงการหมู่บ้านรักษา 336 Journal of MCU Ubon Review Vol6 No3 SeptemberDecember 2021 ศิลหำการบบริหาร

ค่าในการสร้างสันติสุขในชุมชนเช่นอาหารสุขภาพหัตถกรรมบริการสุขภาพบริการการท่องเที่ยวเป็นต้นโดยรักษาคุณค่าเอกลักษณ์ของท้องถิ่นอย่างเข้มแข็งเมื่อนำภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นไปต่อยอดขยายผลในเชิงพาณิชย์ด้วยการส่งเสริมสิทธิชุมชนและกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสงวนอนุรักษ์ฟื้นฟูพัฒนาใช้ประโยชน์และเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นโดย๑สร้างความตระหนักของชุมชนในคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีต่อวิถีชีวิตรวมทั้งกระจายอำนาจการ

กับความหลากหลายของอาชีพในชุมชนเพื่อลดความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ 6)การเสริมสร้างศักยภาพชุมชนในการอยู่ร่วมกันกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสันติและเกื้อกูลกันด้วยการส่งเสริมสิทธิชุมชนและกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสงวนอนุรักษ์ฟื้นฟูพัฒนาใช้ประโยชน์และเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นโดยสร้างความตระหนักของชุมชนในคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีต่อวิถีชีวิตรวมทั้งกระจายอำนาจการบริหารจัดการทรัพยากรของวารสารภูมิโนเศพัฒนาอย่างยั่งยืนปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2565)| 37 ท้องถิ่นให้ชุมชนที่มีศักยภาพเข้ามามีส่วนร่วมกับรัฐในการอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสนับสนุนกลไกชุมชนและเครือข่ายในการจัดการและปกป้องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เชื่อมโยงกับการผลิตเพื่อการยังชีพของชุมชนอย่างเป็นธรรมตลอดจนโอกาสให้ได้รับการชดเชยหากเกิดการทำลายทรัพยากรของชุมชนโดยกิจการอื่นนอกชุมชน 7)เสริมสร้างขีดความสามารถและองค์ความรู้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นภาคีหลักในการอนุรักษ์ฟื้นฟูและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชนและภาคีที่เกี่ยวข้องเช่นการจัดการป่าและพื้นที่อนุรักษ์การจัดการลุ่มน้ำการจัดการและฟื้นฟูป่าชายเลนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นเป็นต้นโดยมีการใช้และแบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกันอย่างยุติธรรม 8)ส่งเสริมบทบาทของภาคีกับการพัฒนาชุมชนในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งพึ่งตนเองได้อย่างมั่นคงชุมชนมีการเรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเป็นชุมชนที่น่าอยู่มีความสุขและมีการเชื่อมต่อระหว่างชุมชนเป็นเครือข่ายขยาย

ชดเชยหากเกิดการทําลายทรัพย์สินของชุมชนโดยกิจการอื่นนอก
ชุมชน๓เสริมสร้างขีดความสามารถและองค์ความรู้ขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นภาคี
หลักในการอนุรักษ์ฟื้นฟูและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับ
ชุมชนและภาคีที่เกี่ยวข้องเช่นการจัดการป่าและพื้นที่อนุรักษ์การจัดการ
ลุ่มน้ำการจัดการและฟื้นฟูป่าชายเลนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ในท้องถิ่นเป็นต้นโดยมีการใช้และแบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกันอย่างยุติธรรม
นอกจากนี้ยังจัดในลักษณะเป็นคูหาเพื่อการจัด

อื่นนอกชุมชน 7)เสริมสร้างขีดความสามารถและองค์ความรู้ขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่ง
แวดล้อมให้เป็นภาคีหลักในการอนุรักษ์ฟื้นฟูและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชนและภาคีที่เกี่ยวข้องเช่นการจัดการป่าและ
พื้นที่อนุรักษ์การจัดการลุ่มน้ำการจัดการและฟื้นฟูป่าชายเลนการจัดการการ
ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นเป็นต้นโดยมีการใช้และแบ่งปันผล
ประโยชน์ร่วมกันอย่างยุติธรรม 8)ส่งเสริมบทบาทของภาคีกับการพัฒนา
ชุมชนในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งพึ่งตนเองได้อย่างมั่นคงชุมชนมีการ
เรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเป็นชุมชนที่น่ายุติมีความสุขและมีการเชื่อม
ต่อระหว่างชุมชนเป็นเครือข่ายขยายผลเพื่อการพัฒนาทั้งประเทศแต่ละ
ภาคีการพัฒนาทั้งภาครัฐให้เกิดการเชื่อมโยงแผนทุกระดับตั้งแต่แผน
พัฒนาระดับชาติแผนบริหารราชการแผ่นดินแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์
กลุ่มจังหวัดแผนท้องถิ่นและแผนชุมชนปรับปรุงกฎระเบียบกฎหมายตลอด
จนปรับวิธีคิดของเจ้าหน้าที่ภาครัฐให้มีมุมมองในการแก้ไขปัญหาและการ
พัฒนาชุมชนแบบองค์รวมเป็นผู้หนุนเสริมศักยภาพชุมชนอำนวยความสะดวก
สะดวกให้ประชาชนสามารถดำเนินการได้ด้วยตัวเองตลอดทั้งทําความ
เข้าใจกับแนวทางปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเพิ่ม
บทบาทในการดำเนินการและสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น 9
)ส่งเสริมภาคส่วนท้องถิ่นในการนำแผนชุมชนมาประกอบการจัดสรรงบ
ประมาณการพัฒนาท้องถิ่นและผลักกันการดำเนินงานภายใต้แผนชุมชน
ให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมโดยการระดมทรัพยากรภายในพื้นที่รับผิดชอบทั้ง
จากภาครัฐเอกชนพัฒนาเอกชนและชุมชนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและความ
เป็นเจ้าของที่นำไปสู่การพัฒนาชุมชนโดยชุมชนเพื่อชุมชนพัฒนาระบบการ
ติดตามประเมินผลของชุมชนและจัดทำตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนใน
มิติต่างๆ 10)ส่งเสริมภาคเอกชน

เสี่ยงรบกวนในขณะเรียนหรือทำกิจกรรมจากศูนย์ใกล้เคียงหรือเสี่ยงรบกวน
อื่นที่จะทำให้เสียสมาธิในการเรียนในการเรียนที่แต่ละศูนย์แยกตามกิจกรรม
การเรียนออกจากกันผู้เรียนที่แบ่งออกเป็นกลุ่มๆแต่ละกลุ่มต้องเรียนให้ครบ
ทุกศูนย์ส่วนศูนย์การเรียนรู้ที่จัดทุกกิจกรรมไว้ในศูนย์เดียวแต่ละกลุ่มต้อง
เปลี่ยนกันเข้าไปเรียนโดยผู้นำชุมชนและปราชญ์ชาวบ้านได้กำหนดหลัก
การในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ดังนี้จัดให้มีกิจกรรมการเรียน

ฝ่ายตะวันตกมาผนวกเข้ากับการศึกษาในแบบปรีดีธรรมดั้งเดิมทำให้การ
ศึกษาของคณะสงฆ์ไทยต้องมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพ
การมากขึ้นโดยลำดับจนถึงปัจจุบัน(เสถียรพิริยัตถะ, 2540)สรุป
ศูนย์กลางการการเรียนการสอนและการอบรมทางด้านคุณธรรมควบคู่กับ
วิชาการภายใต้ความอุปถัมภ์จากพระมหากษัตริย์ภายหลังเมื่อมีการตั้ง
โรงเรียนตามแบบสากลการศึกษาจึงแยกศาสนจักรและอาณาจักรออกจาก
กันโดยรัฐเป็นผู้ปกครองการศึกษาของฝ่ายบ้านเมืองและทางพระสงฆ์รับ
ผิดชอบการศึกษาทางด้านศาสนจักรแนวคิดและทิศทางทางการศึกษา
ของคณะสงฆ์ควรพิจารณาปรับเปลี่ยนหลักสูตรให้ได้มาตรฐานปรับเปลี่ยน
กระบวนการเรียนการสอนซึ่งเน้นท่องจำเป็นหลักมาเป็นภาวะวิเคราะหวิจารณ์
ธรรมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางปรับปรุงเนื้อหา
หลักสูตรให้ทันสมัยมีความรู้เท่าทันกับเหตุการณ์ปัจจุบันในการเรียนที่แต่ละ
ศูนย์แยกตามกิจกรรมการเรียนออกจากกันผู้เรียนที่แบ่งออกเป็นกลุ่มๆ
แต่ละกลุ่มต้องเรียนให้ครบทุกศูนย์ส่วนศูนย์การเรียนรู้ที่จัดทุกกิจกรรมไว้ใน
ศูนย์เดียวแต่ละกลุ่มต้องเปลี่ยนกันเข้าไปเรียนข้อดีของศูนย์การเรียนรู้ 1
.เรียนตามอัตราการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนหรือภายในกลุ่ม(Self-
Pacing)ศูนย์การเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนเรียนตามความต้องการความสามารถ
ของแต่ละคนหรือผู้เรียนภายในกลุ่ม 2 .เรียนรู้อย่างกระตือรือร้น(Active
Learning)ศูนย์การเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในประสบการณ์การ
เรียนการตอบสนองและให้ผลย้อนกลับทันที 3 .บทบาทของผู้สอน(
Teacher Role)ศูนย์การเรียนรู้จะเปลี่ยนบทบาทของผู้สอน

และเครือข่ายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งนี้การสร้างเครือข่ายหมายถึง การทำให้การติดต่อและสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและการร่วมมือกันด้วยความสมัครใจการสร้างเครือข่ายควรสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้สมาชิกในเครือข่ายมีความสัมพันธ์กันฉันท์เพื่อนที่ต่างก็มี ความเป็นอิสระมากกว่าสร้างการคบค้าสมาคมแบบพึ่งพิงนอกจากนี้การสร้างเครือข่ายต้องไม่ใช่การสร้างระบบติดต่อกับการเผยแพร่ข่าวสารแบบทางเดียวเช่นการส่งจดหมายข่าวไปให้สมาชิกตาม

จากภายนอกไม่ว่าจะเป็นการได้รับฟังหรือการไปได้เห็นการดำเนินงานของเครือข่ายอื่นๆมาแล้วเกิดความคิดที่จะรวมตัวกันสร้างพันธสัญญาเป็นเครือข่ายช่วยเหลือและพัฒนาตนเองเครือข่ายที่ว่านี้แม้จะไม่ได้เกิดจากแรงกระตุ้นภายในโดยตรงตั้งแต่แรกแต่ถ้าสมาชิกมีความตั้งใจจริงที่เกิดจากจิตสำนึกที่ดีเมื่อได้รับการกระตุ้นและสนับสนุนก็จะสามารถพัฒนาต่อไปจนกลายเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งทานองเดียวกันกับเครือข่ายที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติเครือข่ายในลักษณะนี้พบเห็นอยู่มากมายเช่นเครือข่ายผู้สูงอายุ เครือข่ายโรงเรียนสร้างเสริมสุขภาพ เป็นต้น 182 วารสารนิเทศศาสตร์ ปีที่ 25 ฉบับที่ 1 มกราคมเมษายน 2564 14 การสร้างเครือข่าย Networking หมายถึงการทำให้การติดต่อสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและการร่วมมือกันด้วยความสมัครใจการสร้างเครือข่ายควรสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้สมาชิกในเครือข่ายมีความสัมพันธ์กันฉันท์เพื่อนที่ต่างก็มีความเป็นอิสระมากกว่าสร้างการคบค้าสมาคมแบบพึ่งพิงนอกจากนี้การสร้างเครือข่ายต้องไม่ใช่การสร้างระบบติดต่อกับการเผยแพร่ข่าวสารแบบทางเดียวเช่นการส่งจดหมายข่าวไปให้สมาชิกตามรายชื่อ แต่จะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันด้วย Schermerhorn Hunt and Osborn 2003 นาเสนอว่าเครือข่ายการสื่อสารที่ดีจะช่วยให้การทางานบรรลุวัตถุประสงค์ได้ง่ายขึ้นโดยแบ่งกลุ่มเครือข่ายการสื่อสารได้ 3 กลุ่มดังนี้ 1 กลุ่มปฏิภักเรีย Interacting Groups เป็นการสื่อสารแบบเผชิญหน้า Faceto Face Communication ซึ่งสมาชิกในองค์กรจะทางานร่วมกันมีการประสานกิจกรรมอย่างใกล้ชิดข้อมูลจะมีการเคลื่อนย้ายไปยังทุกคนซึ่งมีรูปแบบเครือข่ายการสื่อสารแบบกระจายอำนาจ

ศาสนาสังเคราะห์ความรู้สึกเชื่อมโยงกับธรรมชาติและจิตวิญญาณ๕๔๓สร้าง เครือข่ายส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้พื้นที่สาธารณะภูเขาไฟกระโดง อย่างยั่งยืนในจังหวัดบุรีรัมย์พบว่าส่งเสริมการสร้างเครือข่ายในระดับ ในชุมชนจัดให้มีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในชุมชนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ร่วมคิดร่วมทำร่วมกำหนดแนวทางและกิจกรรมการพัฒนาของชุมชนที่ยึด หลักการพึ่งพาตนเองด้วยศักยภาพทรัพยากรภูมิปัญญาวิถีชีวิตวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นโดยนำข้อมูลชุมชนมาวิเคราะห์หาปัญหาและ สาเหตุค้น

ทุนของชุมชนที่คนในชุมชนสามารถเข้าถึงได้สะดวกและนำไปใช้เป็นฐาน ในการจัดการทรัพยากรของชุมชนและกำหนดทางเลือกการพัฒนาที่ สอดคล้องกับวิถีชีวิตนอกจากนี้ยังมีการจัดให้มีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันใน ชุมชนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอร่วมคิดร่วมทำร่วมกำหนดแนวทางและ กิจกรรมการพัฒนาของชุมชนที่ยึดหลักการพึ่งพาตนเองด้วยศักยภาพ ทรัพยากรภูมิปัญญาวิถีชีวิตวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นโดยนำ ข้อมูลชุมชนมาวิเคราะห์หาปัญหาและสาเหตุค้นหาทางออกนำไปทดลอง ปฏิบัติจริงโดยสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการบริหารงานสร้างองค์กรเครือข่าย โดยใช้แหล่งทุนในชุมชน Journal of Modern Learning Development ปีที่ 6 ฉบับที่ 5 ประจำเดือนกันยายนตุลาคม 2564 357 เพื่อการพัฒนาความต้องการของชุมชนให้เป็นแผนชุมชนไปเชื่อมโยงกับ แผนพัฒนาท้องถิ่นแผนยุทธศาสตร์จังหวัดและแผนอื่นๆตามความเหมาะสมในแบบการบูรณาการแล้ว 23 การให้ข้อมูลหรือส่งเสริมให้กลุ่มปราชญ์ กลุ่มแกนนำและผู้รู้ถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านการเรียนรู้ และการจัดการความรู้ในชุมชนโดยมีการเชื่อมโยงความหลากหลายทาง วัฒนธรรมกับวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่เพื่อความเป็นอยู่จริงกับการ ค้นหาผู้นำตามธรรมชาติรุ่นใหม่ที่มีคุณธรรมจริยธรรมและมี จิตสำนึกต่อส่วนรวมให้เป็นพลังขับเคลื่อนเพื่อให้เป็นชุมชนที่มีระบบการมี ส่วนร่วมพร้อมการบูรณาการเพื่อให้เกิดสิ่งที่เป็นประโยชน์ใหม่ๆเพิ่มมากขึ้น 24 เพิ่มการสนับสนุนการจัดการองค์ความรู้และการทำวิจัยเพื่อสร้างองค์ ความรู้ใหม่ที่สอดคล้องกับความหลากหลายของทุนในชุมชนควบคู่กับการ พัฒนาความรู้พื้นบ้านโดยสนับสนุนบทบาทนักวิจัยท้องถิ่นร่วมกับนักวิจัยของ สถาบันการศึกษาในการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่ผสมผสาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

อย่างซับซ้อนและหลากหลายสังคมโลกก็จะดำเนินไปด้วยกันระหว่างสรรพสิ่งและตัวมนุษย์ได้อย่างยั่งยืนยาวนานสอดคล้องกับงานวิจัยของชมพูนุท คงพูนพิศศึกษางานวิจัยเรื่องการสรรค์สร้างพื้นที่สาธารณะชุมชนเมืองเพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์เชิงสังคมอย่างยั่งยืนผลการวิจัยพบว่าพื้นที่สาธารณะเมืองของไทยสามารถแบ่งออกเป็น ๔ กลุ่มประเภทที่มีบริบทที่ตั้งแตกต่างกันซึ่งส่งผลต่อบทบาทและการใช้งานของพื้นที่คือพื้นที่สาธารณะในย่านเมืองมีลักษณะที่ตั้งอยู่ใจกลางเมืองซึ่งมีลักษณะเด่นในด้านการเข้าถึงและความสะดวกสบายสามารถรองรับ

C Kongphunphin and P Iamtrakul 41 การจัดกลุ่มประเภทพื้นที่สาธารณะเมืองของประเทศไทยกรณีศึกษากรุงเทพมหานคร A Classification of Thai Urban Public Spaces A Case Study of Bangkok Metropolitan Area Thailand ชมพูนุทคงพูนพิศและภาวิณีเยี่ยมตระกูล Chompoonut Kongphunphin and Pawinee Iamtrakul คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมืองมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จังหวัดปทุมธานี 12121 Faculty of Architecture and Planning Thammasat University Pathumthani 12121 Thailand Corresponding author email chompooploy2012 gmailcom1 iamtrakul gmailcom2 Received 8 10 2019 Revised 8 1 2020 Accepted 13 1 2020 บทคัดย่อพื้นที่สาธารณะเป็นหนึ่งในองค์ประกอบทางสังคมที่สำคัญที่สุดของเมืองซึ่งถูกใช้งานเพื่อรองรับกิจกรรมสาธารณะของมนุษย์มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันในขณะเดียวกันพื้นที่สาธารณะยังช่วยสะท้อนลักษณะทางกายภาพที่สามารถระบุถึงความเป็นย่านที่มีลักษณะเฉพาะของแต่ละพื้นที่ได้หากแต่ยังไม่ปรากฏอย่างชัดเจนในบริบทของไทยงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดกลุ่มประเภทพื้นที่สาธารณะเมืองในบริบทของไทยโดยใช้พื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นตัวแทนในการศึกษาและใช้การประยุกต์ใช้เครื่องมือสารสนเทศภูมิศาสตร์ Geographic Information System GIS ในการวิเคราะห์ปัจจัยหลัก 4 ด้านคือความเป็นเมืองความสร้างสรรค์อัตลักษณ์และความยั่งยืนพื้นที่ของพื้นที่ผลการวิจัยพบว่าพื้นที่สาธารณะเมืองของไทยสามารถแบ่งออกเป็น 5 กลุ่มประเภทที่มีบริบทที่ตั้งแตกต่างกันซึ่งส่งผลต่อบทบาทและการใช้งานของพื้นที่คือ 1 พื้นที่สาธารณะในย่านเมืองมีลักษณะที่ตั้งอยู่ใจกลางเมืองซึ่งมีลักษณะเด่นในด้านการเข้าถึงและความสะดวกสบายสามารถรองรับกิจกรรมและกลุ่มผู้ใช้งานที่หลากหลาย 2 พื้นที่สาธารณะในศูนย์กลางชุมชนมีลักษณะ

กิจกรรมและกลุ่มผู้ใช้งานที่หลากหลาย ๒ พื้นที่สาธารณะในศูนย์กลางชุมชนมีลักษณะที่ตั้งเป็นชุมชนที่เกิดจากการกระจุกตัวกันขององค์ประกอบย่อยทางสังคมของไทยอันได้แก่ที่อยู่อาศัยสถานศึกษาและศาสนสถานมีบทบาทเป็นพื้นที่ศูนย์กลางในการรองรับกิจกรรมและส่งเสริมการเกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของชุมชนในพื้นที่สาธารณะในย่านเมืองเก่าที่ตั้งอยู่ในย่านเมืองเก่าอันเป็นพื้นที่ริเริ่มการตั้งถิ่นฐานของชุมชนและเป็นศูนย์กลางเมืองในอดีตโดยมีสิ่งอำนวยความสะดวก

ในด้านการเข้าถึงและความสะดวกสบายสามารถรองรับกิจกรรมและกลุ่มผู้ใช้งานที่หลากหลาย 2 พื้นที่สาธารณะในศูนย์กลางชุมชนมีลักษณะที่ตั้งเป็นชุมชนที่เกิดจากการกระจุกตัวกันขององค์ประกอบย่อยทางสังคมของไทยอันได้แก่ที่อยู่อาศัยสถานศึกษาและศาสนสถาน 3 พื้นที่สาธารณะในย่านเมืองเก่าที่ตั้งอยู่ในย่านเมืองเก่าอันเป็นพื้นที่ริเริ่มการตั้งถิ่นฐานของชุมชนและเป็นศูนย์กลางเมืองในอดีต 4 พื้นที่สาธารณะที่เป็นพื้นที่โล่งเป็นพื้นที่ของรัฐที่มีลักษณะเป็นพื้นที่เปิดโล่งขนาดใหญ่กระจายอยู่ในชุมชน และ 5 พื้นที่สาธารณะศูนย์กลางชุมชนเมืองที่ตั้งอยู่นอกเมืองมีลักษณะเด่นในด้านการอำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนที่อยู่อาศัยโดยรอบค่าสำคัญพื้นที่สาธารณะเมืองกรุงเทพมหานคร DOI 1014456 jars202015 JARS 17 2 2020 42 Abstract Public spaces are one of the most important social components of the city which have been used to support human activities from the past to the present At the same time public spaces can help to reflect the physical characteristics of its surrounding that can identify the unique neighborhoods of each area Nonetheless it is not clearly shown in the Thai context This research aimed to classify urban public space in Thai context by using Bangkok as a study area The study method is an applying Geographic Information System GIS technique for analysis four main factors including urbanity creativity identity and sustainability The results revealed that Thai urban public spaces can be classified into five types

ตลอดเมืองและสถาบันยุติธรรมสอดคล้องกับงานวิจัยของวีระภานุรักษ์และคณะได้วิจัยเรื่องการศึกษารูปแบบการเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นออนไลน์เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นออนไลน์เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามโดยรวมอยู่ในระดับมาก ๒ ผลการฝึกปฏิบัติของทุกกลุ่มโดยรวมเท่ากับ ๙๙.๒๐ ผลการเรียนรู้ของผู้เข้าอบรมมีคะแนนหลังการอบรม

สอนและผู้เรียนซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องบางประการกับการวิจัยของ
วีระพนพานิชรักษ์และคณะ (2559) ที่พบว่า 1) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
ที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้มีปัญญาท้องถิ่นออนไลน์เครือ
ข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการฝึก
ปฏิบัติของทุกกลุ่มโดยรวมเท่ากับ 99.203 ผลการเรียนรู้ของผู้เข้าอบรมมี
คะแนนหลังการอบรมสูงกว่าก่อนเข้าอบรม 804 ผลการประเมินคุณภาพ
เว็บไซต์แหล่งการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการประเมินสื่อ
อิเล็กทรอนิกส์นำเสนอองค์ความรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4) ผลการ
ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมพัฒนาแหล่งการเรียนรู้โดยรวมอยู่ใน
ระดับมากที่สุดและ 5) ผลการติดตามการเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้มีผลด้าน
การยอมรับและใช้เทคโนโลยีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3. แนวทางการ
พัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรีในยุคดิจิทัล
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยประกอบด้วย 1) ตัวผู้เรียนได้แก่
ผู้เรียนมีระดับสติปัญญาเหมาะสมมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้เรียนรู้ทั้งนั้น
ตั้งใจจริงมีวินัย 2) บทเรียนได้แก่การจัดทำสัมนาทั้งส่วนตัวเพื่อใช้บันทึก
ข้อมูลกำหนดโครงการเรียนรู้รายบุคคลวางแผนการเรียนรู้ล่วงหน้า 3) วิธี
การจัดการการเรียนรู้ได้แก่กำหนดวิธีการรายงาน/บันทึกการสะท้อนการ
เรียนรู้ของตนเองแสวงหาแหล่งความรู้ในชุมชน 4) ด้านสภาพแวดล้อม
ทางการเรียนรู้ได้แก่การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้มีความพร้อมและ
เหมาะสมกับการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน 5) ตัวผู้สอนได้แก่ผู้สอนเป็น
ผู้ฝึก (Coach) ให้ผู้เรียนเป็นารสำรวจหาแหล่งการเรียนรู้และมนุษย์
สังคมศาสตร์.ปี

สูงกว่าค่าเกณฑ์ร้อยละ ๘๐ ผลการประเมินคุณภาพเว็บไซต์แห่งการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอองค์ความรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมพัฒนาแห่งการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการติดตามการเผยแพร่แห่งการเรียนรู้มีผลด้านการยอมรับและใช้เทคโนโลยีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขนิษฐา กาดัง

1) ผลการวิจัยการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรีในยุคนดิจิทัลมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการฝึกปฏิบัติของทุกกลุ่มโดยรวมเท่ากับ 99.203 ผลการเรียนรู้ของผู้อบรมมีคะแนนหลังการอบรมสูงกว่าก่อนเรียน 804 ผลการประเมินคุณภาพเว็บไซต์แห่งการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการประเมินสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอองค์ความรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4) ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมพัฒนารูปแบบการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 5) ผลการติดตามการเผยแพร่แห่งการเรียนรู้มีผลด้านการยอมรับและใช้เทคโนโลยีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3. แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรีในยุคนดิจิทัลมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประกอบด้วย 1) ตัวผู้เรียนได้แก่ผู้เรียนมีระดับสติปัญญาเหมาะสมมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้เรียนรู้มุ่งมั่นตั้งใจจริงมีวินัย 2) บทเรียนได้แก่การจัดทำสมุดบันทึกส่วนตัวเพื่อใช้บันทึกข้อมูลกำหนดโครงการเรียนรู้รายบุคคลวางแผนการเรียนรู้ล่วงหน้า 3) วิธีการจัดการการเรียนรู้ได้แก่กำหนดวิธีการรายงาน/บันทึกการสะท้อนการเรียนรู้ของตนเอง แสวงหาแหล่งความรู้ในชุมชน 4) ด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ได้แก่การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้มีความ

ศึกษางานวิจัยเรื่องการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านแม่แดดน้อยอำเภอเกยลยณัฒนาจ้งหวดัเชยงใหม่ผลการวิจัยพบว่าการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านแม่แดดน้อยอำเภอเกยลยณัฒนาจ้งหวดัเชยงใหม่พบว่าการใช้แหล่งเรียนรู้แบ่งเป็น๒ประเภทคือแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนดังนี้๑๑แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนเช่นศูนย์การเรียนรู้ตามหลัก

ไม่ต้องจัดห้องเรียนน้อยๆช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนอภิปรายผลการวิจัย 1 สภาพปัญหาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านริมใต้อำเภอแมริมจ้งหวดัเชยงใหม่จากการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านริมใต้อำเภอแมริมจ้งหวดัเชยงใหม่ 4 ด้านประกอบด้วย 1 แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ประเภทบุคคล 2 แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ประเภททรัพยากรธรรมชาติ 3 แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ประเภทสื่อและ 4 แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ประเภทวัตถุและอาคารสถานที่ในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านริมใต้อำเภอแมริมจ้งหวดัเชยงใหม่ในแต่ละด้านก็จะพบปัญหาที่แตกต่างกันออกไปซึ่งพบว่าแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ประเภทบุคคลนั้นจะแบ่งเป็นบุคคลภายนอกและบุคคลภายในโรงเรียนพบว่าบุคคลภายนอกวารสารบัณฑิตวิจัย JOURNAL OF GRADUATE RESEARCH ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 มกราคมมิถุนายน 2561 Vol9 No1 January/June 2018 125 คือปราชญ์ท้องถิ่นที่เข้ามาให้ความรู้แก่เด็กในโรงเรียนนั้นมีเวลาน้อยครูผู้สอนจะไม่ตรงตามสาขาและไม่มีควมถนัดมีการวางแผนกิจกรรมเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียนรวมทั้งบุคลากรมีไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนและด้วยภาระงานที่มากของครูผู้รับผิดชอบงานในโรงเรียนจึงไม่มีการวางแผนเชิญบุคคลภายนอกมาให้ความรู้ทำให้การจัดการเรียนการสอนบางครั้งไม่ตรงตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้วางแผนเอาไว้ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สนใจในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้และไม่เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์นั้นๆซึ่งครูผู้สอนเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่ต้องการวรารณจ้งหวดัศูตร 2549 แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้

แดดน้อยอำเภอเกยลยณัฒนาจ้งหวดัเชยงใหม่พบว่า๑๓การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาเป็นหลักการในการบริหารจัดการสถานศึกษาในทุกมิติคือด้านบริหารงานทั่วไปด้านนโยบายและแผนฯด้านบริหารงบประมาณและด้านบริหารงานบุคคลรวมถึงในเรื่องชุมชนสัมพันธ์๒๒การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกระบวนการปลูกฝังหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติของผู้เรียนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกระดับชั้น๒๓การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่

ในการพัฒนาประเทศตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการบริหารที่มีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภายใต้หลักการความพอประมาณมีเหตุผลมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีเงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรมเข้ามาเป็นหลักการบริหารสถานศึกษาในทุกมิติทั้งด้านนโยบายงบประมาณบุคลากรสถานที่และชุมชนสัมพันธ์มีการจัดการเรียนที่สอดคล้องกระบวนการปลูกฝังหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้มีความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งทางด้านวัตถุสังคมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดีปริญญษพิบูลสราวุธ 2557 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้พบว่าการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการบริหารที่มีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภายใต้หลักการความพอประมาณมีเหตุผลมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีเงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรมเข้ามากำหนดเป็นหลักการบริหารสถานศึกษาในทุกมิติทั้งด้านนโยบายงบประมาณบุคลากรสถานที่และชุมชนสัมพันธ์มีการจัดการเรียนที่สอดคล้องกระบวนการปลูกฝังหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติของผู้เรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างสอดคล้องกับภูมิหลังของสถานศึกษามีการพัฒนาบุคลากรให้ได้เรียนรู้พัฒนาตนเองและปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่องรวมทั้งมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการบ่มเพาะอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียงเพื่อให้มีความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งทางด้านวัตถุสังคมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดีปริญญษพิบูลสราวุธ 2557 สถานศึกษาในฐานะหน่วยจัดการศึกษาในระดับพื้นฐานจึงจำเป็นต้องสอดคล้องหลักปรัชญา

การเรียนรู้พื้นที่สาธารณะภูเขาไฟกระโดงอย่างยั่งยืนในจังหวัดบุรีรัมย์พบว่า
จัดให้มีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในชุมชนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอร่วมคิด
ร่วมทำร่วมกำหนดแนวทางและกิจกรรมการพัฒนาของชุมชนที่ยึดหลักการพึ่งพา
ตนเองด้วยศักยภาพทรัพยากรภูมิปัญญาวิถีชีวิตวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น
โดยนำข้อมูลชุมชนมาวิเคราะห์หาปัญหาและสาเหตุค้นหาทางออกนำไปทดลองปฏิบัติจริง
มีเครือข่ายการศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้การต่อยอดปรับใช้ประโยชน์โดยใช้แหล่งทุนใน

โดยมีการพัฒนาฐานข้อมูลชุมชนให้เป็นระบบและปรับให้ทันสมัยอยู่เสมอ
ทั้งข้อมูลครัวเรือนข้อมูลศักยภาพชุมชนในประเด็นต่างๆได้แก่สถานะของกลุ่ม
ต่างๆกิจกรรมของชุมชนทุนทางเศรษฐกิจทุนทางทรัพยากรธรรมชาติทุนภูมิปัญญา
ท้องถิ่นและปราชญ์หรือผู้นำตามธรรมชาติในชุมชนทั้งนี้โดยการจัดทำเป็นแผนที่
ทุนของชุมชนที่คนในชุมชนสามารถเข้าถึงได้สะดวกและนำไปใช้เป็นฐานในการ
จัดการทรัพยากรของชุมชนและกำหนดทางเลือกการพัฒนาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต
นอกจากนี้ยังมีการจัดให้มีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในชุมชนอย่างต่อเนื่อง
สม่ำเสมอร่วมคิดร่วมทำร่วมกำหนดแนวทางและกิจกรรมการพัฒนาของชุมชน
ที่ยึดหลักการพึ่งพาตนเองด้วยศักยภาพทรัพยากรภูมิปัญญาวิถีชีวิตวัฒนธรรม
และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นโดยนำข้อมูลชุมชนมาวิเคราะห์หาปัญหาและสาเหตุ
ค้นหาทางออกนำไปทดลองปฏิบัติจริงโดยสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการบริหาร
งานสร้างองค์กรเครือข่ายโดยใช้แหล่งทุนในชุมชน Journal of Modern Learning
Development ปีที่ 6 ฉบับที่ 5 ประจำเดือนกันยายนตุลาคม 2564 357
เพื่อการพัฒนาความต้องการของชุมชนให้เป็นแผนชุมชนไปเชื่อมโยงกับแผนพัฒนา
ท้องถิ่นแผนยุทธศาสตร์จังหวัดและแผนอื่นๆตามความเหมาะสมในแบบการบูรณาการแล้ว
23 การให้ข้อมูลหรือส่งเสริมให้กลุ่มปราชญ์กลุ่มแกนนำและผู้รู้ถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่าน
การเรียนรู้และการจัดการความรู้ในชุมชนโดยมีการเชื่อมโยงความหลากหลายทางวัฒนธรรมกับ
วิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่เพื่อความเป็นอยู่จริงกับการค้นหาผู้นำตามธรรมชาติรุ่นใหม่
ที่เข้มแข็งมีคุณธรรมจริยธรรมและมีจิตสำนึกต่อส่วนรวมให้เป็นพลังขับเคลื่อน
เพื่อให้เป็นชุมชนที่มีระบบการมีส่วนร่วมพร้อมการบูรณาการเพื่อให้เกิดสิ่งที่เป็นประโยชน์

คิดร่วมกันในการแก้ปัญหา มีการเชื่อมโยงให้เห็นบริบทและบทบาทของสิ่งที่เกิดขึ้น
โดยนำตัวอย่างมาประยุกต์ใช้ในชุมชนมีกิจกรรมที่ต้องทำร่วมกันอย่างเช่นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
เน้นการมีส่วนร่วมของภาคส่วนจากหน่วยงานทั้งสามด้านคือวัดบ้านและหน่วยงานรัฐให้ความร่วมมือกัน
ในด้านต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างสังคมสันติสุขให้เกิดขึ้นภายใต้กิจกรรมที่กำหนด
ขึ้นมาข้างต้นให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีสอดคล้อง

เป็นการแบบเชิงรุกมีการเชิญผู้เกี่ยวข้องแล้วหาข้อตกลงระหว่างกันโดยสร้างเครือข่ายภาคีให้ชุมชนพร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตด้วยการส่งเสริมความมั่นคงของครอบครัวการจัดการทางสังคมในชุมชนการปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามการสร้างระบบความสัมพันธ์แบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของชุมชนและระหว่างชุมชนอย่างเท่าเทียมด้วยบริบททางศาสนาและวัฒนธรรมชุมชนเสริมสร้างครอบครัวให้มีความมั่นคงมีสัมพันธภาพที่ดีมีความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมในครอบครัวโดยจัดกิจกรรมปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องใช้สื่อชุมชนและสื่อสาธารณะให้ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตเช่นความรู้ด้านโภชนาการคาปรักษาการใช้ชีวิตสมรสและการเป็นพ่อแม่ที่ดีวิธีเข้ารับบริการจากรัฐราคาผลิตภัณฑ์การเกษตรช่องทางการตลาดฯลฯรวมถึงการสร้างค่านิยมครอบครัวอบอุ่นผ่านบทบาทหญิงการจัดการกิจกรรมเชื่อมโยงบทบาทครอบครัวสถานศึกษาและสถาบันทางศาสนาอย่างสม่ำเสมอ 4 ขั้นตอนการก่อตั้งของเครือข่ายสันติสุขทุกภาคส่วนมีการระดมถึงปัญหาและมีความคิดร่วมกันในการแก้ปัญหาโดยนำโดยวัดในชุมชนมีการเชื่อมโยงให้เห็นบริบทและบทบาทของสิ่งที่เกิดขึ้นโดยนำตัวอย่างมาประยุกต์ใช้ในชุมชนมีกิจกรรมที่ชุมชนต้องทำเน้นการมีส่วนร่วมของภาคส่วนจากหน่วยงานทั้งสามด้านคือวัดบ้านและหน่วยงานรัฐให้ความร่วมมือกันในด้านต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างสังคมสันติสุขให้เกิดขึ้นภายใต้กิจกรรมที่กำหนดขึ้นมาข้างต้นให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างจังหวัดโดยกิจกรรมแต่ละวัดจัดขึ้นได้แก่โครงการหมู่บ้านรักษา 336

กับงานวิจัยของจิระสุขแก้วศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลขุนพิดเพิงอำเภออุทองจังหวัดสุพรรณบุรีผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ๒๙.๘๖บาทของผู้นำท้องถิ่นพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ๓๗.๒ และกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโดยรวมอยู่ระดับมากมีค่า

จัดการโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลมูโนะอำเภอสุโขทัยจังหวัดนราธิวาสผลการศึกษพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการระบบโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลมูโนะอำเภอสุโขทัยจังหวัดนราธิวาสอยู่ในระดับปานกลางและสอดคล้องกับงานวิจัยของนิภัทรพรหมพราย 2553 ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลท่าไม้ อำเภอท่ามะกาจังหวัดกาญจนบุรีผลการศึกษพบว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2 ผลการเปรียบเทียบการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองคงอำเภอราษีไศลจังหวัดศรีสะเกษพบว่าประชาชนที่มีเพศอายุระดับการศึกษารายได้ต่อเดือนและอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองคงอำเภอราษีไศลจังหวัดศรีสะเกษโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนส่วนใหญ่อาศัยในชุมชนที่มีสภาพบริบททางสังคมเศรษฐกิจและมีสภาพไม่แตกต่างกันมากนัก ประกอบกับการได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานกับเทศบาลเหมือนกันจึงส่งผลให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของสฤทธะเพ็ชร 2549 ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทศบาลนครเชียงใหม่ผลการศึกษพบว่าปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทศบาลนครเชียงใหม่ได้แก่ปัจจัยด้านอายุสอดคล้องกับงานวิจัยของสมพงษ์ชัยเล่ง 2550 ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์การบริหาร

๑๑๓พื้นฐานจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่าประชาชนที่มีเพศและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นด้านโครงสร้างพื้นฐานทุกด้านไม่แตกต่างกันส่วนประชาชนที่มีอายุระดับการศึกษาอาชีพรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันโดยรวมมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นด้านโครงสร้างพื้นฐานทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ๐.๐๕สอดคล้องกับงานวิจัยของลัญจกรนิลกาญจน์งานวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชน

ในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเชียงรากน้อยอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยรวมอยู่ในระดับน้อยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยและงานวิจัยของถนัดฐิตาขุนเฮง(2558)ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลท่าวาสอำเภอท่าม่วงจังหวัดกาญจนบุรีจากการศึกษาพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับน้อยที่สุดสำหรับผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นจำแนกตามเพศและอาชีพที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่.05ส่วนอายุระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่.05สอดคล้องกับงานวิจัยของแพรวศรีถ่อนคำ(2558)ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทรายขาวอำเภอสอยดาวจังหวัดจันทบุรีผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าประชาชนที่มีเพศอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทรายขาวอำเภอสอยดาวจังหวัดจันทบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของสมโภชน์บุญเรือง(2559)ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามร้อยยอดอำเภอสามร้อยยอดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ผลการศึกษพบว่าลักษณะส่วนบุคคลได้แก่อายุการศึกษา

TEXT FROM SUBMITTED DOCUMENT	TEXT FROM SOURCE DOCUMENT(S)
ด้านวัฒนธรรมวิถีการดำรงชีวิตของมนุษย์ในชุมชนผ่านกระบวนการและกิจกรรมต่างๆให้เกิดการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการทำงานพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวซึ่งนำไปสู่กระบวนการให้มีการขยายแหล่งเรียนรู้ชุมชนคือแหล่งเรียนรู้ที่ถูกพัฒนาขึ้นโดยชุมชนท้องถิ่นต่างๆเป็นแหล่งเรียนรู้ทางเลือกที่มีรูปแบบหลากหลายเช่นวัดบ้านศูนย์การศึกษาชุมชนห้องสมุดประชาชนพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านแหล่งเรียนรู้ศิลปศึกษาบ้านเรียนศิลปะศูนย์อาชีวะลานกีฬาฯลฯปัจจุบันแหล่งเรียนรู้ที่เป็นพื้นที่	ถึงความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ชุมชนได้เป็นอย่างดีแหล่งเรียนรู้ชุมชนคือแหล่งเรียนรู้ที่ถูกพัฒนาขึ้นโดยชุมชนท้องถิ่นต่างๆเป็นแหล่งเรียนรู้ทางเลือกที่มีรูปแบบหลากหลายเช่นวัดบ้านศูนย์การศึกษาชุมชนห้องสมุดประชาชนพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านแหล่งเรียนรู้ศิลปศึกษาบ้านเรียนศิลปะศูนย์อาชีวะลานกีฬาฯลฯซึ่งแหล่งเรียนรู้เหล่านี้มีบทบาทในการถ่ายทอดความรู้และวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นจึงเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิตชีวามีความเคลื่อนไหวของกระบวนการเรียนรู้ของชาวชุมชนที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นอย่างแนบแน่นแตกต่างจากการที่สังคมไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาอุตสาหกรรมตามแนวคิดการพัฒนาไปสู่ความทันสมัยได้ส่งผลกระทบทำให้บทบาทในการพัฒนาดตนเองของแหล่งเรียนรู้ชุมชนถูกลดบทบาทและลดความสำคัญลงในขณะเดียวกันบทบาทในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ชุมชนได้เปลี่ยนแปลงไปโดยการเพิ่มบทบาทให้กับองค์กรพัฒนาจากภายนอกมากขึ้นซึ่งกระบวนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ชุมชนในลักษณะนี้ส่งผลกระทบต่อแหล่งเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนเป็นอย่างมากอาจไม่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้พึ่งพาตนเองได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนดังที่เสรีพงศ์พิศ 1 ได้สะท้อนความคิดเห็นของผู้ใหญ่โตชัยลิมประดิษฐ์ที่มีต่อการพัฒนาขององค์กรภายนอกชุมชนว่าผมไม่เชื่อว่าคนข้างนอกจะไปสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนได้ชุมชนต้องสร้างเองเหมือนผลึกที่มันต้องเกิดตรงนั้นแล้วก็ได้ขึ้นโดยธรรมชาติต้องยอมรับว่าผู้นำทางการซึ่งมีอิทธิพลต่อการนำชุมชนหลายคนยังขาดวิสัยทัศน์ขาดความชัดเจนกลายเป็นเครื่องมือของอำนาจรัฐสั่งให้ทำทำทำเพื่อละลายงบประมาณเงินหมดก็เลิกการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ชุมชนจึงควรเป็นกระบวนการพัฒนาขีดความสามารถของชาวชุมชน
สาธารณะได้ถูกพัฒนาขึ้นจากอย่างมากมายแต่การดำรงอยู่ของแหล่งเรียนรู้ชุมชนมีความแตกต่างจากแหล่งเรียนรู้ชุมชนในอดีตที่ผ่านมาคือในอดีตแหล่งเรียนรู้พื้นที่สาธารณะเน้นการถ่ายทอดความรู้ที่เชื่อมโยงกับคติความเชื่อทางพุทธศาสนาหรือมีจะนั้นก็ป็นคติความเชื่อของชุมชนท้องถิ่นนอกจากนี้ก็จะเป็นความรู้ที่สอดคล้องกับวิถีการดำรงชีวิตของชุมชนท้องถิ่นเป็นด้านหลักและการดำรงอยู่ของแหล่งเรียนรู้ชุมชนในอดีตก็มักเป็นไป	ชุมชนเพื่อการพึ่งพาตนเองของชาวชุมชนกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ชุมชนจากองค์กรภายนอกอาจก่อให้เกิดผลทั้งทางบวกและทางลบต่อแหล่งเรียนรู้ชุมชนซึ่งขึ้นอยู่กับนโยบายและแนวทางในการพัฒนาชุมชนขององค์กรนั้นกล่าวคือหากนโยบายเน้นการพัฒนามีความสอดคล้องกับบริบทของชุมชนเน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาดตนเองก็จะส่งผลทางบวกแต่ถ้านโยบายเน้นการพัฒนาเชิงกายภาพและการพัฒนาวัตถุกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมนั้นก็จะส่งผลกระทบต่อ 4 ชุมชนในทางลบโดยอาจก่อให้เกิดปัจจัยอันเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ส่งผลกระทบต่อชุมชนทั้งในด้านความสัมพันธ์ของคนในชุมชนกระบวนการเรียนรู้ของคนในชุมชนและความเข้มแข็งของชุมชนปัจจุบันแหล่งเรียนรู้ชุมชนได้ถูกพัฒนาขึ้นจากชุมชนและปัจเจกชนอย่างมากมายแต่การดำรงอยู่ของแหล่งเรียนรู้ชุมชนในปัจจุบันนี้มีความแตกต่างจากแหล่งเรียนรู้ชุมชนในอดีตกล่าวคือในอดีตแหล่งเรียนรู้ชุมชนเหล่านี้มักเน้นการถ่ายทอดความรู้ที่เชื่อมโยงกับคติความเชื่อทางพุทธศาสนาหรือมีจะนั้นก็ป็นคติความเชื่อของชุมชนท้องถิ่นนอกจากนี้ก็จะเป็นความรู้ที่สอดคล้องกับวิถีการดำรงชีวิตของชุมชนท้องถิ่นเป็นด้านหลักและการดำรงอยู่ของแหล่งเรียนรู้ชุมชนในอดีตก็มักเป็นไปในลักษณะของระบบอุปถัมภ์ซึ่งแตกต่างจากการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ชุมชนในยุคปัจจุบันซึ่งส่วนใหญ่ไม่อาจปฏิเสธการครอบงำของระบบทุนนิยมที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการพัฒนาและการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ได้ซึ่งผลของการครอบงำจากลัทธิทุนนิยมนี้มักจะทำให้ชุมชนท้องถิ่นสูญเสียอัตลักษณ์ของตนโดยมักถูกช่วงชิงพื้นที่ทางความคิดจากองค์กรภายนอกที่เข้ามาออกทุนและใช้

๑๒๔ แท้จริงโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นแนวคิดวิธีการเรื่องของการขาดประสบการณ์ความรู้ในการพัฒนาและมีปัญหาเรื่องของความยั่งยืนในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมชุมชนโดยเน้นการพึ่งตนเองพื้นที่สาธารณะมีการใช้งานเกี่ยวข้องกับประชาชนเอื้อประโยชน์ให้ทุกคนสามารถเข้าถึงทำกิจกรรมได้อย่างเปิดเผยมักเป็นการพัฒนาหรือจัดตั้งโดยหน่วยงานภาครัฐบทบาทของพื้นที่สาธารณะจึงทำหน้าที่เป็นพื้นที่พบปะพูดคุยรวมตัวกันของผู้คนที่หลากหลายส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมซึ่งสามารถสื่อ

ที่กล่าวมาข้างต้นได้ให้ความสำคัญกับพื้นที่สาธารณะในหลายมิติทั้งด้านความหลากหลายผู้คนกิจกรรมทางสังคมตลอดจนความสามารถในการเข้าถึงและเอกลักษณ์เชิงกายภาพพื้นที่ที่มีดีเชิงสังคม Akkar 2005 ได้นิยามความเป็นสาธารณะของพื้นที่สาธารณะ Publicness of Public Space ว่ามีการใช้งานเกี่ยวข้องกับประชาชนเอื้อประโยชน์ให้ทุกคนสามารถเข้าถึงทำกิจกรรมได้อย่างเปิดเผยมักเป็นการพัฒนาหรือจัดตั้งโดยหน่วยงานภาครัฐบทบาทของพื้นที่สาธารณะจึงทำหน้าที่เป็นพื้นที่พบปะพูดคุยรวมตัวกันของผู้คนที่หลากหลายส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมซึ่งสามารถสื่อได้ถึงลักษณะเฉพาะของเมืองนั้นๆ Marcus and Francis 1998 การมีพื้นที่สาธารณะที่ดีจึงช่วยกระตุ้นให้สภาพจิตใจผู้ใช้งานลดความเสี่ยงจากพฤติกรรมเนือยนิ่งอีกทั้งช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมสร้างโอกาสในการใช้ประโยชน์ร่วมกันบนพื้นที่สาธารณะเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ 2561 ในมิติเชิงกายภาพอธิบายถึงกายภาพพื้นที่สาธารณะที่ดีโดย Gehl 1987 กล่าวว่าคุณลักษณะกายภาพพื้นที่ส่งผลต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดึงดูดผู้คนในการใช้พื้นที่สาธารณะได้และ Gehl 2010 ระบุว่าคุณลักษณะเชิงพื้นที่ที่มีอิทธิพลต่อการดึงดูดผู้คนนั้นเกี่ยวข้องกับสัดส่วนพื้นที่ที่เหมาะสมต่อสัดส่วนมนุษย์การรับรู้ทางสุนทรียศาสตร์ในสภาพแวดล้อมของสถานที่นั้นโดย Project for public space 2008 ได้อธิบายคุณสมบัติเชิงพื้นที่ที่สาธารณะที่ดีเพิ่มเติมว่าต้องเป็นพื้นที่ที่มีความปลอดภัยสร้างความรู้สึกสบายใจเมื่อใช้งานรองรับการใช้งานยืดหยุ่นมีความสะดวกสบายในการใช้งานและการเข้าถึงจากชุมชนโดยรอบมีร่มเงาตลอดจนมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางภูมิทัศน์ Facilities สวัสดิ์ทางกายภาพของอาคารหรือสถาน

ได้ถึงลักษณะเฉพาะของเมืองนั้นๆ Marcus and Francis การมีพื้นที่สาธารณะที่ดีจึงช่วยกระตุ้นให้สภาพจิตใจผู้ใช้งานลดความเสี่ยงจากพฤติกรรมเนือยนิ่งอีกทั้งช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมสร้างโอกาสในการใช้ประโยชน์ร่วมกันบนพื้นที่สาธารณะเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ๒๕๖๑ ในมิติเชิงกายภาพอธิบายถึงกายภาพพื้นที่สาธารณะที่ดีระบุว่าคุณลักษณะเชิงพื้นที่ที่มีอิทธิพลต่อการดึงดูดผู้คนนั้นเกี่ยวข้องกับสัดส่วนพื้นที่ที่เหมาะสมต่อสัดส่วน

ของเมืองและเป็นสถานที่สำคัญในแต่ละยุคสมัยโดยนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นได้ให้ความสำคัญกับพื้นที่สาธารณะในหลายมิติทั้งด้านความหลากหลายผู้คนกิจกรรมทางสังคมตลอดจนความสามารถในการเข้าถึงและเอกลักษณ์เชิงกายภาพพื้นที่ที่มีดีเชิงสังคม Akkar 2005 ได้นิยามความเป็นสาธารณะของพื้นที่สาธารณะ Publicness of Public Space ว่ามีการใช้งานเกี่ยวข้องกับประชาชนเอื้อประโยชน์ให้ทุกคนสามารถเข้าถึงทำกิจกรรมได้อย่างเปิดเผยมักเป็นการพัฒนาหรือจัดตั้งโดยหน่วยงานภาครัฐบทบาทของพื้นที่สาธารณะจึงทำหน้าที่เป็นพื้นที่พบปะพูดคุยรวมตัวกันของผู้คนที่หลากหลายส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมซึ่งสามารถสื่อได้ถึงลักษณะเฉพาะของเมืองนั้นๆ Marcus and Francis 1998 การมีพื้นที่สาธารณะที่ดีจึงช่วยกระตุ้นให้สภาพจิตใจผู้ใช้งานลดความเสี่ยงจากพฤติกรรมเนือยนิ่งอีกทั้งช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมสร้างโอกาสในการใช้ประโยชน์ร่วมกันบนพื้นที่สาธารณะเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ 2561 ในมิติเชิงกายภาพอธิบายถึงกายภาพพื้นที่สาธารณะที่ดีโดย Gehl 1987 กล่าวว่าคุณลักษณะกายภาพพื้นที่ส่งผลต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดึงดูดผู้คนในการใช้พื้นที่สาธารณะได้และ Gehl 2010 ระบุว่าคุณลักษณะเชิงพื้นที่ที่มีอิทธิพลต่อการดึงดูดผู้คนนั้นเกี่ยวข้องกับสัดส่วนพื้นที่ที่เหมาะสมต่อสัดส่วนมนุษย์การรับรู้ทางสุนทรียศาสตร์ในสภาพแวดล้อมของสถานที่นั้นโดย Project for public space 2008 ได้อธิบายคุณสมบัติเชิงพื้นที่ที่สาธารณะที่ดีเพิ่มเติมว่าต้องเป็นพื้นที่ที่มีความปลอดภัยสร้างความรู้สึกสบายใจเมื่อใช้งานรองรับการใช้งานยืดหยุ่นมีความสะดวกสบายในการใช้งานและการเข้าถึงจากชุมชนโดยรอบมีร่มเงาตลอดจน

TEXT FROM SUBMITTED DOCUMENT	TEXT FROM SOURCE DOCUMENT(S)
มนุษย์การรับรูทางสุนทรียศาสตร์ในสภาพแวดล้อมของสถานที่นั้นโดย Project for public space ๒๐๐๘ได้อธิบายคุณสมบัติเชิงพื้นที่สาธารณะที่ดีเพิ่มเติมว่าต้องเป็นพื้นที่ที่มีความปลอดภัยสร้างความรู้สึกสบายใจเมื่อใช้งานรองรับการใช้งานยืดหยุ่นมีความสะดวกสบายในการใช้งานและการเข้าถึงจากชุมชนโดยรอบมีร่มเงาตลอดจนมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางภูมิทัศน์ Facilities สวัสดิทางกายภาพของอาคารหรือสถานที่ที่ส่งเสริมให้เกิดเอกลักษณ์ Identity of Place และน่าจดจำและ	พื้นที่สาธารณะที่ดีเพิ่มเติมว่าต้องเป็นพื้นที่ที่มีความปลอดภัยสร้างความรู้สึกสบายใจเมื่อใช้งานรองรับการใช้งานยืดหยุ่นมีความสะดวกสบายในการใช้งานและการเข้าถึงจากชุมชนโดยรอบมีร่มเงาตลอดจนมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางภูมิทัศน์ Facilities สวัสดิทางกายภาพของอาคารหรือสถานที่ที่ส่งเสริมให้เกิดเอกลักษณ์ Identity of Place และน่าจดจำ Lennard and Lennard 1995 และมีมิติเชิงโครงสร้างพื้นฐานเมืองกล่าวถึงระบบเมืองที่เอื้อให้เกิดการใช้งานพื้นที่สาธารณะนอกเหนือจากปัจจัยทางกายภาพของพื้นที่ Hillier Hanson Penn and Grajewski 1993 อธิบายว่าการออกแบบพื้นที่สาธารณะให้ใช้งานได้นั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติเชิงพื้นที่สาธารณะเป็นหลักแต่ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือสัณฐานเมืองที่สัมพันธ์กับระบบโครงข่ายการสัญจรของเมืองทั้งหมดและ Hillier and Hanson 1984 อธิบายเพิ่มเติมว่าโครงข่ายถนนระดับเมืองมีอิทธิพลต่อการกำหนดระดับการ Arch Journal Issue 2021 Vol 32 30 สัญจรอิสระของพื้นที่สาธารณะระดับย่านสามารถดึงดูดผู้คนสร้างควมมีชีวิตชีวาของเมือง Urban Buzz สอดคล้องกับ Marcus and Francis 1998 ได้ให้ความสำคัญกับตำแหน่งใจกลางเมืองย่านที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินแบบผสมผสาน Mixed Use และการเชื่อมโยงพื้นที่สาธารณะกับโครงข่ายการสัญจรสายหลักขยและโครงข่ายทางเท้าจากชุมชนโดยรอบอย่างชัดเจนทำให้เกิดการใช้งานในพื้นที่สาธารณะที่รวดเร็วและสะดวกมากขึ้นไซศรีภักดิ์สุขเจริญ 2551 Lennard Lennard 1995 จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นเห็นได้ว่าปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้งานพื้นที่สาธารณะมีหลากหลายปัจจัยปัจจุบันมีงานวิจัยส่วนมากได้อธิบายถึงปัจจัยพื้นที่สาธารณะตามแนวคิดและทฤษฎีตะวันตก
มิติเชิงโครงสร้างสัณฐานเมืองกล่าวถึงระบบเมืองที่เอื้อให้เกิดการใช้งานพื้นที่สาธารณะนอกเหนือจากปัจจัยทางกายภาพของพื้นที่การออกแบบพื้นที่สาธารณะให้ใช้งานได้นั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติเชิงพื้นที่สาธารณะเป็นหลักแต่ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือสัณฐานเมืองที่สัมพันธ์กับระบบโครงข่ายการสัญจรของเมืองทั้งหมดและ Hillier and Hanson ๑๙๘๔อธิบายเพิ่มเติมว่าโครงข่ายถนนระดับเมืองมีอิทธิพลต่อการกำหนดระดับการสัญจรอิสระของพื้นที่สาธารณะระดับย่านสามารถดึงดูดผู้คนสร้างควมมีชีวิตชีวา	สัณฐานเมืองกล่าวถึงระบบเมืองที่เอื้อให้เกิดการใช้งานพื้นที่สาธารณะนอกเหนือจากปัจจัยทางกายภาพของพื้นที่ Hillier Hanson Penn and Grajewski 1993 อธิบายว่าการออกแบบพื้นที่สาธารณะให้ใช้งานได้นั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติเชิงพื้นที่สาธารณะเป็นหลักแต่ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือสัณฐานเมืองที่สัมพันธ์กับระบบโครงข่ายการสัญจรของเมืองทั้งหมดและ Hillier and Hanson 1984 อธิบายเพิ่มเติมว่าโครงข่ายถนนระดับเมืองมีอิทธิพลต่อการกำหนดระดับการ Arch Journal Issue 2021 Vol 32 30 สัญจรอิสระของพื้นที่สาธารณะระดับย่านสามารถดึงดูดผู้คนสร้างควมมีชีวิตชีวาของเมือง Urban Buzz สอดคล้องกับ Marcus and Francis 1998 ได้ให้ความสำคัญกับตำแหน่งใจกลางเมืองย่านที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินแบบผสมผสาน Mixed Use และการเชื่อมโยงพื้นที่สาธารณะกับโครงข่ายการสัญจรสายหลักขยและโครงข่ายทางเท้าจากชุมชนโดยรอบอย่างชัดเจนทำให้เกิดการใช้งานในพื้นที่สาธารณะที่รวดเร็วและสะดวกมากขึ้นไซศรีภักดิ์สุขเจริญ 2551 Lennard Lennard 1995 จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นเห็นได้ว่าปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้งานพื้นที่สาธารณะมีหลากหลายปัจจัยปัจจุบันมีงานวิจัยส่วนมากได้อธิบายถึงปัจจัยพื้นที่สาธารณะตามแนวคิดและทฤษฎีตะวันตกซึ่งอยู่บนพื้นฐานของการเป็นเมืองอุตสาหกรรมขณะที่ประเทศไทยเป็นประเทศที่ตั้งอยู่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีพื้นฐานวัฒนธรรมที่หลากหลายโดยมักเชื่อมโยงกับความเชื่อทางสังคมและวัฒนธรรมเชิงพื้นที่พื้นที่สาธารณะจึงมีรูปแบบและหน้าที่ตามโครงสร้างสังคมหรือตามความเชื่อระวีวรรณโอฬารรัตน์ณ 2557 พื้นที่สาธารณะที่เกิดขึ้นจึงมีความยืดหยุ่นในการรองรับกิจกรรมแต่ละช่วงเวลาได้มากกว่าพื้นที่สาธารณะแบบตะวันตกดังนั้นจึงยังไม่ได้มีการกล่าวถึงข้อสรุปเกี่ยวกับกิจกรรมและปัจจัย

ของเมืองที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินแบบผสมผสานและการเชื่อมโยงพื้นที่สาธารณะกับโครงข่ายการสัญจรสายหลักขอยและโครงข่ายทางเท้าจากชุมชนโดยรอบอย่างชัดเจนทำให้เกิดการใช้งานในพื้นที่สาธารณะที่รวดเร็วและสะดวกมากขึ้นปัจจุบันแหล่งเรียนรู้ที่เป็นพื้นที่สาธารณะได้ถูกพัฒนาขึ้นจากอย่างมากมายแต่การดำรงอยู่ของแหล่งเรียนรู้ชุมชนมีความแตกต่างจากแหล่งเรียนรู้ชุมชนในอดีตที่ผ่านมาคือในอดีตแหล่งเรียนรู้พื้นที่สาธารณะเน้นการถ่ายทอดความรู้

for public space 2008 ได้อธิบายคุณสมบัติเชิงพื้นที่สาธารณะที่ดีเพิ่มเติมว่าต้องเป็นพื้นที่ที่มีความปลอดภัยสร้างความรู้สึกสบายใจเมื่อใช้งานรองรับการใช้งานยืดหยุ่นมีความสะดวกสบายในการใช้งานและการเข้าถึงจากชุมชนโดยรอบมีร่มเงาตลอดจนมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางภูมิทัศน์ Facilities สีสันทางกายภาพของอาคารหรือสถานที่ที่ส่งเสริมให้เกิดเอกลักษณ์ Identity of Place และนางจำ Lennard and Lennard 1995 และมิติเชิงโครงสร้างพื้นฐานเมืองกล่าวถึงระบบเมืองที่เอื้อให้เกิดการใช้งานพื้นที่สาธารณะนอกเหนือจากปัจจัยทางกายภาพของพื้นที่ Hillier Hanson Penn and Grajewski 1993 อธิบายว่าการออกแบบพื้นที่สาธารณะให้ใช้งานได้ดีนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติเชิงพื้นที่สาธารณะเป็นหลักแต่ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือพื้นฐานเมืองที่สัมพันธ์กับระบบโครงข่ายการสัญจรของเมืองทั้งหมดและ Hillier and Hanson 1984 อธิบายเพิ่มเติมว่าโครงข่ายถนนระดับเมืองมีอิทธิพลต่อการกำหนดระดับการ Arch Journal Issue 2021 Vol 32 30 สัญจรอิสระของพื้นที่สาธารณะระดับย่านสามารถดึงดูดผู้คนสร้างควมมีชีวิตชีวาของเมือง Urban Buzz สอดคล้องกับ Marcus and Francis 1998 ได้ให้ความสำคัญกับตำแหน่งใจกลางเมืองย่านที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินแบบผสมผสาน Mixed Use และการเชื่อมโยงพื้นที่สาธารณะกับโครงข่ายการสัญจรสายหลักขอยและโครงข่ายทางเท้าจากชุมชนโดยรอบอย่างชัดเจนทำให้เกิดการใช้งานในพื้นที่สาธารณะที่รวดเร็วและสะดวกมากขึ้นไชศรีภักดิ์สุขเจริญ 2551 Lennard Lennard 1995 จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นเห็นได้ว่าปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้งานพื้นที่สาธารณะมีหลากหลายปัจจุบันมีงานวิจัยส่วนมากได้อธิบาย

รู้ชุมชนให้เป็นไปตามแนวทางที่องค์กรที่ให้ทุนนั้นกำหนดซึ่งกระบวนการพัฒนาดังกล่าวนี้นักไม่มีความยั่งยืนเนื่องจากไม่ได้เกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างแท้จริงโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นแนวคิดวิธีการเรื่องของการขาดประสบการณ์ความรู้ในการพัฒนาและมีปัญหาเรื่องของความยั่งยืนในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมชุมชนโดยเน้นการพึ่งตนเองอุทยานภูเขาไฟเขากระโดงถือเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในจังหวัดบุรีรัมย์ที่ผ่านการการจัดการเรียน

อย่างแท้จริงชุมชนลาดพร้าวเป็นชุมชนแออัดในสังคมเมืองที่ประสบปัญหาในเรื่องของการพัฒนาชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นแนวคิดวิธีการเรื่องของการขาดประสบการณ์ความรู้ในการพัฒนาและมีปัญหาเรื่องของความยั่งยืนในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมชุมชนโดยเน้นการพึ่งตนเองแต่ชุมชนลาดพร้าวก็ยังมีจุดเด่นในแง่ของการมีความตั้งใจมีความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาดังจะเห็นได้จากความเคลื่อนไหวเพื่อการพัฒนาและและการเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพของแหล่งเรียนรู้และพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของชุมชนเพื่อที่จะนำไปสู่ชุมชนเข้มแข็งแหล่งเรียนรู้ชุมชนลาดพร้าวเป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชนเมืองที่มีความเคลื่อนไหวในการพัฒนาชุมชนโดยสภาพของการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ชุมชนมีการได้รับความช่วยเหลือหรือการพัฒนาจากองค์กรพัฒนาภายนอกชุมชนและการพัฒนาที่เริ่มต้นโดยชาวชุมชนเองในด้านการพัฒนาตนเองนั้นชุมชนพยายามขับเคลื่อนกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมในลักษณะชุมชนพึ่งตนเองโดยพยายามเชื่อมโยงเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ต่างๆในชุมชนเพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพของแหล่งเรียนรู้และพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของชุมชนเพื่อที่จะนำไปสู่ชุมชนเข้มแข็งหรือชุมชนพึ่งตนเองได้จากบริบทดังกล่าวผู้วิจัยจึงต้องการศึกษามีส่วนร่วมของชุมชนลาดพร้าวในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมชุมชนโดยมุ่งศึกษาตามแนวคิดและกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม Participatory Action Research หรือ PAR ซึ่งเป็นกระบวนการที่ผู้วิจัยเข้าไปดำเนินงานร่วมกับชุมชนเพื่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมชุมชนซึ่งแนวคิดและกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

รัฐยังขาดการขับเคลื่อนหลายประการทำให้ที่มีความเคลื่อนไหวในลักษณะที่ยังเป็นหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเป็นแม่ข่ายในการจัดการเรียนโดยทั่วไปแล้วในการพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชนต้องได้รับความช่วยเหลือหรือการพัฒนาจากองค์กรพัฒนาภายนอกชุมชนและการพัฒนาที่เริ่มต้นโดยชาวชุมชนเองในด้านการพัฒนาตนเองนั้นชุมชนพยายามขับเคลื่อนกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมในลักษณะชุมชนพึ่งตนเองโดยพยายามเชื่อมโยงเครือข่ายแหล่ง

ชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นแนวคิดวิธีการเรื่องของการขาดประสบการณ์ความรู้ในการพัฒนาและมีปัญหาเรื่องของความยั่งยืนในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมชุมชนโดยเน้นการพึ่งตนเองแต่ชุมชนลาดพร้าวก็ยังมีจุดเด่นในแง่ของการมีความตั้งใจมีความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาดังจะเห็นได้จากความเคลื่อนไหวเพื่อการพัฒนาและและการเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพของแหล่งเรียนรู้และพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของชุมชนเพื่อที่จะนำไปสู่ชุมชนเข้มแข็งแหล่งเรียนรู้ชุมชนลาดพร้าวเป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชนเมืองที่มีความเคลื่อนไหวในการพัฒนาชุมชนโดยสถานภาพของการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ชุมชนมีทั้งการได้รับความช่วยเหลือหรือการพัฒนาจากองค์กรพัฒนาภายนอกชุมชนและการพัฒนาที่เริ่มต้นโดยชาวชุมชนเองในด้านการพัฒนาตนเองนั้นชุมชนพยายามขับเคลื่อนกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมในลักษณะชุมชนพึ่งตนเองโดยพยายามเชื่อมโยงเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ต่างๆในชุมชนเพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพของแหล่งเรียนรู้และพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของชุมชนเพื่อที่จะนำไปสู่ชุมชนเข้มแข็งหรือชุมชนพึ่งตนเองได้จากบริบทดังกล่าวผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาร่วมกันของชุมชนลาดพร้าวในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมชุมชนโดยมุ่งศึกษาตามแนวคิดและกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม Participatory Action Research หรือ PAR ซึ่งเป็นกระบวนการที่ผู้วิจัยเข้าไปดำเนินงานร่วมกับชุมชนเพื่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมชุมชนซึ่งแนวคิดและกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมนี้เป็นกระบวนการและแนวคิด

วิจัยเป็นข้อมูลส่วนรวมข้อมูลของผู้ร่วมการวิจัยเป็นรายบุคคลอาจมีคณะบุคคลบางกลุ่มเข้ามาตรวจสอบได้เช่นคณะกรรมการจริยธรรมฯผู้ให้ทุนวิจัย เป็นต้นท่านจะถอนตัวออกจากโครงการวิจัยหลังจากได้ลงนามเข้าร่วมโครงการวิจัยแล้วได้หรือไม่

ที่อาจจะได้รับการเข้าร่วมการวิจัยโดยละเอียด 8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการจากการวิจัยทั้งประโยชน์โดยตรงต่อผู้เข้าร่วมการวิจัยและประโยชน์ต่อส่วนรวม 9 ทางเลือกอื่นหากไม่เข้าร่วมการวิจัย 10 การปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลผู้เข้าร่วมการวิจัยโดยจะไม่เปิดเผยต่อสาธารณะเป็นรายบุคคลโดยทั่วไปแล้วการรายงานผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลโดยรวมแต่ข้อมูลของผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นรายบุคคลอาจมีคณะบุคคลบางกลุ่มเข้ามาตรวจสอบได้ด้วยเช่นผู้ให้ทุนวิจัยสถาบันหรือองค์กรของรัฐที่มีหน้าที่ตรวจสอบคณะกรรมการจริยธรรมฯ เป็นต้น 11 หากเกิดเหตุการณ์อันไม่พึงประสงค์ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้รับบาดเจ็บป่วยจากการวิจัยจะติดต่อกับผู้วิจัยได้อย่างไรบอกชื่อสถานที่ติดต่อหมายเลขโทรศัพท์โทรศัพท์เคลื่อนที่และวิทยุติดตามตัวที่จะติดต่อได้ตลอด 24 ชั่วโมง 12 หากเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์เจ็บป่วยหรือบาดเจ็บที่เกิด

อยู่ของแหล่งเรียนรู้ชุมชนมีความแตกต่างจากแหล่งเรียนรู้ชุมชนในอดีตที่ผ่านมากล่าวคือในอดีตแหล่งเรียนรู้พื้นที่สาธารณะเน้นการถ่ายทอดความรู้ที่เชื่อมโยงกับคติความเชื่อทางพุทธศาสนาหรือมีนัยก็เป็นคติความเชื่อของชุมชนท้องถิ่นนอกจากนี้ก็จะจะเป็นความรู้ที่สอดคล้องกับวิถีการดำรงชีวิตของชุมชนท้องถิ่นเป็นด้านหลักและการดำรงอยู่ของแหล่งเรียนรู้ชุมชนในอดีตก็มักเป็นไปในลักษณะของระบบอุปถัมภ์ซึ่งแตกต่างจากการพัฒนา

แหล่งเรียนรู้ชุมชนเพื่อการพึ่งพาตนเองของชาวชุมชนกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ชุมชนจากองค์กรภายนอกอาจก่อให้เกิดผลทั้งทางบวกและทางลบต่อแหล่งเรียนรู้ชุมชนซึ่งขึ้นอยู่กับนโยบายและแนวทางในการพัฒนาชุมชนขององค์กรนั้นกล่าวคือหากนโยบายเน้นการพัฒนาที่มีความสอดคล้องกับบริบทของชุมชนเน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาดเองก็จะส่งผลทางบวกแต่ถ้านโยบายเน้นการพัฒนาเชิงกายภาพและการพัฒนาวัตถุกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมนั้นก็จะส่งผลกระทบต่อ 4 ชุมชนในทางลบโดยอาจก่อให้เกิดปัจจัยอันเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ส่งผลกระทบต่อชุมชนทั้งในด้านการสัมพันธ์ของคนในชุมชนกระบวนการเรียนรู้ของคนในชุมชนและความเข้มแข็งของชุมชนปัจจุบันแหล่งเรียนรู้ชุมชนได้ถูกพัฒนาขึ้นจากชุมชนและปัจเจกชนอย่างมากมายแต่การดำรงอยู่ของแหล่งเรียนรู้ชุมชนในปัจจุบันนี้มีความแตกต่างจากแหล่งเรียนรู้ชุมชนในอดีตกล่าวคือในอดีตแหล่งเรียนรู้ชุมชนเหล่านี้มักเน้นการถ่ายทอดความรู้ที่เชื่อมโยงกับคติความเชื่อทางพุทธศาสนาหรือมีนัยก็เป็นคติความเชื่อของชุมชนท้องถิ่นนอกจากนี้ก็จะจะเป็นความรู้ที่สอดคล้องกับวิถีการดำรงชีวิตของชุมชนท้องถิ่นเป็นด้านหลักและการดำรงอยู่ของแหล่งเรียนรู้ชุมชนในอดีตก็มักเป็นไปในลักษณะของระบบอุปถัมภ์ซึ่งแตกต่างจากการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ชุมชนในยุคปัจจุบันซึ่งส่วนใหญ่ไม่อาจปฏิเสธการครอบงำของระบบทุนนิยมที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการพัฒนาและการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ได้ซึ่งผลของการครอบงำจากลัทธิทุนนิยมนี้มักจะทำให้ชุมชนท้องถิ่นสูญเสียอัตลักษณ์ของตนโดยมักถูกช่วงชิงพื้นที่ทางความคิดจากองค์กรภายนอก

TEXT FROM SUBMITTED DOCUMENT	TEXT FROM SOURCE DOCUMENT(S)
๑๕๘ต่อรองในการกำหนดรูปแบบของการพัฒนาและการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ชุมชนให้เป็นไปตามแนวทางที่องค์กรที่ให้ทุนนั้นกำหนดซึ่งกระบวนการพัฒนาดังกล่าวนี้นักไม่มีความยั่งยืนเนื่องจากไม่ได้เกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างแท้จริงโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นแนวคิดวิธีการเรื่องของการขาดประสบการณ์ความรู้ในการพัฒนาและมีปัญหาเรื่องของการความยั่งยืนในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปะวัฒนธรรมชุมชนโดยเน้นการพึ่งตนเองอุทยานภูเขาไฟเข	เรียนรู้ชุมชนให้เป็นไปตามแนวทางที่องค์กรที่ให้ทุนนั้นกำหนดซึ่งกระบวนการพัฒนาดังกล่าวนี้นักไม่มีความยั่งยืนเนื่องจากไม่ได้เกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างแท้จริงชุมชนลาดพร้าวเป็นชุมชนแออัดในสังคมเมืองที่ประสบปัญหาในเรื่องของการพัฒนาชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นแนวคิดวิธีการเรื่องของการขาดประสบการณ์ความรู้ในการพัฒนาและมีปัญหาเรื่องของการความยั่งยืนในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปะวัฒนธรรมชุมชนโดยเน้นการพึ่งตนเองแต่ชุมชนลาดพร้าวก็ยังมีจุดเด่นในแง่ของการมีความตั้งใจมีความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาดังจะเห็นได้จากความเคลื่อนไหวเพื่อการพัฒนาและการเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพของแหล่งเรียนรู้และพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของชุมชนเพื่อที่จะนำไปสู่ชุมชนเข้มแข็งแหล่งเรียนรู้ชุมชนลาดพร้าวเป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชนเมืองที่มีความเคลื่อนไหวในการพัฒนาชุมชนโดยสภาพของการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ชุมชนมีการได้รับความช่วยเหลือหรือการพัฒนาจากองค์กรพัฒนาภายนอกชุมชนและการพัฒนาที่เริ่มต้นโดยชาวชุมชนเองในด้านการพัฒนาตนเองนั้นชุมชนพยายามขับเคลื่อนกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปะวัฒนธรรมในลักษณะชุมชนพึ่งตนเองโดยพยายามเชื่อมโยงเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ต่างๆในชุมชนเพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพของแหล่งเรียนรู้และพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของชุมชนเพื่อที่จะนำไปสู่ชุมชนเข้มแข็งหรือชุมชนพึ่งตนเองได้จากบริบทดังกล่าวผู้วิจัยจึงต้องการศึกษามีส่วนร่วมของชุมชนลาดพร้าวในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ศิลปะวัฒนธรรมชุมชนโดยมุ่งศึกษาตามแนวคิดและกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม Participatory
๑๖๐พื้นที่สาธารณะหมายถึงพื้นที่สาธารณะประกอบสร้างจากพื้นที่ทางกายภาพที่มีหลายรูปแบบในมิติมุมมองที่แตกต่างกันออกไปสามารถเข้าถึงเข้าได้และมีกลุ่มคนผู้ใช้งานที่หลากหลายมีการใช้พื้นที่ร่วมกันทั้งที่เข้ามามีส่วนร่วมโดยตรงและร่วมสังเกตการณ์โดยเป็นพื้นที่ทางสังคมที่รองรับคนทั้งในระดับบุคคลกลุ่มเพื่อนครอบครัวชุมชนเมืองและรองรับความต้องการเพื่อผลประโยชน์ต่อสาธารณชนเขตภูเขาไฟกระโดงหมายถึงบริเวณพื้นที่วนอุทยานเขากระโดงในจังหวัดบุรีรัมย์ที่	ในการนิยามพื้นที่สาธารณะนั้นจึงควรพิจารณาเพิ่มเติมถึงพัฒนาการของพื้นที่ลักษณะการใช้พื้นที่การแสดงตัวตนผ่านพื้นที่คุณค่าเชิงสังคมและลักษณะการเป็นสถานที่ในแต่ละช่วงเวลาของยุคสมัยจากที่กล่าวมาข้างต้นนำไปสู่คำถามที่ว่าพื้นที่สาธารณะมีเพื่อใครและในบทความนี้มุ่งศึกษาทำความเข้าใจถึงแนวคิดความเป็นสาธารณะของพื้นที่สาธารณะในมิติของการเข้าถึง Access มิติของความเป็นตัวแทน Agency และมีมติเชิงผลประโยชน์ Interest บนพื้นที่เชิงกายภาพที่มีความแตกต่างระหว่างสาธารณะและส่วนตัวผ่านพื้นที่สาธารณะพื้นที่สาธารณะแนวความคิดและทิศทางการศึกษาการศึกษาที่ผ่านมาจากมุมมองหลายสาขาที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่สาธารณะทั้งจากมุมมองสถาบันอุดมการณ์การออกแบบชุมชนเมืองสังคมศาสตร์ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับพื้นที่สาธารณะในประเด็นต่างๆซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจควรพิจารณาควบคู่ไปด้วยการศึกษาที่มุ่งทำความเข้าใจแนวคิดของคู่ตรงข้ามสาธารณะและส่วนตัวจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่มีอิทธิพลต่อทิศทางการมองพื้นที่สาธารณะอย่างฮานนาอาเรินท์ Hannah Arendt 1958 เจอร์เกนฮาเบอร์มาส Jrgen Habermas 1989 และสแตนลีย์เบนน์และเจอร์ราดกัส Stanley Benn Gerald Gaus 1983 ในการศึกษาความเป็นสาธารณะผ่านทฤษฎีเหล่านี้ตามที่ไมเคิลบิลล์ Michael Brill 1989 ได้เขียนถึงพื้นที่สาธารณะนั้นประกอบกันด้วยพื้นที่ทางกายภาพที่สัมพันธ์กับชีวิตสาธารณะซึ่งเข้าถึงได้และมีกลุ่มคนผู้ใช้ที่หลากหลายใช้พื้นที่ร่วมกันทั้งที่มีส่วนร่วมและร่วมสังเกตการณ์โดยเป็นพื้นที่ทางสังคมที่คนทั้งในระดับบุคคลกลุ่มเพื่อนครอบครัวชุมชนเมืองเข้าด้วยกันและรองรับความต้องการเพื่อผลประโยชน์ต่อสาธารณชนซึ่งเป็นความหมาย

TEXT FROM SUBMITTED DOCUMENT	TEXT FROM SOURCE DOCUMENT(S)
วิชาและปีที่จบการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ครุศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาสังคมศึกษาศาสตร์ 2557 พรมการสอนภา ษาอังกฤษมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2555 7 สาขา วิชาการที่มีความชำนาญพิเศษแตกต่างจากวุฒิการศึกษาระดับสาขาวิชาการ 7 ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกผู้ ร่วมวิจัยในแต่ละข้อเสนอการวิจัย 71 หัวหน้าโครงการวิจัยชื่อโครงการวิจัย โครงการวิจัยโครงการวิจัยการเรียนรู้การผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมของ กลุ่มชาติในบริเวณอุทยานภูเขา	วิจัยเดี่ยวหรือโครงการวิจัยย่อยโดยแยกเป็นรายปีตามแบบรยส 2 ค 20 ผล สำเร็จและความคุ้มค่าของการวิจัยตามแผนการบริหารงานและแผนการดา เนินงานระดับความสำเร็จของงาน 21 ข้อเสนอการวิจัยหรือส่วนหนึ่งส่วนใด ของข้อเสนอการวิจัยนี้เลือกได้เพียง 1 ข้อไม่ได้เสนอต่อแหล่งทุนอื่นเสนอ ต่อแหล่งทุนอื่นคือระบุชื่อแหล่งทุน 22 ค่าชี้แจงอื่นๆ 23 ลงลายมือชื่อ หัวหน้าโครงการและนักวิจัยร่วมโครงการเพื่อให้คำรับรองในการจัดทำข้อ เสนอชื่อหัวหน้าโครงการวิจัยวันที่เดือนพฤษภาคมชื่อผู้ร่วมวิจัยวันที่เดือนพค ธชื่อผู้ร่วมวิจัยวันที่เดือนพคธหมายเหตุตัวเอียงในวงเล็บทุกหน้าหมายถึง คาอธิบายไม่จำเป็นต้องระบุไว้ในแผนงานวิจัยรายละเอียดงบประมาณแผน งานวิจัยโครงการวิจัยย่อยโครงการวิจัยเดี่ยว 3 ส่วนขประวัติคณะผู้วิจัยและ ที่ปรึกษาโครงการวิจัย 1 ชื่อนามสกุลภาษาไทยนายนางนางสาวยศชื่อ นามสกุลภาษาอังกฤษ Mr Mrs Miss Rank 2 เลขหมายบัตรประจำตัว ประชาชน 3 ตำแหน่งปัจจุบัน 4 หน่วยงานและสถานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์โทรศัพท์มือถือโทรสารและ Email 5 ประวัติการ ศึกษาต้องระบุสถาบันการศึกษาสาขาวิชาและปีที่จบการศึกษา 6 สาขา วิชาการที่มีความชำนาญพิเศษแตกต่างจากวุฒิการศึกษาระดับสาขาวิชาการ 7 ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอก ประเทศโดยระบุสถานภาพในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงาน วิจัยหัวหน้าโครงการวิจัยหรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละข้อเสนอการวิจัย 71 หัวหน้าโครงการวิจัยชื่อโครงการวิจัย 72 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและหาเสร็จ แล้วชื่อผลงานวิจัยปีที่พิมพ์การเผยแพร่และแหล่งทุนย้อนหลังไม่เกิน 5 ปี 73 งานวิจัยที่กำลังทำชื่อโครงการ